DIE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT VAN HOËRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYAFRIGTERS

JAN LOUIS DU PLOOY PUTTER, B.A. Honns.

Verhandeling voorgelê ter gedeeltelike nakoming van die vereistes vir die graad Magister Artium in die Departement Menslike Bewegingskunde aan die Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys

Leier : Mnr. P.P. du Toit

Potchefstroom
1996

VOORWOORD

Sedert die mens aan kompeterende sport begin deelneem het, het sportlui onophoudelik, en meer sistematies, gepoog om hulle prestasies te verbeter, nie net deur verbetering in tegnieke nie, maar ook deur te eksperimenteer met hulle dieët, hulle fisieke voorbereiding, en ook hulle psigiese kondisionering.

In enige sport speel die afrigter 'n belangrike rol in die voorbereiding van sportlui met betrekking tot al bogenoemde aspekte. Studies is gedoen oor die belangrikheid van die afrigter en daar is ook gepoog om 'n beeld van die "ideale" afrigter saam te stel. So het teorieë oor die beste afrigter se eienskappe die lig gesien.

Rugby is wêreldwyd 'n erkende en sosiaal ondersteunde sport. Veral in Suid-Afrika is die belangrikheid van rugby vir die nasie talle kere in die verlede beklemtoon. Die beeld van die "Springbok" is bekend en "gevrees". Dit het natuurlik 'n hoogtepunt bereik met Suid-Afrika se oorwinnig van die wêreldbeker in 1995.

Wat is die toekoms van rugby? Daar bestaan nie werklik twyfel daaroor nie. Rugby word reeds van 'n vroeë ouderdom af deur kinders beoefen, en daar val baie klem op die belangrikheid van die afrigter in die verband. Met hierdie ondersoek word gepoog om die effektiwiteit van hoërskool provinsiale rugby-afrigters in Suid-Afrika onder die soeklig te plaas ten einde sterkpunte en gebreke te identifiseer, en sodoende riglyne vir toekomstige afrigters te verskaf.

Graag bedank ek die volgende persone en instansies vir hulle onderskeie bydraes tot die suksesvolle voltooiing van hierdie studie:

- Mnr. P.P. du Toit, my studieleier, by wie basiese gedagtes grondliggend tot hierdie studie ontstaan het, en wat met sy onvermoeide perfeksionistiese benadering al meer en meer deure oopgemaak het. Sy ywer en kritiese deurdenking van die studie het werklik die wêreld van wetenskaplike navorsing eer aangedoen.

- My vader, prof. W.J. Putter, wat met sy rigtinggewende ondersteuning en motivering, werklik 'n steunpilaar was. Wat 'n voorreg om met wysheid gerig te word, en met ervaring berispe te word! Veral dank vir die ondersteuning gedurende die laaste fase waar die energie soms min, en die motivering soms onder verdenking was. Dankie pa!
- Die Departement Menslike Beweggingskunde van die Potchefstroomse Universiteit vir die geleenthede wat my gebied is om te ontwikkel in hierdie betrokke studieveld.
- Die RGN vir finasiële ondersteuning by wyse van 'n navorsingsbeurs.
- Die 440 Cravenweekspelers van 1992 wat so fantasties gereageer het op my skrywe aan hulle. Die persoonlike boodskappe was van besondere waarde.
- Mnr. Pirrow Engelbrecht (JR) van die departement Statistiek, P.U. vir C.H.O., vir sy waardevolle hulp met die statistiese verwerking van die data.
- Mej. Iona Redelinghuys vir haar begrip en geduld met die tikwerk en tegniese versorging van die werk.
- Mnr. P. Engelbrecht vir die proeflees van die verhandeling.
- Tertia, my wonderlike vrou, vir haar deurentydse ondersteuning en hulp.
- My moeder vir haar belangstelling en aanmoediging.

My opregte dank aan my ouers vir al die geduld en aanmoediging deur die loop van die studie. Hulle ondersteuning gedurende my studiejare sal my altyd bybly.

Laastens - Alle eer aan God vir die wonderlike voorreg om hierdie studie te kon voltooi, en vir gesondheid en verstand om hierdie werk die lig te kon laat sien.

Jannie Putter 7 Augustus 1996

THE COACHING EFFECTIVENESS OF HIGH SCHOOL CRAVENWEEK RUGBY COACHES

The aim of this study was to investigate the leadership effectiveness of high school Cravenweek rugby coaches, as evaluated by their players, and to determine their strong and weak points.

The Coach Effectiveness Questionnaire of Rushall and Wiznuk (1985) was used to evaluate the 22 provincial coaches of the 1992 high school Cravenweek rugby tournament. Questionnaires were sent to all 440 players who took part in the tournament, and 269 (61%) questionnaires were received back. The first series of statistical analysis were done to determine the average scores for each coach regarding each item and as a percentage out of 100. A second series of statistical analysis were performed to determine the t-values as well as the value of significance.

Taking all the data into account, it was found that Cravenweek coaches were significantly less effective with regard to their coaching effectiveness than the norm. The same was found with regards to all 36 coaching effectiveness items. With that in mind the following strong and weak points emerged from the results:

Strong points:

* Dedication towards the sport
* Communication with players
* Dresses appropriately
* Is strict
* Encourages athletes after a loss
* Has a sense of humour
* Is trustworthy
* Is respected by the players
* Sets a positive example at competitions

* Is sportsmanlike towards athletes at competitions
* Is sportsmanlike towards officials at competitions
* Provides organized training sessions
* Is in command during practice sessions
* Is concerned about athlete's health and safety
* Makes best use of available time
* Makes sure the athletes are prepared to compete
* Sets goals that are possible to achieve
* Indicates good and bad performance parts
* Knows when to use discipline

Danger areas:

* Is impatient
* Judgements are not always well thought-out
* Does not always give attention to each athlete
* Physical appearance is not always a good example
* Is not always interested in the player as person
* Does not always make athletes feel good about themselves
* Does not allow everyone's opinions to be known
* Does not always encourage social activities for athletes
* Does not always interact with each athlete at training
* Does not always know how to teach difficult skills
* Does not always attend clinics and workshops

Weak points:

* Is not interested in athletes schoolwork or occupation
* Does not encourage the keeping of logbooks
* Uses abusive and foul language

It was concluded on the whole that high school Cravenweek rugby coaches were not effective leaders as compared to the norm. Specific areas of weaknesses are present and need definite attention.

Using the findings of this study as a base, it is recommended that:

a) The findings of this study must be brought to the attention of SARVU's coaching committee and the management committee of the Cravenweek for high schools firstly to make them aware of the current state of coaching, and secondly encourage them to implement some of the following recommendations.

b) The findings of this study must be brought to the attention of coaches of primary, under 21- and senior rugby teams.

c) Taking into account the findings of this study, an educational coaching programme must be developed and scientifically tested.

d) Thereafter, the above mentioned coaching programme should be included in the development programs for rugby coaches in South Africa.

e) Rugby bodies responsible for the appointment of rugby coaches may consider using the coach evaluation questionnaire before doing so.

f) In order to evaluate rugby coaches, sport scientists may be used to evaluate different coaches on a regular basis.

Keywords:

- Rugby coaches
- Leadership
- Education
- Effectiveness
- Coaching

INHOUDSOPGAWE

VOORWOORD ii

ABSTRACT iv

INHOUDSOPGAWE vii

LYS VAN TABELLE xii

HOOFSTUK 1: PROBLEEM - EN DOELSTELLINGS 1

1.1 Inleiding 1

1.2 Probleemstelling 1

1.3 Doel van die studie 3

1.4 Hipotese 3

1.5 Vooruitskouing 3

1.6 Begripsomskrywing 4

HOOFSTUK 2: DIE SPORTAFRIGTER AS LEIER 6

2.1 Inleiding 6

2.2. Definisie van leierskap 8

2.3 Teorieë oor leierskap 10

2.3.1 Persoonlikheidstrek-teorie 10

2.3.2 Situasie-teorie 12

2.3.3 Kontingensie-teorie 13

2.3.4 Roete-doel teorie 15

2.3.5 Lewensiklus-teorie 16

2.3.. Multidimensionele teorie 16

2.4 Komponente van leierskap 18

2.4.1 Kwaliteite van effektiewe leiers 18

2.4.1.1 Vroeëre studies 18

2.4.1.2 Oorsig van rugbyskrywers se menings m.b.t. leierskapskwaliteite 19

2.4.1.3 Oorsig van navorsing m.b.t leierskapskwaliteite 19

2.4.2 Leierskapstyle 24

2.4.3 Redes vir deelname asook redes vir terminering van deelname by jeugdige kinders 25
2.4.3.1 Die mate van genot en satisfaksie wat ervaar word 26
2.4.3.2 Omstandigheidsfaktore 28
2.4.3.3 Die invloed van belangrike ander persone 29
2.4.3.4 Die rol van die afrigter 30
2.4.4 Persepsies van die afrigter 31
2.4.4.1 Sportlui se persepsies van hulle afrigters se effektiwiteit . . 33
2.4.5 Voorkeure van sportlui m.b.t. leierskap 34
2.5 Samevatting 36

HOOFSTUK 3: METODE VAN ONDERSOEK 37
3.1 Inleiding 37
3.2 Proefpersone 37
3.2.1 Keuse van die spelers 37
3.2.2 Keuse van die afrigters wat geëvalueer moet word 38
3.3 Meetinstrument 38
3.3.1 Keuse van die vraelys 38
3.3.2 Geldigheid en betroubaarheid van die vraelys 39
3.3.3 Gebruikswaarde van die vraelys 40
3.3.4 Wat meet die Coach Evaluation Questionnaire? 40
3.3.5 Verwerking van die resultate 41
3.3.6 Interpretasie van die resultate 41
3.4 Toetsprosedure 43
3.5 Statistiese verwerking 46

HOOFSTUK 4: AANBIEDING EN BESPREKING VAN DIE RESULTATE 47
4.1 Resultate 47
4.1.1 Oorsig van die resultate 47
4.1.1.1 Gemiddelde afrigtingseffektiwiteit van die 22 afrigters 47
4.1.1.2 Beduidendheid waarmee die afrigters se gemiddelde afrigtingseffektiwiteit van die norm verskil 51
4.1.1.3 Beskrywende statistiek van die 36 afrigtingskwaliteite 52

4.1.1.4 Beduidendheid waarmee die 36 afrigtingskwaliteite van die Cravenweekafrigters van die norm verskil 58
4.1.2 Resultate van die 36 afhanklike veranderlikes 60
4.1.2.1 Item 1 - Die afrigter se toegewydheid 61
4.1.2.2 Item 2 - Die afrigter se geduld 64
4.1.2.3 Item 3 - Die afrigter se kommunikasie 66
4.1.2.4 Item 4 - Die afrigter se taalgebruik 69
4.1.2.5 Item 5 - Die afrigter se kleredrag 71
4.1.2.6 Item 6 - Die afrigter as bron van motivering 73
4.1.2.7 Item 7 - Die afrigter se oordeel is wel begrond en deurdag 75
4.1.2.8 item 8 - Die afrigter se strengheid 77
4.1.2.9 Item 9 - Die mate waartoe die afrigter aan elke speler aandag gee 79
4.1.2.10 Item 10 - Die afrigter se aanmoediging na 'n neerlaag 81
4.1.2.11 Item 11 - Die fiesieke voorbeeld van die afrigter as voorbeeld om na te volg 83
4.1.2.12 Item 12 - Die afrigter se sin vir humor 86
4.1.2.13 Item 13 - Die mate waartoe die afrigter vertrou kan word 88
4.1.2.14 Item 14 - Die mate waartoe die spelers van die afrigter hou 90
4.1.2.15 Item 15 - Die mate waartoe die spelers die afrigter respekteer 93
4.1.2.16 Item 16 - Die afrigter se belangstelling in die speler as mens 95
4.1.2.17 Item 17 - Die mate waartoe die afrigter spelers laat goed voel oor hulleself 97
4.1.2.18 Item 18- Die mate waartoe die afrigter elke speler kans gee om sy mening te lug 100
4.1.2.19 Item 19 - Die mate waartoe die afrigter 'n positiewe voorbeeld stel tydens kompetisies 103

4.1.2.20 Item 20 - Die mate waartoe die afrigter se gedrag teenoor ander sportlui tydens kompetisies getuig van sportiwiteit en sportmangees 106
4.1.2.21 Item 21 - Die afrigter se sportiwiteit en sportmangees teenoor beamptes tydens kompetisies 109
4.1.2.22 Item 22 - Die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite by die spelers aanmoedig 112
4.1.2.23 Item 23 - Die mate waartoe die afrigter belangstelling toon in ander sake van die sportlui se lewe buiten sport . . 115
4.1.2.24 Item 24 - Die mate waartoe die afrigter se oefensessies georganiseerd en beplan is 118
4.1.2.25 Item 25 - Die mate van beheer wat die afrigter het tydens oefensessies 121
4.1.2.26 Item 26 - Die afrigter se besorgdheid oor die gesondheid en veiligheid van die spelers 123
4.1.2.27 Item 27 - Die afrigter se effektiewe gebruik van beskikbare tyd 126
4.1.2.28 Item 28 - Die mate waartoe die afrigter met al die spelers kommunikeer tydens oefensessies 129
4.1.2.29 Item 29 - Die mate waartoe die afrigter die spelers aanmoedig om rekord te hou van eie prestasies 132
4.1.2.30 Item 30 - Die afrigter maak seker dat die sportlui deeglik voorbereid is vir kompetisies 135
4.1.2.31 Item 31 - Die duidelikheid en verstaanbaarheid van die afrigter se instruksies 138
4.1.2.32 Item 32 - Die afrigter stel realistiese en uitdagende doelwitte 141
4.1.2.33 Item 33 - Die mate waartoe die afrigter wys op korrekte en verkeerde dinge wat gedoen word 144
4.1.2.34 Item 34 - Die afrigter se vermoë om moeilike vaardighede vir die spelers aan te leer 147
4.1.2.35 Item 35 - Die mate waartoe die afrigter klinieke en werkswinkels bywoon om op hoogte te bly met die

nuutste ontwikkelinge in die sport 150
4.1.2.36 Item 36 - Die afrigter se vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas 153
4.1.3 Samevatting 156
4.2 Bespreking van die resultate 160
4.2.1 Kommunikasievermoëns van die Cravenweekrugbyafrigters 160
4.2.2 Motiveringsvermoëns van die Cravenweekrugbyafrigters 161
4.2.3 Voorbeeldigheid van die Cravenweekrugbyafrigters 161
4.2.4 Kundigheid waarmee die Cravenweekrugbyafrigters oefensessies aanbied 162
4.2.5 Interpersoonlike verhoudinge van Cravenweekrugbyafrigters 162
4.2.6 Onderrigvermoë van Cravenweekrugbyafrigters 163
4.2.7 Handhawing van dissipline 163
4.2.8 Die afrigtingseffektiwiteit van Cravenweekrugbyafrigters 164

HOOFSTUK 5: SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS . 166
5.1 Oriëntering 166
5.2 Samevatting van resultate 166
5.3 Gevolgtrekkings 168
5.4 Aanbevelings 170

BRONNELYS 171

BYLAES
A Vraelys en antwoordblad 187
B Eerste brief aan die Cravenweekspelers 193
C Tweede brief aan die Cravenweekspelers 195

LYS VAN TABELLE

TABEL

1 Kwaliteite van goeie leiers soos deur rugbyskrywers aangedui 20

2 Kwaliteite van effektiewe leiers soos deur navorsers aangedui 21

3 Aanduidings van die response van die verskillende spanne op die eerste brief, die tweede brief asook die totale aantal response 45

4 Beskrywende statistiek van die 22 Hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se gemiddelde itemtellings soos geëvalueer deur hulle spelers 48

5 Rangorde van persentasietellings, persentasietellings van die verskillende afrigters, wedstryduitslae en aantal wedstryde gewen op die 1992 Cravenweek 50

6 Beduidenheid van die verskille tussen 22 Hoërskool Cravenweek-rugbyafrigters se gemiddelde persentasie m.b.t. afrigtingseffektiwiteit en die norm (100%) soos geëvalueer deur hulle spelers 52

7 Beskrywende statistiek van 22 Hoërskool Cravenweekrugbyafrigter se afrigtingseffektiwiteit soos geëvalueer deur hul spelers 54

8 Itemtellings met 'n waarde groter as 4.0 56

9 Itemtellings met waardes tussen 3.0 en 4.0 57

10 Itemtellings met 'n waarde kleiner as 3.0 57

11 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se afrigtingseffektiwiteit t.o.v. 36 veranderlikes en die norm soos geëvalueer deur al die spelers 59

12 Die afrigter se toegewydheid aan die sport 61

13 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigters se toegewydheid en die norm 63

14 Geduld van die afrigter 64

15 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigters se geduld en die norm 65

16 Afrigter se kommunikasie met die atlete 66

17 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigters se kommunikasie en die norm 68

18 Die afrigter se taalgebruik 69

19 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigters se taalgebruik en die norm 70
20 Die afrigter se kleredrag 71
21 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigters se kleredrag en die norm 72
22 Die afrigter as bron van motivering 73
23 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se motivering en die norm 74
24 Die afrigter se oordeel is wel begrond en deurdag 75
25 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se oordele wat wel begrond en deurdag is en die norm 76
26 Die afrigter se strengheid 77
27 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se strengheid en die norm 78
28 Die mate waartoe die afrigter individuele aandag gee aan elke speler 79
29 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se aandag aan die individuele speler en die norm 80
30 Die aanmoediging van die afrigter na 'n neerlaag 81
31 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se aanmoediging na neerlae en die norm . . . 82
32 Die afrigter se fisieke voorkoms as voorbeeld 83
33 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se fisieke voorkoms as voorbeeld en die norm 85
34 Die afrigter se sin vir humor 86
35 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se sin vir humor en die norm 87
36 Die afrigter as betroubaar 88
37 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se betroubaarheid en die norm 89
38 Die mate waartoe die spelers van die afrigter hou 90

39 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waarvan hulle van hulle afrigter hou en die norm 92
40 Die mate waartoe die spelers die afrigter respekteer 93
41 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe hulle die afrigter respekteer en die norm 94
42 Die mate waartoe die afrigter belangstel in die speler as mens 95
43 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter in die speler as mens belangstel en die norm 96
44 Die mate waartoe die afrigter spelers laat goed voel oor hulleself 97
45 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter die spelers laat goed voel oor hulleself en die norm 99
46 Die mate waartoe die afrigter toelaat dat almal hulle mening kan lug 100
47 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter toelaat dat almal hulle mening kan lug en die norm 102
48 Die mate waartoe die afrigter 'n positiewe voorbeeld stel tydens kompetisies 103
49 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter 'n positiewe voorbeeld stel tydens kompetisies en die norm 105
50 Die sportmanskap van die afrigter teenoor ander sportlui tydens kompetisies 106
51 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se sportmangees teenoor ander sportlui tydens kompetisies en die norm 108
52 Die afrigter se sportmanskap teenoor beamptes tydens kompetisies 109
53 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se sportmanskap teenoor beamptes tydens kompetisies en die norm 111

54 Die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite by die spelers aanmoedig 112
55 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite aanmoedig en die norm 114
56 Die mate waartoe die afrigter belangstelling toon in ander sake van die sportlui se lewe 115
57 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die afrigter se belangstelling in ander sake van die sportlui se lewe buiten sport en die norm 117
58 Die mate waartoe die afrigter se oefensessies georganiseerd en beplan is 118
59 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter se oefensessies georganiseerd en beplan is en die norm 120
60 Die mate waartoe die afrigter in beheer is tydens oefensessies 121
61 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die afrigter se beheer tydens oefensessies en die norm . . 122
62 Die afrigter is besorg oor die gesondheid en veiligheid van die spelers . . 123
63 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se besorgdheid oor die veiligheid en gesondheid van die spelers en die norm 125
64 Die afrigter se effektiewe gebruik van beskikbare tyd 126
65 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se effektiewe gebruik van beskikbare tyd en die norm 128
66 Die mate waartoe die afrigter met al die spelers kommunikeer tydens oefensessies 129
67 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter met al die spelers kommunikeer tydens oefensessies en die norm 131
68 Die afrigter moedig die spelers aan om rekord te hou van hulle eie prestasies 132

69 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter die spelers aanmoedig om rekord te hou van hulle eie prestasies en die norm 134
70 Die afrigter maak seker dat sportlui deeglik voorbereid is vir kompetisies 135
71 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter sorg dat hulle deeglik voorbereid is vir kompetisies en die norm 137
72 Die duidelikheid en verstaanbaarheid van die afrigter se instruksies 138
73 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die duidelikheid en verstaanbaarheid van die afrigter se instruksies en die norm 140
74 Die afrigter stel realistiese en uitdagende doelwitte 141
75 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter realistiese en uitdagende doelwitte stel en die norm 143
76 Die afrigter wys spesifiek op goeie en slegte dinge wat gedoen word ... 144
77 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waarin die afrigter spesifiek wys op die goeie en slegte dinge wat gedoen word en die norm 146
78 Die afrigter se vermoë om moeilike vaardighede te laat aanleer 147
79 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se vermoë om moeilike vaardighede aan te leer en die norm 149
80 Die afrigter woon klinieke en werkswinkels by om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkelinge in die sport 150
81 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van die mate waartoe die afrigter klinieke en werkswinkels bywoon om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkeling in die sport en die norm 152
82 Die afrigter se vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas 153
83 Beduidenheid van die verskille tussen Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hulle afrigter se vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas

en die norm 155
84 Samevatting van hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se afrigtingseffektiwiteit t.o.v. die 36 leierskapskwaliteite 157

HOOFSTUK 1

PROBLEEM- EN DOELSTELLINGS

1.1 Inleiding

Hierdie ondersoek handel oor die afrigtingseffektiwiteit van hoërskool Cravenweek rugbyafrigters in Suid-Afrika. Daar word spesifiek gefokus op die hoërskoolrugbyafrigter se afrigtersvermoëns.

Studies in die VSA toon dat by verre die meerderheid sportafrigters op hoërskoolvlak onderwysers is met geen sportafrigtingskwalifikasie nie (Rockwell, 1990; Sage, 1990). Die rede vir die ongesonde toestand is dat daar in die VSA geen lisensiëring of kwalifikasies ten opsigte van afrigting van onderwysesrs vereis word nie (Sisley & Wiese, 1987).

Verskeie sportwetenskaplike ondersoeke, waarin daar gefokus is op die afrigtingskwalifikasies van sportafrigters in Suid-Afrika, kom eweneens tot die gevolgtrekking dat die opgeleidheid van afrigters 'n knelpunt by meeste sportliggame van skool- tot nasionale vlak is (Botha, 1981; RGN, 1982).

Du Toit (1992) het in 'n ondersoek na die sportpsigologiese opgeleidheid van provinsiale rugbyafrigters gevind dat slegs 40% van alle provinsiale hoërskool rugbyafrigters een of ander vorm van opleiding in psigologiese voorbereiding van sportlui ontvang het. Die meerderheid afrigters het aangedui dat hul nog nooit enige opleiding daarin gehad het nie. Al die hoërskool rugbyafrigters het aangetoon dat hulle 'n behoefte het aan meer spesifieke leiding oor hoe om hul spanne op 'n meer wetenskaplike wyse te lei.

1.2 Probleemstelling

Sedert die vyftigerjare is verskeie studies onderneem waarin gefokus is op groepslede

se persepsie van hulle leiers se effektiwiteit in die militêre opset, die onderwys en die sakesektor (Cratty, 1981).

Een van die eerste ondersoeke wat in die verband in sport gedoen is, was dié van Percival (1971) waarin 382 Kanadese sportlui hulle afrigters se effektiwiteit ten opsigte van hulle persoonlikheid, kundigheid, afrigtingsmetodes en onderrigvermoëns geëvalueer het. Een van die vernaamste bevindinge van die ondersoek was dat afrigters 'n gunstiger opinie van hulle eie vermoëns huldig as wat hulle sportlui se persepsie van hulle afrigter se vermoëns is. Slegs 24% van die populasie het hulle afrigters se effektiwiteit positief beoordeel, terwyl 66% hulle afrigters negatief geëvalueer het. Daaropvolgende ondersoeke deur Stallard (1974), Curtin (1977) en Bird (1977) het ook bevind dat die afrigters se persepsies van hulle eie vermoëns betekenisvol hoër was as die persepsie wat die spelers van hulle gehuldig het.

In die lig van die bevindinge het navorsers ondersoek ingestel na die spesifieke voor- en afkeure van sportlui met betrekking tot hoe hulle verkies om afgerig te word (Minnesota High School League, 1975; Carron & Bennett, 1977; Danielson, 1978; Chelladurai & Saleh, 1978; Massimo, 1980; Rushall & Wiznuk, 1985; Weiss & Fredricks, 1986). Daar is van die veronderstelling uitgegaan dat sportlui se persepsie van hulle afrigters grootliks afhang van hulle persoonlike verwagtings en voorkeure (Cratty & Pigott, 1984). Sou die afrigters dus kennis neem van die sportlui se afrigtingsvoorkeure en dan hulle afrigtingstyle dienooreenkomstig aanpas, kan dit bydra tot meer effektiewe leierskap (Curtin, 1977).

Op die stadium bied bovermelde literatuur waardevolle riglyne aangaande sportlui se voor- en afkeure betreffende afrigters se leierskap. So byvoorbeeld verkies sportlui dat afrigters op 'n positiewe opbouende wyse moet leiding gee, kundig moet wees, duidelik moet kommunikeer, dissipline streng maar regverdig moet toepas, buigsaam moet wees, leersame oefensessies moet aanbied, goed moet kan motiveer, opreg in elke deelnemer moet belangstel en 'n voorbeeld moet stel ten opsigte van sportmanskap, selfbeheersing en kleredrag (Cratty, 1984). Navorsing dui daarop dat die afrigter se leierskap in der waarheid bestaan uit verskeie onafhanklike dimensies (waaronder motivering, kommunikasie en persoonlikheidskwaliteite) wat gesamentlik 'n

geheelindruk bied van die afrigter se bekwaamheid en waarvolgens hy deur sy sportlui as "goed" of as "swak" beoordeel word (Chelladurai & Saleh, 1980).

In die lig hiervan, asook bestaande inligting, het Rushall & Wiznuk (1985) 'n sportspesifieke vraelys ontwikkel waarmee die effektiwiteit van die afrigter, soos geëvalueer deur sy sportlui, bepaal kan word. Die vraelys stel 'n mens verder in staat om die sterkpunte en gebreke in die afrigter se leierskap te identifiseer.

Die vraag wat met hierdie ondersoek beantwoord wil word, is hoe gunstig hoërskool Cravenweekrugbyafrigters vergelyk met die norm wat gestel word vir effektiewe leierskap in sport. Antwoorde hierop sal lig werp op die "gebreke" en "sterkpunte" van hoërskool Cravenweekrugbyafrigters. Sodanige inligting sal waardevol wees vir die toekomstige opleiding van hoërskool rugbyafrigters.

1.3 Doel van die studie

Die doel van die onderhawige ondersoek is :

- om vas te stel in watter mate hoërskool Cravenweekrugbyafrigters voldoen aan die eise vir effektiewe leierskap, en
- om te bepaal watter algemene sterkpunte en gebreke in die mondering van genoemde afrigters voorkom.

1.4 Hipotese

Die basiese hipotese van die ondersoek is dat hoërskool Cravenweekrugbyafrigters, soos geëvalueer deur hulle spelers, voldoen aan die norm wat gestel word vir effektiewe leierskap.

1.5 Vooruitskouing

In hoofstuk 2 word 'n literatuurstudie gedoen van die sportafrigter as leier. In hoofstuk 3 word die metode van ondersoek aangebied. Ten slotte word die empiriese ondersoek in hoofstukke 4 en 5 uiteengesit, die resultate daarvan geënterpreteer en op grond

daarvan sekere aanbevelings gemaak.

1.6 Begripsomskrywing

Die basiese konstrukte wat in hierdie studie gebruik word, word vervolgens kortliks omskryf:

- **Afrigtingseffektiwiteit**

Die begrip "afrigtingseffektiwiteit" verwys na die effektiwiteit waarmee die afrigter sy/haar afrigtingstaak verrig soos geëvalueer met behulp van die 36-item "Coach Evaluation Questionnaire" van Rushall & Wiznuk (1985). Die 36 items verteenwoordig leierskapskwaliteite waaroor sportafrigters verkieslik moet beskik ten einde hul afrigtingstaak op 'n effektiewe wyse te verrig.

- **Leierskap**

Leierskap kan gedefinieër word as die vermoë waaroor 'n persoon beskik om 'n groep te beïnvloed om tesame na 'n sekere doel te werk. Hierdie persoon inisieer en koördineer groepwisselwerking. Op so wyse bring hy die grootste verandering in die groep se prestasie teweeg. Sy is ook die persoon wat die besluite wat geneem word, behartig, en die groep lei na gesamentlike doelwitstelling.

- **Afrigter/Afrigting**

Gesien in die lig van die meetinstrument wat in die ondersoek gebruik is, dui die operasionele definisie van die begriip "afrigter" op 'n persoon wat sportlui onderrig in die bemeestering en toepassing van bepaalde sportvaardighede deur middel van verskillende inoefeningsmetodes. Ten einde sy/haar afrigtingstaak effektief te verrig moet die afrigter nie net oor die kennis van die spel beskik nie maar ook onder andere sy/haar kennis effektief kan oordra, oor goeie interpersoonlike vaardighede beskik, sportlui kan aanmoedig en inspireer en dissiplineer op 'n streng dog billike wyse kan handhaaf. (Rushall & Wiznuk,1985).

- **Cravenweek**

Cravenweek is 'n nasionale rugbyweek waar provinsialevinsiale skool rugbyspanne van Suid-Afrika teen mekaar meeding.

HOOFSTUK 2

DIE SPORTAFRIGTER AS LEIER

2.1 INLEIDING

Leierskap is waarskynlik een van die omvattendste navorsingsvelde in die bedryfs- en personeelpsigologie (Murray, 1986). Baie modelle van leierskap is voorgestel, ontwikkel en getoets en die belangstelling en aktiwiteit in hierdie navorsingsgebied is steeds besig om te groei (Chelladurai, 1984).

In kontras hiermee, was die studie van leierskap in die sportkonteks tot en met die tagtigerjare sporadies en oppervlakkig (Ball, 1975; Black & Weiss, 1992; Danielson, Zelhart & Drake, 1975; Gould, 1988; Martens, 1990; Weiss & Fredricks, 1986). Straub (1980:1) sluit hierby aan as hy verklaar:

"Although a study by Stogdill (1974) produced more than 3000 references, there is a paucity of research and conceptual literature about sport leadership. In fact, many of the recent texts in sport psychology do not even mention the term. Leadership is by far one of the forgotten variables in sport psychology research."

Martens (1987: 33) ondersteun Straub (1980) hierin as hy verklaar:

"While reading through massive literature of leadership, I gained two impressions. First, the leadership literature in psychology, including sport psychology, contains pounds of pulp and ounces of information. Never have so many said so much to tell us so little. And second, the essence of leadership, what sets it apart from other human processes, is ill conceived in psychology".

Die wetenskaplike bestudering van leierskap in die sportsituasie het eers werklik onder die soeklig gekom gedurende die afgelope 15 jaar (Weiss & Fredricks, 1986). Baie van die vroeëre ondersoeke het gefokus op die persoonlikheid van die afrigter,

persoonlikheidsverskille wat bestaan en die afrigter-sportman-verhouding (Weiss & Fredricks, 1986).

'n Oorsig oor sportverwante leierskapsnavorsing gee meer insig oor die belangrikheid en ook die leemtes met betrekking tot effektiewe leierskap in die sportmilieues. Eerstens word sekere gedrag in verband gebring met positiewe prestasies (bv. tegniese instruksies) en tweedens kan sekere gedrag weer in verband gebring word met die mate van satisfaksie wat die sportman ervaar (bv. versterking, ondersteuning en aanmoediging) (Weiss & Friedrichs, 1986).

Navorsers het ook duidelik uitgewys dat situatiewe verskille geïdentifiseer moet word by die analise van die leierskapsproses van sportafrigters. Hierdie verskille was in die verlede te maklik geïgnoreer om rede dit eenvoudiger navorsingsprojekte verseker het (Hersey & Blanchard, 1977; House & Dressler, 1974, Carron, 1980; Chelladurai, 1984; Weiss & Friedrichs, 1986).

Leierskap is waarskynlik een van die aspekte wat die meeste bespreek word, maar die minste verstaan word (Case, 1980). Die leierskapstyle van afrigters soos Knute Rockne, John Wooden, Vince Lombardi, Tom Landry, Woodey Hayes, Bobby Knight, Billy Martin en Herb Brooks is as dikwels die onderwerp van bespreking in die massamedia. In Suid-Afrika kan die onlangse veranderinge van die afrigter van die Springbok-rugbyspan van John Williams na Ian McCintosh na Kitch Kristy ook as belangrike mediagebeure uitgelig word. Met die uitsondering van politici het min individue 'n meer duidelike leierskapsposisie as juis die sportafrigter (Case, 1980). Ongelukkig het mites en foutiewe persepsies, die professie van sportafrigter vir baie jare omring. Gedurende die 70's het Scott (1971), Shaw (1972) en Meggyesy (1971) die afrigter geskets as outokraties, outoritêr en onpersoonlik. In teenstelling hiermee het Coackley (1978) beweer dat dié stellings gebaseer is op fiksie en nie op feite nie.

Inligting wat ingewin word aangaande leierskap in die sportopset kan waarskynlik ook met vrug op ander gebiede aangewend word. Die siening dat leierskapseffektiwiteit 'n funksie is van beide situasionele en individuele karakteristieke het reeds vroeg algemene aanvaarding begin kry (Gibb, 1969). Hierdie interaksie-benadering het

gestalte gekry in 'n verskeidenheid van teorieë en modelle wat ontwikkel is (Fiedler, 1967; Evans, 1970; House & Dressler, 1974; Chelladurai, 1980; Chelladurai & Carron, 1978).

2.2 DEFINISIES VAN LEIERSKAP

'n Bestudering van leierskapsliteratuur toon dat daar uiteenlopende definisies bestaan vir die term "leierskap".

Definisies van onder andere Bennis & Nanus, 1985; Cattell, 1965; Chelladurai, 1980; Cratty, 1981, 1983; Dubin, 1951; House, 1971; Kroon, 1990; Loy, 1969; Martens, 1987; Richards & Greenlaw, 1966; Straub, 1978, is bestudeer en die volgende algemene faktore rakende leierskap is daaruit verkry:

Cratty (1983) beweer dat 'n leier die persoon is wat die naaste daaraan kom om te besef watter waardes en norme die belangrikste is vir die groep. Hy is op so 'n manier in staat om die harte van sy volgelinge te wen. Hierdie konformiteit gee aan hom die rang wat die meeste mense aantrek en veronderstel dat hy die reg tot kontrole oor die groep het. Hy beweer dat die effektiwiteit van 'n leier grootliks afhang van die persepsie wat die groepslede van hom in sy posisie van status het, asook sy vermoëns en sy persoonlike attribute.

Martens (1984) beweer dat leierskap die persoonlikheidsvermoë is waardeur 'n persoon op 'n skeppende en dienende wyse groepwisselwerking en groepwerksaamheid binne bepaalde situasies stimuleer, rig en koördineer op grond van groepsdoelstellings met die oog op die uiteindelike verwesenliking daarvan. In aansluiting hierby beweer Chelladurai (1980) dat leierskap die proses van beïnvloeding van volgelinge is tot 'n spesifieke doel wat deur die leier gekies word en waar die leier die groep "vorm" deur middel van beloning en straf. Die proses van beïnvloeding word ook ondersteun deur Cratty (1981) en Richards & Greenlaw (1966).

'n Verdere punt wat uitgelig word, is dat die sukses van 'n groep of onderneming heel dikwels na die aanwesigheid / afwesigheid van goeie leierskap teruggevoer kan word.

By leierskap is individuele aandag, begrip, geloof, empatie en sorg belangrike elemente (Kroon,1990).

Die hoofelemente van leierskap wat uitgelig word deur bogenoemde navorsers se definisies te bestudeer, is dat die leier iemand is wat die groep beïnvloed om tesame na 'n sekere doel te werk. Hy inisieer en koördineer groepwisselwerking. Op so wyse bring hy die grootste verandering in die groep se prestasie teweeg. Hy is ook die persoon wat die besluite wat geneem word behartig, en die groep lei na gesamentlike doelwitstelling. Hierdie persoon is ook verantwoordelik vir die beloning en straf van die groeplede. Leierskap is 'n vorm van dominansie waar die volgelinge gewilliglik die leiding en kontrole van die leier aanvaar. Loy (1969: 80) beweer onder andere:

"Notwithstanding the several polemic perspectives about autocratic leadership of coaches, only a few empirical investigations have examined the leadership behavior of coaches".

Uit die sienings van bogenoemde navorsers, kan die volgende hoofelemente geïdentifiseer word om 'n samevattende definisie daar te stel:

* Proses van beïnvloeding
* Situatiewe en persoonlikheidsfaktore
* Doelwitnastrewing
* Konformiteit van belange en norme (interaksie)
* Persoonlike verhoudinge
* Effektiewe benutting van bronne
* Beloning en straf
* Motivering

Hiervolgens kan leierskap gedefinieer word as die proses van beïnvloeding van groepslede op 'n positiewe wyse (waar individuele verskille in ag geneem word en omgesien word na individuele behoeftes), en waar die leier as katalisator en rigtingwyser optree en in staat is om alle beskikbare bronne effektief te benut ter bereiking van die doelwitte van die groep. Groepslede aanvaar gewilliglik die leier in die betrokke situasie.

2.3 TEORIEË OOR LEIERSKAP

Deur die jare het verskeie navorsers gepoog om 'n alomvattende teorie vir leierskap te ontwikkel (Bird, 1977; Carron & Bennett,1977; Chelladurai,1978; Chelladurai & Carron, 1978; Chelladurai & Saleh, 1980; Danielson, 1978; Danielson, Zelhart & Drake, 1975; Fiedler, 1967; Gainter, 1976; Hemphill & Coons, 1957; Hendry, 1969; Hersey & Blanchard, 1979; Incoing, 1974; Loy, 1969; Lowry, 1972; Ogilvie & Tutko, 1966; Penman, 1974; Robbins, 1980; Schutz, 1958, 1966; Shaver, 1975; Sherif & Sherif, 1969; Weiss & Friedrichs, 1986). Vervolgens gaan enkele van die mees toonaangewende teorieë, in die volgorde waarin die teorieë min of meer hulle ontstaan gehad het, bespreek word.

2.3.1 Persoonlikheidstrek-teorie

Die basiese uitgangspunt van die Trek-teorie is dat leiers sekere aangebore of aangeleerde fisieke en psigiese karakteristieke het wat hulle onderskei van dié mense wat nie leiers is nie (Case, 1980). Hierdie teorie het die veld van navorsing gedomineer in die tydperk tussen die Eerste en die Tweede Wêreldoorloë. Ongelukkig het die meeste studies tekort geskiet aan betroubare resultate (Carter & Nixon, 1949; Gibson, Ivancevich & Donneley, 1976; Stogdill, 1959).

Een van die vroegste studies wat gehandel het oor die persoonlikheidstrekke van die sportafrigter was die studie van Ogilvie & Tutko (1966) waarin hulle die persoonlikheidsprofiele van vier-en-sestig afrigters van verskillende bekende sportsoorte ondersoek het. In die studie wys hulle daarop dat afrigters as 'n groep 'n persoon verteenwoordig wat hoogs prestasie-gemotiveerd, dominerend, georganiseerd, konsensieus, volhardend en emosioneel stabiel is.

Hendry (1968) het die Cattell 16-PF persoonlikheidsvraelys gebruik om die persoonlikheidstrekke van ses-en-vyftig amateur swemafrigters te bepaal. Hy beweer dat die afrigters almal slim, aggressief, angstig en onseker was. In 'n opvolgstudie het Hendry (1969) geen betekenisvolle verskille gevind tussen dertig "suksesvolle"

swemafrigters en 'n groep "minder suksesvolle" afrigters nie. Hendry (1969) ontwikkel die teorie verder deur die menings van afrigters en sportmanne in ag te neem en sekere persoonlikheidstrekke van die "ideale afrigter" saam te stel.

Die ideale afrigtersprofiel wat hy saamgestel het, sien so daaruit: 'n stabiele, uitgaande persoon wat in 'n sekere mate die sportsituasie, asook die sportlui onder sy beheer, kan domineer. Verder is die persoon hoogs intelligent, realisties, prakties en selfversekerd. Die persoon is in staat om inisiatief te neem en gewillig om tradisies te verbreek. Verder kan die persoon maklik besluite neem en beskik hy oor 'n selfgeldende geaardheid. Sportlui voel dat die afrigter 'n persoon moet wees op wie hulle kan steun in 'n noodsituasie, terwyl afrigters hulself sien as mense wat in staat moet wees om te kan organiseer en beheer uit te oefen (Hendry, 1969).

Hendry (1972) het in 'n latere studie aangetoon dat afrigters meer aggressie en outoriteit vertoon en dat hulle geniet om die fokuspunt van aandag te wees. Ogilvie en Tutko (1966) het ook deur 'n studie op afrigters twee hoof karaktertrekke aan die sportafrigter toegeken, nl. 'n outokratiese benadering en 'n mate van rigiditeit.

Tutko en Richards (1971) beweer dat die meeste afrigters as leiers glo in streng dissipline, ekstrinsieke motivering, rigiditeit t.o.v. reëls en 'n onpersoonlike benadering tot sportlui. Hulle skets die afrigter as hardkoppig en outokraties.

Penman (1974) bestudeer outoritêre afrigtingstyle. Hy beweer dat:

"the more successful coaches were more autoritarian than the less successful coaches" (Penman, Halstad & Cords, 1974).

Hemphill en Coons (1957) identifiseer net soos Penman, Halstad en Cords, kenmerkende gedrag van afrigters.

Hastad (1972) vind egter in sy studie van sportafrigters dat daar geen betekenisvolle verskil bestaan tussen "meer suksesvolle afrigters" en "minder suksesvolle afrigters" met betrekking tot die mate van outoriteit wat hulle persoonlikheid vertoon nie.

Bogenoemde Trek-teorie ignoreer egter belangrike aspekte soos situatiewe faktore en behoeftes van die sportmanne (Chelladurai & Carron ,1978). Navorsers het later gepoog om sekere gedrag te identifiseer wat kenmerkend is van suksesvolle afrigters. Alhoewel kenmerkende gedrag van die afrigter voorkom by suksesvolle sportlui is dit duidelik dat situatiewe verskille (bv. vlak van deelname, ouderdom van die sportman, tipe sport, ens.) die effektiwiteit van die afrigter beïnvloed (Weiss & Friedrichs, 1986).

2.3.2 Situasie-teorie

Die Situasie-teorie is gebaseer op die hoeveelheid rigting (taakgerigte gedrag) en die hoeveelheid sosio-emosionele ondersteuning (mensgerigte gedrag) wat 'n leier moet verskaf in 'n gegewe situasie m.b.t. die vlak van "volwassenheid" van die volgelinge. Hersey & Blanchard (1977:163) beskryf dit as volg:

"..as the level of maturity of their followers continues to increase in terms of accomplishing a specific task, leaders should begin to reduce their task behaviour and increase relationship behaviour until the individual or group reaches a moderate level of maturity. As the individual or group begins to move into an average level of maturity it becomes appropriate for leaders to decrease not only task behaviour but also relationship behaviour".

Fiedler (1967) en House (1971) neem sekere situatiewe faktore in hulle studies in ag, soos byvoorbeeld die leier-sportman-verhouding en die struktuur van die taak. Hulle maak egter meestal gebruik van die afrigter se perspektief oor leierskap. Hierdie leemte is uitgelig deur 'n stelling van Carron en Bennett (1977:672) waar hulle meld:

"Inherent in any conclusion about coach-athlete compatibility based on the coach's personality traits, attitudes, and/or values is one major shortcoming - the athlete is treated as a virtual non-participant in the relationship, the factor of interaction is ignored. An accurate assessment of the factors contributing to, or detracting from coach-athlete compatibility must take into account the needs, involvements and contributions of both".

Die Situasie-teorie veronderstel dat leiergedrag, om effektief te bly, sal verander na

gelang van die deelnemers se ontwikkeling. Hersey en Blanchard (1979:98) beweer die volgende in dié verband:

"...effective teaching of lower division students (freshmen and sophomores) has been characterized by structured behaviour on the part of the teacher as he reinforces appropriate patterns in attendance and study habits, while more relationships behaviour seems to be appropriate for working with upper division undergraduates and Master's students. And finally the cycle seems to be completed as a teacher begins to work with Ph.D. candidates, who need very little guidance or socio-emotional support".

Die leier poog om deur tweerigtingkommunikasie en -ondersteuning, die volgeling so te beïnvloed dat hy sal saamstem met die besluite en doelwitte (Hersey & Blanchard, 1979).

Situatiewe teorieë, in kontras met die Trek-teorie poog om beide die gedragsattribute, sowel as die situatiewe faktore te betrek by die bepaling van effektiewe leierskap. Faktore wat bestudeer is, is onder andere: persoonlikheid van die leier, vereistes van die taak (vir leier en volgeling), karakteristieke van die volgeling (bv. ouderdom, psigologiese volwassenheid, ens.), houdings, behoeftes, verwagtinge van groepslede en die fisiese omgewing waarbinne leierskap plaasvind (Case, 1980).

2.3.3 Kontingensie-teorie

Fiedler (1967) beweer dat leierskap uit drie elemente bestaan, naamlik

- die leier-volgeling verhouding,
- die taakstruktuur, en
- die mag van die leier.

Hierdie teorie veronderstel dat die leier moet verander om by die situasie aan te pas. Leierskapstyl is afhanklik van die verhouding tussen die drie elemente wat genoem is.

Volgens hierdie teorie word leiers as òf taakgeoriënteerd en outokraties òf mensgeoriënteerd en demokraties beskou. Sekere situasies sal meer voordelig wees

vir die een tipe leier as vir die ander tipe. Die hoofaanname van hierdie teorie is dat taakgeoriënteerde leiers meer effektief sal wees in baie gunstige sowel as in baie ongunstige situasies en dat die mensgeoriënteerde leier meer effektief sal wees in gemiddeld gunstige situasies vir prestasie (Fiedler 1967).

'n Paar studies wat hierdie teorie in die sportsituasie getoets het, het dit nie ondersteun nie (Bird, 1977; Danielson, 1978; Gainter, 1976; Gilbert, 1976; Incoing, 1974; Lowry, 1972; Van der Velden, 1972). Daar is vier basiese punte van kritiek teen hierdie teorie. Eerstens is gevra wat die meetinstrument wat Fiedler (1967) in sy studie gebruik het werklik meet. In die vroeë ontwikkeling van die teorie het Fiedler gemeen dat hy die persoonlikheid van die leier meet. Later het dit verander en hy het veronderstel dat die meetinstrument die vlak van motivering van die individu bepaal.

In die tweede plek het nog 'n aantal navorsers (Graen, Alvares, Orris & Martella, 1970) beweer dat die situatiewe kwadrante wat deur Fiedler voorgestel word, gepaardgaande met sy voorspellings oor die effektiwiteit van leierskap in elk, nie deur hulle studies ondersteun word nie.

Derdens word beweer dat Fiedler se model nie werklik die verband tussen die leier en die situatiewe faktore in ag neem nie (Iancevich, Szilayi & Wallace, 1977).

In die vierde plek beweer die teorie dat 'n leier òf taakgeoriënteerd òf mensgeoriënteerd is. Navorsing wat gedoen is by die Ohio State University en ander universiteite het konstant aangetoon dat sekere dimensies van leierskap soos die inisiëringstruktuur, asook konsiderasie wat die leier toon, in beide tipes leiers kan bestaan in 'n gegewe leierskapsituasie (Case, 1980). Met ander woorde, navorsing het getoon dat 'n leier beide taak- en mensgeoriënteerd kan wees, variërend van laag tot hoog in elke kwadrant (Case, 1980).

Die hoofkritiek teen hierdie teorie is dat dit saamgestel is in toestande waar die situatiewe faktore weinig verskil het. In die aanwesigheid van verskille in situatiewe faktore kan hierdie teorie nie effektief getoets word nie (Chelladurai & Carron, 1978).

Ten spyte van die kritiek het die Kontingensie-teorie 'n groot bydrae tot die studie van leierskap gelewer. Waarskynlik die belangrikste bydrae was die feit dat dit situatiewe faktore in die teoretiese raamwerk geïnkorporeer het. Dit het die tafel gedek vir verdere navorsing op hierdie gebied.

2.3.4 Roete-doel teorie

House (1971) het die grondslag gelê vir hierdie teorie waarna dit deur House en Dressler (1974) verder ontwikkel is. Diè teorie veronderstel dat die leier die volgeling deeglik moet inlig oor die standaarde wat gehandhaaf moet word, watter doelwitte bereik moet word en hoe dit bereik moet word.

Die leier ruim struikelblokke uit die weg en skep die geleentheid vir die volgeling, sodat laasgenoemde vergoed kan word (House & Dressler, 1974).

Die naam "Roete-doel" het ontstaan omrede dit fokus op die wyse waarop die leier die volgeling se persepsie van werksdoelwitte, selfontwikkelingsdoelstellings en die pad na die bereiking van die doel beïnvloed. Die basis van die teorie is gesetel in die motiverende rol van die verwagtinge wat geskep word. Twee basiese aannames word gevolg:

- Die leier se funksie is bloot aanvullend (House, 1971). Dit beteken die leier is effektief tot die mate waartoe hy die volgeling onderteuning, leiding en beloning kan verskaf. House en Dressler (1974:31) som dit as volg op:

  "...the motivational function of the leader consists of increasing pay-offs to subordinates for work-goal attainment, and making the path to these pay-offs easier to travel by clarifying it, reducing road blocks and pitfalls, and increasing the opportunities for reducing satisfaction en route".

- In die tweede plek word beweer dat die motiverende invloed van 'n leier bepaal word deur die spesifieke situasie waarbinne die leier figureer (House, 1971). Hierdie situasie word bepaal deur twee hooffaktore, naamlik karakteristieke van

die volgelinge en die eise wat die omgewing stel, plus die druk wat dit op die volgeling uitoefen.

Volgens dié model is leierskap aanvaarbaar vir die volgeling tot die mate waartoe die volgeling dit assosieer met onmiddellike of toekomstige satisfaksie (behoeftebevrediging). Faktore wat volgelinge in die sin kan beïnvloed is o.a. die taak, die formele outoriteit van die sisteem of organisasie en die werksgroepe waarbinne die persoon val. Hierdie faktore kan motiverend of inhiberend op die individu se motivering en prestasie inwerk (Case, 1980).

2.3.5 Lewensiklus teorie

Hersey en Blanchard (1982) ontwikkel die lewensiklus-teorie wat basies net 'n verlengstuk is van die situatiewe teorie. Hier word veronderstel dat 'n groep deur 'n aantal "groeifases" beweeg en dat elke fase 'n ander benadering van die leier vereis. Die groep word eers beskou as onvolwasse (taakgeoriënteerde benadering word vereis) waarna dit groei tot volwassenheid (mensgeoriëteerde benadering word vereis).

Daar word ook baie klem gelê op 'n goeie balans tussen beide benaderings waar leierskap moet aanpas by die "volwassenheid" van die groep. Volwassenheid word gedefinieer as 'n begeerte om te presteer en 'n gewilligheid om verantwoordelikheid te aanvaar en eienskappe van taakverwante bekwaamheid en ondervinding. Hierdie teorie ondersteun die die Multidimensionele teorie van Chelladurai en Carron (1978).

2.3.6 Multidimensionele teorie

Carron en Bennett (1977) het die oorsake van afrigter- sportman-verenigbaarheid ondersoek deur gebruik te maak van die fundamentele interpersoonlike verhouding-oriëntasie-gedrag en die meegaande evalueringskaal van Schutz (1958, 1966). Hierdie teorie maak voorsiening vir die meting van verenigbaarheid van behoeftes en gedrag tussen die leier en elke individuele sportman. Die multidimensionele teorie impliseer basies drie fasette van leierskap naamlik: a) werklike gedrag van die leier, b) gedrag soos verkies deur die volgelinge (sportlui) en c) gedrag wat van die leier verwag word.

Die bepalende elemente vir sukses as leier, is die karaktereienskappe van die leier, die karaktereienskappe van die volgelinge (sportlui) en die karaktereienskappe van die betrokke situasie. Die basiese uitgangspunt van hierdie teorie is dat die prestasie en die satisfaksie van die groep 'n direkte gevolg is van die kongruensie wat bestaan tussen die drie fasette (Chelladurai, 1978; Chelladurai & Carron, 1978).

Schutz (1958, 1966) gaan van die veronderstelling uit dat die mens 'n behoefte het om drie tipes gedrag te openbaar, sowel as om dit te ontvang. Dit is :

i) Insluiting: die behoefte om met ander te assosieer en dat ander mense met jou sal assosieer.

ii) Beheer: die behoefte aan wedersydse respek veral in besluitnemingsprosesse.

iii) Affeksie: die behoefte om van ander mense te hou en om te voel dat ander mense van jou hou, om sodoende beter interpersoonlike verhoudings met ander mense te hê.

Carron en Bennett (1977) vind dat die mate van verenigbaarheid (situasie wat bestaan indien die gedrag wat een persoon openbaar in ooreenstemming is met die gedrag wat 'n ander persoon wil ontvang) hoofsaaklik bepaal is deur die insluitingsdimensie tussen afrigter en sportman. Hulle beweer dat indien die insluitingsdimensie nie bestaan tussen 'n afrigter en 'n sportman nie, die kontrole en affeksiedimensies nooit sal plaasvind nie.

'n Sportverwante meetinstrument, die "Leadership Scale for Sports" (LSS), is ontwikkel deur Chelladurai (1978), (Chelladurai & Saleh, 1980). Hierdie instrument meet 'n verskeidenheid dimensies van leierskapsgedrag, nl. afrigting en instruksiegewing, outokratiese gedrag, demokratiese gedrag, sosiale ondersteuning en beloning (positiewe terugvoer).

Uit navorsing blyk dit dat 'n persoon se persepsie van 'n ander persoon se gedrag,

eerder as die gedrag as sulks, bepalend is vir aksies en gevoelens teenoor die ander persoon (Shaver, 1975; Sherif & Sherif, 1969). Vorige navorsing in dié verband toon ook dat daar 'n groot gaping bestaan tussen afrigters se sienings van hulleself en sportmanne se sienings van hulle afrigters (Danielson, Zelhart & Drake, 1975; Percival, 1971; Smith, Smoll, Hunt, Curtis & Coppel, 1978).

Die multidimensionele model van Chelladurai en Carron (1978) is die enigste model wat resultate van sportnavorsing geïntegreer het. Dit word die multidimensionele model genoem, aangesien sportprestasie en genoegdoening verklaar word aan die hand van leierskapsgedrag en situatiewe faktore soos, situatiewe karakteristieke (grootte, struktuur), leierkarakteristieke (vermoëns, persoonlikheid) en karakteristieke van groepslede (ouderdom, vermoëns en volwassenheid).

Hierdie teorie het die weg gebaan vir beklemtoning van die belangrikheid van die persoonlike verhouding tussen die sportman en die afrigter. Verder word die diversiteit in hierdie verhouding ook duidelik gestel. Die "Coach Evaluation Questionnaire" wat in hierdie studie as meetinstrument gebruik is, bevat heelwat elemente van die multidimensionele teorie waaronder geduld, kommunikasie, taalgebruik, oordeel, strengheid, aandag, aanmoediging, humor, betroubaarheid, aanvaarbaarheid, respek, menslike belangstelling, hoogagting, erkenning.

Indien bogenoemde aspekte (soos dit voorkom in die "Coach Evaluation Questionnaire") van die verhouding vergelyk word met dit wat in die multidimensionele teorie gestel word (insluiting, beheer en affeksie), kan 'n duidelike ooreenkoms waargeneem word.

2.4 KOMPONENTE VAN LEIERSKAP

2.4.1 Kwaliteite van effektiewe leiers

2.4.1.1 Vroeëre studies

Gedurende die 1940's het die belangstelling verskuif na wàt goeie leiers doen en hoé

hulle dit doen. Die fokuspunt was die prestasies van die leier. Die meeste studies het gepoog om, soos wat Likert (1961:32) dit beskryf:

"to determine principles which contribute to the productivity of the group and the satisfaction that the group members derive from their participation".

Veral die studie van Hendry (1968), waar hy persoonlikheidstrekke van afrigters bepaal het, kan hier as 'n belangrike riglyn vir die kwaliteite van goeie leiers beskou word.

Alhoewel daar nie kwaliteite bestaan wat as 'n absolute vereiste vir effektiewe leierskap beskou kan word nie, is daar tog sekere kwaliteite wat kenmerkend is van die meeste suksesvolle afrigters se optrede (Martens, 1987).

2.4.1.2 Oorsig van rugbyskrywers se menings t.o.v leierskapskwaliteite.

Twaalf rugbyafrigtinghandleidings is bestudeer om vas te stel oor watter leierskapskwaliteite rugbyafrigters verkieslik moet beskik. Die resultate van die ondersoek word in Tabel 1 aangebied.

Daaruit blyk dit dat daar onder skrywers eenstemmigheid is dat rugbyafrigters oor die vermoë moet beskik om effektief met hulle spelers te kan kommunikeer. Ander kwaliteite waarna meer as die helfte van die bronne verwys, is onder andere die vermoë van die afrigter om spelers op 'n demokratiese wyse te lei en om in sy speler as mens belang te stel (Tabel 1). Daar word ook 'n hoë premie geplaas op die afrigter se vermoë om spelers te motiveer en op 'n kundige wyse af te rig.

2.4.1.3. Oorsig van navorsing m.b.t. leierskapskwaliteite.

'n Soortgelyke ondersoek is gedoen deur navorsingsartikels waarin onderoek ingestel is na die leierskapskwaliteite van afrigters. Die resultate van twee-en twintig sodanige artikels word in Tabel 2 aangebied.

TABEL 1: KWALITEITE VAN GOEIE LEIERS SOOS DEUR RUGBYSKRYWERS AANGEDUI

SKRYWER	A	B	C	D	E	F	G	H	I
DU TOIT, P.P. (1984)	*	*	*						
EVANS, G., HORGAN, D. & JAMES, G. (1979)	*	*	*	*			*	*	
GREENWOOD, J. (1992)		*	*	*	*	*			
McFARLAND, N. (1984)	*	*	*	*			*		
NEW ZEALAND RUGBY UNION. (1993)	*		*		*	*	*	*	*
POOL, G. (1992)	*		*	*	*				*
ROCKNE, K. (1925)		*	*						
RUGBY FOOTBALL UNION (1982)	*		*		*	*			
RUGBY FOOTBALL UNION (1983)	*	*	*					*	*
RUTHERFORD, D. (1983)			*	*	*	*	*	*	
WALLACE, J. (1976)	*		*		*	*	*		*
WILLIAMS, R. (1976)			*		*			*	
TOTAAL	8	6	12	5	7	5	5	5	4
TOTAAL IN PERSENTASIE (%)	66	50	100	42	58	42	42	42	33

Die simbole verteenwoordig die volgende kwaliteite van die afrigter:

A = Demokrasie

B = Sosiale ondersteuning, empatie en satisfaksie in deelname

C = Positiewe kommunikasie en terugvoer

D = Onderrigvermoë en die ontwikkeling van groepsamehorigheid

E = Stel belang in die individu

F = Motiveerder

G = Kennis

H = Voorbereidheid en dissipline

I = Goeie voorbeeld

TABEL 2: KWALITEITE VAN EFFEKTIEWE LEIERS SOOS DEUR NAVORSERS AANGEDUI

KENNERS	A	B	C	D	E	F	G	H	I
BIRD (1977)	*	*						*	
CARRON & BENNETT (1977)		*		*	*	*			*
CHELLADURAI & CARRON (1983)	*		*	*					
CHELLADURAI & SALEH (1978, 1980)	*	*	*	*					
CRATTY (1983)	*	*							
DANIELSON, ZELHART & DRAKE (1975)	*	*	*	*	*			*	*
DRESSLER (1985)	*	*	*			*	*		
HERSEY & BLANCHARD (1977)		*							
HORN, (1985)			*						
MARTENS (1990)	*	*	*	*	*	*	*	*	*
MARX (1978)	*	*	*			*	*		
McGREGOR (1967)	*	*							
PENMAN, HALSTAD & CORDS (1974)	*								
PERCIVAL (1971)				*	*	*			*
SCHUTZ (1966)	*		*					*	
SMITH ET AL (1983)			*						
SMOLL & SMITH (1979)			*						
STONER (1982)	*	*	*			*	*		
STRAUB (1978)			*		*		*	*	*
SYER (1986)	*		*			*	*	*	*
WEISS & FREDRICKS (1986)		*	*	*					
TOTAAL	13	12	14	7	5	7	6	6	6
TOTAAL IN PERSENTASIE (%):	62	57	67	33	24	33	29	29	29

Die simbole verteenwoordig die volgende kwaliteite van die afrigter:

A = Voorbereidheid en dissipline

B = Demokratiese leierskap

C = Positiewe kommmunikasie en terugvoer

D = Sosiale ondersteuning, empatie en satisfaksie in deelname

E = Motiveerder

F = Goeie voorbeeld

G = Kennis

H = Onderrigvermoë en die ontwikkeling van groepsamehorigheid

I = Stel belang in die individu

Hieruit blyk dit dus dat navorsers basies die klem laat val op positiewe kommunikasie en terugvoer, voorbereidheid en dissipline, en 'n demokratiese benadering in afrigting. Daar bestaan dus 'n duidelike ooreenstemming tussen wat navorsers ondersteun, wat die multidimensionele teorie inkorporeer, en die items wat in die "Coach Evaluation Questionnaire" vervat is.

Indien bogenoemde twee tabelle vergelyk word, kan die eienskappe in volgorde van belangrikheid as volg uiteengesit word:

1. Positiewe kommunikasie en terugvoer (83.5%)
2. Demokrasie (63%)
3. Voorbereidheid en dissipline (50%)
4. Sosiale ondersteuning, empatie en satisfaksie in deelname (43.5%)
5. Stel belang in die individu (41.5%)
6. Onderrigvermoë en die ontwikkeling van groepsamehorigheid (37.5%)
7. Motiveerder (35%)
8. Kennis (33.5%)
9. Stel 'n goeie voorbeeld (32%)

Uit beide tabelle hierbo uiteengesit is die kenmerk waarop navorsers en skrywers die meeste klem lê die afrigter se kommunikasievermoë met spesifieke verwysings na sy vermoë om positiewe en spesifieke terugvoer te kan gee.

Enkele van die vermelde kwaliteite word vervolgens verder belig:

Kommunikasie

Kommunikasie is die basis van 'n produktiewe en effektiewe verhouding tussen die afrigter en die sportman (Campbell, 1985).

Dit is 'n feit dat afrigters probleme sal ondervind met die afrigting van hulle sportlui as hulle nie die in staat is om effektiewe interpersoonlike kontak met die sportlui te maak nie. Afrigters moet nie net hulleself goed ken nie, maar ook hulle spelers (Lanning, 1979).

Om prestasie te optimaliseer (van die individu en die span) moet die afrigter weet hoe om sy span te motiveer, weet wat is hulle leerstyl, weet wat is hulle reaksies op hom, bewus wees van hulle aktiveringsvlakke en nog baie meer. Voordat sportlui as individue behandel kan word, moet die afrigter die individue ken. Afrigters wat hulle sportlui almal op dieselfde wyse hanteer, ignoreer die feit dat verskillende mense die beste reageer op verskillende wyses van hantering (Cronbach & Snow, 1977).

Martens (1990) beweer dat die afrigter nie net betrokke is by die fisiese omgewing van die sportman nie, maar ook by sy psigologiese en sosiale omgewing. Om 'n goeie leier en afrigter te wees moet psigologiese vaardighede ontwikkel word - veral interpersoonlike vaardighede - om mense tot aksie te lei. Kommunikasievaardighede is uiters noodsaaklik..... praat, luister, pleit, argumenteer, onderhandel, aanmoedig, konsulteer. Mag is essensieel om 'n span te beweeg tot bereiking van doelwitte. Leierskap is die wyse gebruik van mag, maar die leier moet eers die respek van sy volgelinge wen om mag te verkry (Martens, 1990).

Kennis

'n Goeie leier het 'n goeie en gespesialiseerde kennis van die spel en bly steeds 'n student van die spel (Massengale, 1975). Verder moet die kennis wat oorgedra word ook aanpas by die individu se vermoë (Greenspan, 1983). Sportlui het aangetoon dat kennis van die sportsoort een van die belangrikste kenmerke is van 'n goeie afrigter (Clark, 1975; Gainter, 1976). Navorsing oor die invloed van die afrigter se gedrag in

jeugsport is gedoen deur Smith & Smoll en hulle venote (Smith, Smoll & Curtis, 1978a, 1979; Smith, Zane, Smoll & Coppel, 1983). Resultate van hulle studies het aangedui dat meer gereelde gebruik van tegniese instruksies, positiewe versterking en versterking in lyn met foutkorrigering 'n positiewe uitwerking het op die spelers se houding teenoor die sport en ook ten opsigte van hulle selfbeeld.

Wankel (1993) beweer dat die afrigter met kennis en vermoë 'n uiters belangrike rol speel by die kweek van 'n positiewe gesindheid by die kind teenoor sportdeelname.

2.4.2 Leierskapstyle

Uit navorsing kan twee baie duidelike tipes leierskapstyle geïdentifiseer word, nl. 'n demokratiese styl en 'n outokratiese styl (Straub, 1978). Baie van die navorsers het aangetoon dat beide van die style vir hulle belangrik is. Wat egter belangrik is, is die besondere situsasies wat die navorsers vir elke styl sou voorstel. Die betrokke situasie en die persone betrokke het 'n bepalende invloed op die aangewese leierskapstyl wat verkies sou word (Chelladurai, 1984; Hersey & Blanchard, 1977; House & Dressler, 1974).

Die situasie-teorie van Fiedler (1967) en House (1971) en die lewensiklus-teorie van Hersey en Banchard (1977) kan hier as riglyn gebruik word. Daar word voorgestel dat leierskapsgedrag, om effektief te wees, moet verander soos wat die volgeling verander. Die volgorde van verandering sal as volg daar uitsien: 1) hoë taak-en lae verhoudings-georiënteerdheid tot 2) hoë taak- en hoë verhoudingsgeoriënteerdheid tot 3) hoë verhoudings- en lae taakgeoriënteerdheid tot 4) lae taak- en lae verhoudingsgeoriënteerdheid.

Daar word verwys na hoë taakgeoriënteerde gedrag as "voorskryf-gedrag", omrede dié tipe leierskapstyl basies eenrigtingkommunikasie veronderstel. Daar word na hoë taak- en hoë verhoudingsgeoriënteerde gedrag verwys as "verkoop-gedrag", omrede die leier in hierdie styl, deur middel van tweerigtingkommunikasie en ondersteunende gedrag poog om die individu of volgeling so te beïnvloed dat hy sal saamstem met die besluit wat geneem word.

Verder word daar na hoë verhoudings- en lae taakgeoriënteerde gedrag verwys as "deelneming", omrede die leier en die volgeling die besluitneming saam doen deur middel van tweerigtingkommmunikasie en fasilitering deur die leier. Laastens word daar na lae verhouding- en lae taakgeoriënteerde gedrag verwys as "deligering". Dit beteken dat die volgeling basies op sy eie kan werk as gevolg van die relatiewe hoë vlak van volwassenheid wat reeds bereik is.

In 'n studie op die afrigters van Engelse sokkerspanne het Cooper & Payne (1972) gevind dat daar 'n hoë korrelasie bestaan tussen die mate van taakgeoriënteerdheid van die afrigter en die sukses van die span.

Boucher (1980:172) vind in sy studie ten opsigte van leierskapstyl die volgende:

"...all leadership styles were perceived as being the most effective at one time or another. This general conclusion supports the major thrust of the contingency leadership theories... A second conclusion was that there were a tendency for the High Task / High Relationship (S2) to be perceived as the most effective regardless of the task-relevant ability level of the subordinates... A third conclusion was that the high relationship styles (S2, S3) were perceived to be more effective than low relationship styles (S1, S4) regardless of the subordinate task-relevant ability".

Chelladurai & Carron (1978) beweer in dié verband dat die situasie teorie van leierskap en leierskapstyl spesifiek relevant mag wees vir studies oor leierskap van die sportafrigter.

2.4.3 Redes vir deelname en redes vir terminering van sportdeelname by kinders

Die kwessie van leierskap en afrigting blyk 'n noue verband te hê met volgehoue deelname van die sportman (Robinson & Carron, 1982). So beweer Smith & Smoll (1990) dat die afrigter-speler-verhouding en interaksie die primêre faktor is wat die belewenis van deelname aan sport by die kind bepaal.

Chelladurai (1984) beweer dat leierskapseffektiwiteit kongruent is aan die voorkeure van sportmanne ten opsigte van deelname en afrigting. Orlick (1974) het ook gevind dat die primêre oorsaak van terminering van sportdeelname by vroeëre deelnemers hulle afrigter was. Dit blyk dus dat sportlui voorkeure het ten opsigte van die wyse waarop hulle afgerig moet word en dat voldoening aan die voorkeure bepalend was vir volgehoue deelname al dan nie.

Talle navorsers (Carron & Chelladurai, 1981; Martens, 1978; Wankel, 1993) vind sterk ondersteuning vir hulle bewerings oor die negatiewe effek wat swak leierskapsgedrag van die afrigter op jong sportdeelnemers het, veral ten opsigte van die mate van genot wat die kinders in kompeterende sport mag ervaar. Hulle vind dat kinders wat ophou met sportdeelname beduidend meer outokrasie van hulle afrigter ervaar het as kinders wat aangehou het met sport.

Indien afrigters meer bewus raak van die reaksies en individuele behoeftes van sportlui sal hulle in staat wees om baie meer effektief leiding te gee ten opsigte van prestasie en die emosionele welstand van hul sportlui (Murray, 1986). Een van die belangrikste redes vir stres onder afrigters is juis die feit dat hulle nie effektiewe interpersoonlike kontak met van hulle sportlui kan maak nie (Kroll, 1981). Met insig, kennis en 'n sensitiwiteit teenoor die individu kan alle afrigters suksesvol wees (Murray, 1986).

2.4.3.1 Die mate van genot en satisfaksie wat ervaar word

Kritici van kompetisiesport beweer dat daar 'n oorbeklemtoning bestaan van die wenaspek, dat beloning verkry uit deelname beperk is tot 'n geselekteerde groep sportmanne en dat afrigters en organiseerders 'n produkgeoriënteerde sisteem geskep het waar die minder talentvolle sportmanne en vroue geïllimineer word (Michener, 1976; Ogilvie, 1979; Orlick, 1973, 1974; Orlick & Botterill, 1975; Sherif, 1969).

Afrigters word geëvalueer aan die hand van die prestasies van hulle spanne. Publieke opinies aangaande 'n afrigter word hoofsaaklik gebou rondom sy wen/verloor-rekord (Lacey, 1986). Sommige deelnemers hou op met die sport wat hulle beoefen het, terwyl ander persone aanhou, dit terwyl beide groepe 'n negatiewe ervaring ten opsigte

van deelname aan die sportsoort het (Robinson & Carron, 1982).

Om gedrag te evalueer is dit belangrik om die siening van Lewin (1935) in ag te neem waar hy beweer dat gedrag die resultaat is van die persoonlike en omgewingsfaktore. Dit kan dus aanvaar word dat die verklaring vir volgehoue deelname opgesluit lê in beide die kompeteerder (persoonlikheidsfaktore) en die milieue (omgewingsfaktor) (Robinson & Carron, 1982).

Deci (1975) beweer dat die behoefte om selfgeldend en kompetent te wees die basis is van intrinsieke motivering. Hierdie intrinsieke dryfveer veroorsaak dat die individu na uitdagende situasies soek waar hy sy kompetensie en vermoë kan ontwikkel. Die resultaat van die gevoel van kompetensie en selfgelding het 'n besonder positiewe effek naamlik, satsisfaksie en genoegdoening.

Satisfaksie kan gedefinieer word as positiewe emosies of 'n positiewe affektiewe staat (Wankel, 1993). Wankel beweer verder dat gedrag intrinsiek gemotiveer word wanneer dit uitgevoer word in die afwesigheid van ekstrinsieke beloning en dit kan slegs gedoen word ter wille van die genot wat dit verskaf. Sommige navorsers het self verder gegaan en karakteristieke van genot gaan identifiseer (Csikszentmihalyi, 1990; Deci, 1975; Harter, 1981). Karakteristieke wat geïdentifiseer is, was onder andere: 'n gevoel van vryheid, gedetermineerdheid, meester van vaardighede en vergelyking van vaardighede en uitdagings. Hieruit blyk dit dat genot een aspek is van 'n multidimensionele konstruksie van intrinsieke motivering (Wankel, 1993). Byna alle onderwysers glo in die belangrikheid van genot by die deelnemers, maar tog is hulle van mening dat so 'n doelwit die doelwit van die sillabus by skole kan teenstaan (Biddle, 1993; Payne & Cooper, 1981).

Wankel (1993) beweer dat genotservaring volgehoue deelname aan sportaktiwiteite mag fasiliteer en sodoende word die positiewe fisieke gevolge daarvan outomaties verkry. Genotservaring mag ook direkte implikasies hê op die fisiese gesondheidstoestand van die sportman, deurdat dit inhiberend inwerk op stres en sodoende positiewe psigologiese gesondheid fasiliteer.

Vanuit 'n psigologiese perspektief moet genot die resultaat wees van deelname, sodat die deelnemer se intrinsieke motivering kan sterker word en sodoende volgehoue deelname verseker. Opvoedkundige filosowe beweer dat genot nie gesien kan word as 'n opvoedkundige doelwit nie, tog kan die kognitiewe nie van die affektiewe aspekte geskei word nie (Biddle, 1993). Payne & Cooper (1981:4) beweer:

"There seems to be a crucial factor which keeps people going, very simply, they continue, because they enjoy what they are doing....find it enjoyable and the other things are all bonuses".

Die vraag wat uit bogenoemde stelling voortvloei, is: "Hoe maak 'n mens deelname of oefening genotvol?" Om vir mense te vertel om 'n aktiwiteit te geniet sal nie noodwendig genot tot gevolg hê nie. Dit kan nie afgedwing word nie. Nee, dit kan eerder gefasiliteer word deur 'n indirekte byprodukbenadering. Die doelwitte wat 'n individu stel, is een van die belangrikste aspekte van die totale belewing van genot (Wankel, 1993).

Afrigters maak dikwels die stelling dat hulle wens dat hulle hulle spelers kan motiveer. Dit, terwyl navorsing in dié verband daarop wys dat ervaring van genot in 'n aktiwiteit essensieel is vir intrinsieke motivering (Biddle, 1993). Harter (1981) beweer dat die suksesvolle uitvoering van optimale en realistiese doelwitte die sportman se interne waarneming van kontrole en kompetensie verhoog en sodoende word intrinsieke genot bevorder. Groter kompetensiemotivering sal lei tot 'n verdere soeke na uitdagings by die individu. Csikszentmihalyi (1975) het waardevolle navorsing gedoen oor genot en sportbeoefening. Wankel (1993) verwys na die werk van Csikszentmihalyi en veronderstel dat die uitdaging vir afrigters en onderwysers daarin lê om die eise van aktiwiteite te laat aanpas by die vermoëns van die individuele deelnemers (Biddle, 1993).

2.4.3.2 Omstandigheidsfaktore

McPherson (1978) beweer dat sport, net soos alle ander vorme van sosiale gedrag, bepaal word deur die individu se interaksie met die omgewing en die intensiteit van

daardie sosiale interaksie. Robinson en Carron (1982) se studie toon aan dat individue wat betrokke is in groepsaktiwiteit meer waarskynlik sal onttrek aan die span as hulle nie erken word, waardeer word of positiewe terugvoer vanaf die omgewing verkry nie.

Beskrywende studies van Gould en Petlichkoff (1988) en Weiss en Petlichkoff (1989) toon aan dat:

* konflik van belange,
* te min deelname (speeltyd),
* te min sukses,
* vrees vir die afkeur van belangrike ander persone,
* kompetisiestres,
* negatiewe afrigtingstyl,
* verveeldheid,
* beserings,

van die vernaamste redes is wat kinders aangevoer het waarom hulle opgehou het met sport.

2.4.3.3. Die invloed van belangrike ander persone

Die ondersteuning van veral die vader van die sportman en die afrigter is bevind as een van die belangrikste faktore wat volgehoue deelname sal bepaal (Greendorfer & Lewko, 1978; Robinson & Carron, 1982). Daar is bevind dat daar 'n beduidende verskil is in die hoeveelheid ondersteuning wat sportlui wat ophou met deelname en sportlui wat volhou met deelname ontvang of ervaar.

Orlick en Botterill (1977) bevind na onderhoude met 8- en 9-jariges dat 75% wat sku is vir deelname aan sport graag sal wil deelneem, maar hulle weerhou as gevolg van:

* vrees vir mislukking,
* vrees vir die afkeur van belangrike ander persone en
* vrees dat hulle nie die span sal haal nie.

Orlick en Botterill (1977) bevind dat die vernaamste rede wat gewese sportlui aanvoer waarom hulle opgehou het om 'n sport te beoefen te doen het met die perfeksionistiese

benadering aan die kant van die ouers en die afrigter.

'n Sentrale tema van Harter (1978, 1981) se kompetensie- motiveringsteorie is juis ook die invloed wat betekenisvolle ander persone in die lewe van die sportman op sy ervaring van kompetensie, affeksie en motivering het.

Belangrike ander persone in die kind se lewe as bepalende faktor vir volgehoue deelname is deur 'n verskeidenheid navorsers beklemtoon (Baytor, 1978; Curtis, Smith & Smoll, 1979; Lewke & Ewing, 1980; Orlick & Botterill, 1975; Roberts, 1980). Roberts (1980) beweer dat ouers, onderwysers, afrigters, broers/susters en eweknieë (maats) bepalende faktore is vir die klem wat kinders op kompetisie sal plaas.

2.4.3.4 Die rol van die afrigter

In aansluiting by Harter (1978) se kompetensie-motiveringsteorie het Horn (1985) ook 'n studie gedoen en gevind dat die afrigter se gedrag 'n groter voorspellende uitwerking het op die ervaring van kompetensie by die spelers as wat werklike vaardigheidsbemeestering het.

Wat belangrik is om te onthou is dat dit nie soseer die afrigter se werklike en waargenome optrede is wat van belang is om motivering by die speler te verklaar nie, maar wel die sportman se persepsie of subjektiewe belewing van die afrigter se gedrag (Horn, 1987; Smoll & Smith, 1989).

Verskeie studies het aangetoon dat sportlui se persepsie van sy afrigter se afrigtingstyl en interaksie in noue verband staan met sy motivering (Chelladurai, 1984; Weiss & Friedrichs, 1986; Westre & Weiss, 1991). Ondanks al bogenoemde inligting is daar relatief min navorsing gedoen oor die invloed van die afrigter op die selfpersepsie en motivering van die sportman. Dit is verrassend, aangesien verskeie publikasies die sentrale rol wat die afrigter in die lewe van die sportman vervul, beklemtoon (Gould, 1988; Martens, 1990).

Relatief min is bekend oor die invloed van die afrigter op die psigologiese ontwikkeling

van die sportman (Black & Weiss, 1992). Ter ondersteuning van navorsing gedoen deur Harter (1978, 1981), Horn (1985), Smith et al (1978b) en Smith et al (1983) vind Black & Weiss (1992), dat sportlui wat positiewe terugvoer van die afrigter kry 'n groter ervaring van sukses, kompetensie, genot, inset, keuses en voorkeur vir optimale uitdaging het en minder druk ervaar. Dit het alles 'n positiewe uitwerking op die intrinsieke motivering van die sportman (Black & Weiss, 1992).

Die emosionele band wat daar tussen die afrigter en die sportman kan ontstaan, kan baie sterk wees (Hornak & Hornak, 1993). Die tyd wat die afrigter en die sportman saam spandeer tydens oefeninge, reise en kompetisies, is baie betekenisvol. Juis daarom dien die afrigter as rolmodel vir sy sportmanne in sy demonstrasie van gepaste gedrag (Anshel, 1990). Op so 'n manier raak hy een van die belangrikste persone in die sportman se lewe en het uiteraard 'n betekenisvolle invloed. Saam met hierdie invloed kom die verantwoordelikheid vir etiese optrede in die onvermydelike slaggate wat in so 'n verhouding opduik (Corey, Corey & Callanan, 1988). Vanweë die mag wat alreeds in die hande van die afrigter geplaas is deur die afrigtingsituasie, staan die sportman in 'n kwesbare posisie ten opsigte van die afrigter (Hornak & Hornak, 1993).

Horn (1985) en Smith & Smoll (1990) beweer dat alle gedrag van die afrigter 'n invloed het op die prestasies van die sportman. Veral kritiek van die afrigter het 'n negatiewe invloed op die sportman se selfbeeld, suksesbelewing, ervaring van kompetensie, inset en genot.

2.4.4 Persepsies van die afrigter

Percival (1971) kom tot die gevolgtrekking dat persepsies wat afrigters van hulself het drasties verskil van die persepsie wat sy sportlui van hom het. Vanaf 1969 to 1971 het Percival gestruktureerde sowel as ongestruktureerde inligting ingesamel van 382 Kanadese sportlui wat 25 sportsoorte verteenwoordig het. Verder het hy ook terugvoer gekry van 66 afrigters ten opsigte van individuele evaluasies van hulleself.

Op 'n tienpuntskaal was daar 'n merkbare verskil tussen sportlui se evaluering van hulle afrigters se vermoëns en afrigters se evaluering van hulle eie vermoëns. Afrigters het

hulleself gemiddeld 'n punt van 7 uit 10 gegee vir hulle kwaliteite as afrigters, terwyl sportmanne op dieselfde skaal die afrigter 'n gemiddelde punt van 4 uit 10 toegeken het.

Om die probleem verder te ontleed het Percival die afrigters en die sportmanne gevra om hulle evaluasies verder op te deel in vier hoofkategorieë nl:

- Persoonlikheid: (behels onder andere sy algemene benadering, sy afrigtingsfilosofie, metodes van optrede en gemoedstoestand).
- Tegnieke en metodes (bv. organisasievermoë, afrigtingsmetodes, taktieke en algemene metode van probleemoplossing).
- Kennis (behels psigologiese en fisiologiese faktore, reëls en regulasies).
- Meganies (behels vaardighede wat vereis word, fundamentele onderrig, praktiese onderrig en bewustheid van vaardigheidstrukture).

Toe die afrigters se evaluering van hulleself en die sportlui, se evaluering van hulle afrigters ten opsigte van bogenoemde kategorieë vergelyk is, het die afrigters weereens nie te goed gevaar nie. Die grootste gaping tussen die afrigters se siening van hulself en die atlete se siening van hulle afrigters het gelê in die persoonlikheidsdimensie.

Uit die totale aantal afrigters het 72% hulleself as 'n positiewe persoonlikheid vir afrigting geëvalueer, terwyl atlete slegs aan 32% dieselfde resultaat toegeken het. Slegs 24% van die 382 sportlui wat in die ondersoek betrokke was, het aan hulle afrigter 'n positiewe status toegeken, terwyl die ander 66% hulle afrigters negatief geëvalueer het (Percival, 1971).

Verder is ook gevind dat sportlui wat individuele sportsoorte beoefen hulle afrigter meer negatief geëvalueer het as sportmanne wat spansportsoorte beoefen het. Hierdie verskynsel kan waarskynlik daaraan toegeskryf word dat daar in spansportsoorte meer staat gemaak word op die ondersteuning van spanmaats indien die afrigter tekort skiet aan die nodige ondersteuning (Percival, 1971).

Horne & Carron (1985) vind betekenisvolle verskille tussen afrigters se evaluering van

hulself en spelers se evaluering van hulle afrigter ten opsigte van oefeningeffektiwiteit, demokratiese gedrag, sosiale ondersteuning en beloning. In alle gevalle het afrigters hulself meer positief geëvalueer as wat die spelers hulle ervaar het. Hierdie resultate word ondersteun deur die studies van Danielson et al. (1975), Percival (1976) en Smith et al. (1978).

Cratty (1981) beweer dat die sportman se persepsie van die ideale afrigter sal afhang van die tipe sport wat beoefen word en die behoeftes van die sportman.

Horne en Carron (1985) vind dat die beste voorspeller van die mate van satisfaksie wat die sportman sal ervaar ten opsigte van die afrigter se leierskap lê in die gaping wat daar bestaan tussen die sportman se belewing en voorkeur ten opsigte van oefening. Hierdie resultate word ondersteun deur Scholten (1978) en Chelladuarai (1984).

2.4.4.1 Sportlui se persepsies van hulle afrigter se effektiwiteit

'n Saak waarmee min afrigters bekend is, is die gaping tussen die afrigter se persepsie van homself en die speler se persepsie van hom as afrigter. Hierdie gaping sal 'n bepalende rol speel in die sukses van die afrigter (Black & Weiss, 1992).

Horne & Carron (1985) vind dat daar betekenisvolle verskille bestaan tussen sportlui se persepsie van hulle afrigters met betrekking tot oefening, demokratiese gedrag, sosiale ondersteuning en beloning en afrigters se siening van hulle eie optrede in hierdie verband. In alle gevalle het afrigters hulself meer positief geëvalueer as wat die sportmanne hulle ervaar het. Hierdie resultate word ook ondersteun deur studies gedoen deur Danielson et al. (1975), Percival (1976) en Smith et al. (1978).

'n Belangrike punt wat dus uitgewys word in Horne en Carron (1985) se studie is die gaping tussen die sportman se belewenis en sy voorkeur ten opsigte van belonende gedrag by die afrigter. Die resultaat dui daarop dat spelers minder beloning van hulle afrigters ontvang as wat hulle sou verkies. Indien hierdie gedrag meer voorkom, is verenigbaarheid tussen speler en afrigter 'n groter waarskynlikheid (Horne & Carron, 1985). Hierdie negatiewe ervaring van die speler ten opsigte van die afrigter word ook

ondersteun deur die studies van Scholten (1978) en Chelladurai (1984).

2.4.5. Voorkeure van sportlui met betrekking tot leierskap

Horn (1987) beweer dat die keuse van sportmanne se voorkeure beïnvloed sal word deur spesifieke karakteristieke van:

a) die sportman: ouderdom, geslag, vaardigheid, psigologiese rypheid (ondersteun deur Hersey & Blanchard, 1977), nasionaliteit en spesifieke sportsoort, en

b) tipe situasie: die mate van vaardigheid wat vereis word, die belangrikheid van besluite wat geneem moet word, die inligting beskikbaar, die mate van groepsamehorigheid, die teenwoordigheid van tydsbeperkinge in die beluite wat geneem word.

House & Dressler (1974) lê ook baie klem op die tipe situasie wat die voorkeur van die sportman sal beïnvloed.

Cratty (1984) vind in sy studie dat sportlui verkies om afgerig te word deur 'n persoon wat daartoe in staat is (kompetent is), wat nie onverstaanbare terminologieë in sy afrigting gebruik nie, wat ewe goed met begaafde en met minder begaafde sportlui oor die weg kom, wat nie sarkasties is nie, wat georganiseerde oefensessies aanbied en wat beskik oor 'n goeie tegniese kennis. Tipiese kenmerke van die ideale afrigter is:

* motiveerder,
* probleemoplosser,
* ontwikkel 'n spangees,
* sosiale verteenwoordiger (met die pers),
* kommunikeerder,
* demokraties,
* entoesiasties.

Aan die negatiewe kant het hulle 'n afkeer getoon in 'n persoon wat sy humeur verloor,

wat tè opgewonde begin raak, wat onvolwasse optree en wat gedurig die prestasies van die span vir homself toe-eien. 'n Sarkastiese afrigter word baie negatief deur die spelers ervaar (Cratty, 1984).

Chelladurai (1984), ondersteun deur Carron (1980), beweer in dié verband dat die positiewe resultaat van afrigting (prestasie en satisfaksie) sal afhang van die mate van kongruensie wat daar bestaan tussen die :

* leierskap wat die situasie vereis,
* voorkeure van die sportlui en
* optimale prestasie en genoegdoening.

Chelladurai (1978) veronderstel dat die vereistes van die situasie bepalend is vir die tipe leierskap wat vereis word.

In ooreenstemming met navorsing gedoen deur Harter (1978, 1981), Horn (1985), Smith et al. (1978a, 1979) vind Black & Weiss (1992) dat:

a) sportlui wat ervaar dat hulle afrigter meer gereelde beloning, inligting, of inligting gepaardgaande met beloning gee na korrekte gedrag, 'n groter ervaring van sukses, kompetensie, genot, inset, keuses en voorkeur vir optimale uitdaging ervaar en minder druk ervaar en

b) sportlui wat ervaar dat hulle afrigter meer gereelde ondersteuning, korrigerende inligting of ondersteuning gekombineer met inligting gee op foute wat gemaak word 'n groter ervaring van sukses, kompetensie, genot, inset, keuse, voorkeur vir optimale uitdaging en minder druk het.

Dit alles lei tot hoër vlakke van waargenome sukses, kompetensie, uitdaging, genot en inset. Veral die belangrikheid van spesifieke informasie word beklemtoon waar positiewe terugvoer gegee word, omdat beweer word dat die sportman se aandag tydens negatiewe terugvoer gefokus is op die kritiek en tydens positiewe terugvoer op die inligting wat gegee word (Black & Weiss, 1992).

2.5 SAMEVATTING

Leierskap van die afrigter is 'n aspek wat baie aandag moet geniet. Die belangrikheid van korrekte leierskap vir die sportman kan nie genoeg beklemtoon word nie. Verskeie aspekte van leierskap kan uitgelig word, maar die belangrikste van alles is in die eerste plek die afrigter se vermoë om effektief te kan kommunikeer en tweedens die kennis wat die afrigter oor die sportsoort moet hê. Deur effektiewe kommunikasie sal die afrigter verseker dat die mens waarmee hy werk, respek vir hom sal hê en die persoon sal voel dat hy as sportman en as mens 'n sukses, in plaas van 'n mislukking is. Die belangrikheid van kennis spreek vanself.

In die voorafgaande literatuuroorsig waarin hoofsaaklik aandag geskenk is aan die kwaliteite van goeie leiers en die vereistes wat daar aan leiers gestel word, staan een aspek nog duidelik na vore.

Daar kan nie 'n spesifieke manier van afrigting ontwikkel word en daarna verwys word as die "ideale afrigtingstyl" nie. Dit omrede elke afrigter 'n unieke mens is met unieke kenmerke en elke sportman is op sy / haar beurt weer iemand uniek met eiesoortige behoeftes en begeertes.

Daar kan wel algemene riglyne gegee word soos wat dit oor die jare heen ontwikkel en geïdentifiseer is as noodsaaklikhede in die mondering van enige afrigter. Voldoening aan die behoeftes en begeertes van die individue waarmee die afrigter werk sal egter altyd die bepalende faktor wees om sy effektiwiteit as afrigter te bepaal.

Die oplossing lê dus daarin om die afrigter se gedrag te verander na gelang van die behoeftes van sy deelnemers.

HOOFSTUK 3

METODE VAN ONDERSOEK

3.1 INLEIDING

Leierskap in sport speel 'n uiters belangrike rol in prestasie en genot wat die individu ervaar. Gebrek aan effektiewe leierskap kan veroorsaak dat die individu sy deelname aan sport staak (McPherson, 1978; Orlick & Botterill, 1977).

Trouens, in die voorafgaande bestudering van literatuur word die belangrikheid van die rol van die afrigter by die sportman duidelik uitgewys. Met dié ondersoek word gepoog om die effektiwiteit van die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter te bepaal.

3.2 PROEFPERSONE

3.2.1 Keuse van die spelers

Aanvanklik is rugbyafrigters van verskillende vlakke van deelname as proefgroep oorweeg. Uiteindelik het praktiese oorwegings veroorsaak dat daar op hoërskool rugbyafrigters besluit is. Die vraag oor watter hoërskole om te kies het egter 'n probleem opgelewer. Die proefgroep moes verteenwoordigend wees van al die hoërskool rugbyspelers in Suid-Afrika. Dan moes ander faktore soos die beskikbaarheid van vraelyste en die koste daaraan verbonde in gedagte gehou word. Die uitstuur van die vraelyste was 'n verdere probleem, omdat daar geen versekering is dat die afrigter van die verskillende spanne wel die vraelys aan die spelers sal besorg nie.

Uiteindelik is daar besluit op die room van die Suid- Afrikaanse hoërskoolrugbyspelers, naamlik die spelers wat elke provinsie op die nasionale Cravenweek verteenwoordig. Die keuse van die proefgroep het sekere administratiewe probleme vergemaklik, omrede die programgids van die Cravenweek al die nodige inligting omtrent die spelers

bevat het wat nodig was vir die ondersoek. Dit het ingesluit die hoërskool waar die betrokke speler vandaan kom, die stad of dorp waar die skool geleë is en die speler se noemnaam en van.

Die spelers was verteenwoordigend van 22 provinsiale spanne dwarsoor Suid-Afrika. In totaal was daar 440 spelers op die program aangedui wat almal in die ondersoek betrek is.

3.2.2 Keuse van die afrigters wat geëvalueer moet word

Die moontlikheid het bestaan dat daar van al die verteenwoordigende skole se afrigters 'n evaluering gemaak kon word. Na oorweging is daar egter besluit dat die spelers hulle afrigter van die provinsiale span wat aan die Cravenweek deelneem moet evalueer. Daar is so besluit omrede daar nie ewe veel spelers van elke skool in elke provinsiale span verteenwoordig is nie. Daarom sou die rol van subjektiewe oordeel verhoog word indien daar byvoorbeeld slegs een speler van 'n verteenwoordigende skool in so 'n provisiale span verteenwoordig is.

Eerstens kan veronderstel word dat die Cravenweekrugbyafrigters die topafrigters op hoërskool-vlak behoort te wees. Tweedens word die mate van objektiwiteit verhoog deurdat daar gebruik gemaak word van maksimum twintig spelers se mening van hulle afrigter. 'n Minimum wat sal afhang van die respons van die spelers.

3.3 MEETINSTRUMENT

3.3.1 Keuse van die vraelys

In die ondersoek is gebruik gemaak van die "Coach Evaluation Questionnaire". Die vraelys is ontwikkel deur Wiznuk in haar M.Sc.- verhandeling in 1984 (Wiznuk, 1984). Dit is by die Lakehead Universiteit in 1985 gepubliseer deur Rushall en Wiznuk. Verklarings oor die prosedure van ontwikkeling van die vraelys, asook die statistiese metodes word in die artikel beskryf (Rushall & Wiznuk, 1985).

Daar is besluit op dié vraelys omdat dit aan die spesifieke doel van die studie voldoen, naamlik om die effektiwiteit van die afrigter te bepaal na aanleiding van die oordeel van sy spelers.

3.3.2 Geldigheid en betroubaarheid van die vraelys

Tot op datum was dit die enigste betroubare en geldige meetinstrument wat ontwikkel is. Betroubaarheid van die vraelys is bepaal deur gebruik te maak van die toets-hertoetsmetode. Veertig atlete van vyf verskillende sportsoorte het vraelyste ontvang met 'n twee dae tussenpose. Die vraelys het op daardie stadium bestaan uit 71 items. Elke meting is onder gestandaardiseerde omstandighede gedoen.

Enige gaping wat bestaan het tussen die toets-hertoetsresultate, het gesorg dat die betrokke vraag in die vraelys, daaruit verwyder word ('n r-waarde van kleiner as 0.80 was as afsnypunt gebruik vir die eliminering van 'n vraag). Hierdie siftingsproses het daartoe gelei dat daar slegs 36 items in die vraelys oorgebly het wat as geldig, betroubaar en gestandaardiseerd beskou kon word.

Die vraelys word voorsien met 'n antwoordblad wat voorsiening maak vir die evaluasie van die 36 items (Bylae A). Die inhoudsgeldigheid van die vraelys is ook getoets deur 'n paneel kundiges en word as hoog beskou. Die verstaanbaarheid of leesbaarheid van die vraelys is ook in ag geneem met die opstel daarvan en daar kan aanvaar word dat kinders, 10 jaar en ouer, die vraelys met gemak sal kan verstaan en beantwoord.

In sy finale vorm het die vraelys bestaan uit 36 items wat geldig, betroubaar en gestandaardiseerd is. Verder is dit spesifiek en het ook eerlike en akkurate beoordeling onder sportmanne uitgelok (Rushall en Wiznuk,1985).

Hierdie toets is in staat om onmiddellike terugvoer te verskaf aangaande 'n sportman se persepsie van sy afrigter se effektiwiteit. Die response op die vraelys verskaf aan die afrigter 'n aanduiding van die hoeveelheid van positiewe karakteristieke van 'n goeie afrigter wat in hom/haar aanwesig is. Verder verskaf die vraelys 'n totale puntetelling wat na 'n persentasie uit 100 verwerk word om vir die afrigter 'n aanduiding te gee van

waar hy/sy staan ten opsigte van die "ideale" afrigter.

3.3.3 Gebruikswaarde van die vraelys

Die gebruikswaarde van die vraelys is hoog. Die afrigter kan byvoorbeeld elkeen van sy atlete se evaluering van hom as afrigter bestudeer om sy algemene aanvaarbaarheid onder hulle te bepaal.

Verder kan hy ook die gemiddelde tellings op sekere items bereken om sodoende leemtes in sy mondering te bepaal. Die evaluasie kan dus op 'n een-tot-een-basis geskied. Die totale telling van die individu gee vir die afrigter 'n aanduiding van sy posisie onder die atlete. Hoe hoër sy telling uit 180 hoe meer positief blyk sy evaluering te wees.

Itemtellings sal dan aanduidend wees van sterkpunte en gebreke in sy/haar mondering. 'n Baie lae telling in 'n bepaalde item sal daarop dui dat daar aan die spesifieke saak aandag gegee sal moet word. Veral in spansportsoorte kan sekere leemtes baie maklik raakgesien word in die vorm van uitskietergevalle.

Weens die universaliteit van die vraelys kan afrigters van verskillende sportsoorte ook baie maklik met mekaar vergelyk word.

3.3.4 Wat meet die "Coach Evaluation Questionnaire"?

Die gebruik van die "Coach Evaluation Questionnaire" is daarop gemik om sterkpunte en gebreke in 'n afrigter se mondering te bepaal deur gebruik te maak van die spelers se evaluasie ten opsigte van sekere aspekte van sy afrigting.

Die vraelys bestaan uit 36 items of vrae rakende die afrigter se persoonlikheid en sekere aspekte rakende sy afrigtingstyl. Op 'n glyskaal van 0 tot 5 word die afrigter dan 'n punt op elke item toegeken. 'n Punt van 5 veronderstel dat die afrigter baie effektief geëvalueer word in die betrokke aspek, terwyl 'n punt van 1 beteken dat die spesifieke gedrag nooit deur die afrigter geopenbaar word nie. Volgens Rushall en Wiznuk (1985)

kan dit dan geïnterpreteer word as swak. Slegs by item vier (4) word hierdie interpretasie omgeruil.

Op die analiseblad wat deur die rekenaarprogram uitgedruk word, is daar vir elke item 'n berekende waarde ("score"). Hierdie punt verteenwoordig die gemiddelde telling wat aan die betrokke afrigter toegeken is vir daardie spesifieke item deur al sy spelers. Die norm wat gebruik word by die interpretering van hierdie waarde word deur die opsteller van die vraelys bespreek onder punt 3.3.6 (Rushall & Wiznuk, 1985).

Na aanleiding van die belangrikste elemente van leierskap, soos geïdentifiseer uit die literatuuroorsig, kan oorhoofse leierskapskwaliteite uitgelig word soos getoets deur die CEQ:

- Positiewe benadering, motivering en doelwitstelling: Items 1, 6, 10, 22, 29, 32
- Stel 'n goeie voorbeeld: Items 5, 11, 19, 20, 21
- Dissipline: Items 8, 25, 36
- Interpersoonlike verhoudinge: Items 2, 7, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 26
- Kommunikasievermoë: Items 3, 4, 12, 18, 28, 31
- Onderrigvermoë: Items 24, 27, 30, 33, 34, 35

3.3.5 Verwerking van die resultate:

Die resultate van die vraelys kan met die hand verwerk word of met behulp van die rekenaarprogram wat die "Sport Psychology Consultation System" vergesel (Sport Science Associates, 1990). In hierdie ondersoek is gebruik gemaak van die genoemde rekenaarprogram om die data te verwerk.

3.3.6 Interpretasie van die resultate

Vir gebruik en interpretasie van die resultate het die ontwerper van die "Coach Evaluation Questionnaire" die volgende algemene reëls voorgestel:

- As die telling in 'n sekere item minder is as 4, maar meer as 3, moet die afrigter daardie spesifieke gedrag sien as verbeterbaar. Dit is dus belangrik dat die afrigter sal werk maak daarvan om daardie spesifieke gedrag meer dikwels te

openbaar.

- As die telling in 'n sekere item minder is as 3 moet die afrigter dit as 'n baie duidelike swakpunt in sy mondering sien. Daar kan self na raad gevra word oor metodes om daardie spesifieke gedrag te verbeter. Die afrigter sal dus baie moet konsentreer op daardie betrokke aspek van sy mondering.
- Indien enige item 'n telling van 0 behaal (dit is as al die spelers die item as "not appropriate" gemerk het), kan die afrigter aanvaar dat hy geensins die gedrag in daardie betrokke item openbaar nie.

Die totale telling varieer tussen 0 en 180. Dit word bereik deur bloot al die itemtellings by mekaar te tel. Daar is tot op datum nog geen vaste norme gestel vir die interpretering van die totale telling nie. Die betekenisvolheid daarvan vir die afrigter kan dus bevraagteken word. Dit is makliker verstaanbaar wanneer die totale telling omgeskakel word na 'n persentasie.

Heel onder aan die analiseblad is daar 'n telling uit honderd (100). Dit kan beskou word as die persentasie wat die afrigter behaal vir sy afrigting ten opsigte van die items wat in die vraelys ingesluit word. Tot op datum is daar nog geen vaste norms ontwikkel nie, maar op aanbeveling van die opsteller van die vraelys (Rushall & Wiznuk, 1985) kan die punt as volg geïnterpreteer word:

- **Punt groter as 80:**

Hierdie afrigter behaal 'n "A"- gradering vir sy afrigting. Hier sal bloot klem gelê word op sekere uitskieteritems waaraan die afrigter kan aandag gee.

- **Punt tussen 70 en 80:**

Hierdie afrigter behaal 'n "B"-gradering vir sy afrigting. Hierdie afrigter moet kyk na die totale beeld van sy afrigting, asook na spesifieke items soos deur die vraelys geïdentifiseer.

- **Punt tussen 60 en 70:**

Hier is 'n duidelike leemte in die afrigter se afrigtingstyl of afrigtingsmetodes. Die afrigter sal moet werk aan sy afrigtingstyl en persoonlikheid om sy effektiwiteit te verbeter. Individuele itemtellings sal ook aanduiders wees van spesifieke leemtes.

- **Punt kleiner as 60:**

Hier sal 'n spesifieke situasie-analise gedoen moet word en die afrigter sal aan 'n program onderwerp moet word om totale gedrags- en afrigtingstylveranderinge teweeg te bring.

Omdat die items van die "Coach Evaluation Questionnaire" aanduidend is van goeie gedrag wat by afrigters teenwoordig is, onafhanklik van die sportsoort wat afgerig word, kan afrigters van verskillende sportsoorte ook baie maklik met mekaar vergelyk word. Dit laat ruimte vir vergelykende studies in die toekoms.

3.4 TOETSPROSEDURE

Nadat die vraelys bekom is, is die vraelys sowel as die antwoordblad gedupliseer. Daar was 440 spelers op die 1992 Cravenweek teenwoordig. Uit die program van die Cravenweek is die verteenwoordigende hoërskole geïdentifiseer, asook die spelers wat uit elke betrokke hoërskool gekies is om die betrokke provinsie te verteenwoordig.

Daarna is daar 'n begeleidende brief opgestel in Afrikaans sowel as in Engels (Bylae B). Die brief is aan die Cravenweekspeler gerig om hom in te lig oor die doel en gebruik van die vraelys wat by die brief ingesluit word. Daar is van die speler gevra om die vraelys so eerlik moontlik te beantwoord en so gou moontlik terug te pos in die gefrankeerde koevert wat saam met die vraelys in die pos aan hom verskaf is.

Nadat die adresse van die betrokke hoërskole verkry is vanaf die onderwysdepartement is daar 'n brief, 'n vraelys, 'n antwoordblad en 'n gefrankeerde koevert aan elkeen van die spelers gepos. Op elke antwoordblad was 'n kode aangebring wat die betrokke

speler waaraan die brief gepos is geïdentifiseer het. Dit is gedoen om te bepaal wie se antwoordblaaie terug gestuur is al dan nie.

'n Totaal van 440 briewe is uitgestuur. Na verloop van drie weke is 179 (40.68%) antwoordblaaie terug ontvang. Spelers van wie daar nie terugvoer ontvang is nie is geïdentifiseer deur gebruik te maak van die kode op die antwoordblad.

'n Opvolgbrief is opgestel (weer in Afrikaans en Engels) waarin die spelers weer gevra is om deel te neem aan die navorsing (Bylae C). Saam met die brief is 'n gefrankeerde koevert, 'n vraelys en 'n antwoordblad aan die spelers gestuur. Na die tweede brief is nog 90 (20.45%) vraelyste terug ontvang.

Die totale aantal antwoordblaaie wat terug ontvang is was 269 wat 'n persentasie van 61.14% van al die spelers verteenwoordig het. In Tabel 3 word die response van die verskillende provinsiale spanne aangedui onder die volgende hoofde: span, aantal response op eerste brief, aantal response op tweede brief en totale aantal response.

TABEL 3: AANDUIDING VAN DIE RESPONSE VAN DIE VERSKILLENDE SPANNE OP DIE EERSTE BRIEF, OP DIE TWEEDE BRIEF, ASOOK DIE TOTALE AANTAL RESPONSE

SPAN	BRIEF1	BRIEF2	TOTAAL
Boland	8	6	14
Grens	11	5	16
Griekwaland-Wes	14	2	16
Laeveld	10	6	16
Natal	10	5	15
Noord-Natal	11	3	14
Noordoos-Kaap	10	4	14
Noord-Transvaal	5	7	12
Noord-Vrystaat	3	5	8
Noord-Wes Kaap	6	7	13
Oostelike Provinsie	7	3	10
Oos-Transvaal	7	3	10
Oos-Vrystaat	8	2	10
Stellaland	16	1	17
Suidoos-Transvaal	8	3	11
Suidwestelike Distrikte	9	3	12
Transvaal	7	2	9
Vaaldriehoek	8	0	8
Verre Noord-Transvaal	5	5	10
Vrystaat	4	0	4
Westelike Provinsie	5	10	15
Wes-Transvaal	7	8	15
TOTAAL	**179**	**90**	**269**

3.5 STATISTIESE VERWERKING:

Met ontvangs van die antwoordblaaie is die spelers wat gerespondeer het afgemerk, sodat 'n duidelike en akkurate meting gemaak kon word van wie se antwoordblaaie terug ontvang is al dan nie. Die antwoordblaaie is volgens kode in spanne gerangskik om sodoende 'n beeld van die verskillende provinsies se response te verkry (Tabel 3).

Daarna is die resultate van elk van die spelers met behulp van 'n rekenaarprogram wat spesifiek vir hierdie vraelys ontwikkel is, verwerk (Sport Science Associates, 1990). Die uitdruk van die resultate van hierdie program verskaf die volgende inligting:

- Die gemiddelde puntetelling vir elke item
- Die totale gemiddelde telling vir die 36 items uit 'n moontlike 180 punte.
- Die aantal sportmanne se evaluasies wat in die resultate bereken is.
- Die gemiddelde telling uit 100 wat deur die afrigters behaal is (%).

Die interpretasie van bogenoemde resultate geskied na aanleiding van riglyne wat verskaf is deur die opsteller van die vraelys soos bespreek in 3.3.5. Vir die bepaling van die beduidendheid van die verskille (afnames), verkryging van t-waardes, en p-waardes, is gebruik gemaak van die SAS-statistiese pakket (1990) wat by die Potchefstroomse Universiteit in gebruik was.

HOOFSTUK 4

AANBIEDING EN BESPREKING VAN DIE RESULTATE

Hierdie hoofstuk het ten doel om die toetsresultate aan te bied (4.1) en te bespreek (4.2). Die resultate word aangebied onder die volgende hoofde:

4.1.1 Oorsig van die resultate.
4.1.2 Resultate van die 36 afhanklike veranderlikes.
4.1.3 Samevatting van aangebiede resultate.

4.1 RESULTATE

4.1.1 Oorsig van die resultate

4.1.1.1 Gemiddelde afrigtingseffektiwiteit van die 22 afrigters

Beskrywende statistiek van die afrigtingseffektiwiteit van 22 hoërskool Cravenweek-rugbyafrigters soos geëvalueer deur hulle onderskeie spelers (n = 269) word in Tabel IV opsommend aangebied onder die volgende hoofde: spanne, aantal spelers, gemiddelde itemtelling (skaal 1 = swak tot 5 = goed), standaardafwyking, gemiddelde minimum- en gemiddelde maksimumwaardes.

Twaalf van die Cravenweekrugbyafrigters se afrigtingseffektiwiteit is deur hul onderskeie spelers gunstig beoordeel (gemiddeld bo 4.0 op 'n skaal van 1 tot 5 waar 1 = swak en 5 = goed). Van die twaalf is die afrigter van Noord-Vrystaat die gunstigste beoordeel met 'n gemiddelde van 4.44. Volgens die interpetasieriglyne wat Wiznuk (1984) aanbied, kan die afrigters beskou word as A-klas afrigters.

Die oorblywende afrigters het gemiddeld tussen 3.23 en 3.91 getoets, met die afrigter van Grens wat die swakste telling (3.23) behaal het. As groep het die Cravenweekafrigters 'n gemiddelde telling van 3.95 behaal wat as 'n B-klas afrigter geklassifiseer word.

TABEL 4: BESKRYWENDE STATISTIEK VAN DIE 22 HOëRSKOOL CRAVENWEEK RUGBYAFRIGTERS SE GEMIDDELDE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT SOOS GEëVALUEER DEUR HULLE SPELERS (n=269)

SPAN	n	GEM. PUNT	s	MIN.	MAKS.
Boland	14	4.20	0.76	2.80	4.90
Grens	16	3.23	1.02	1.20	4.60
Griekwaland-Wes	16	4.12	0.91	2.14	4.97
Laeveld	16	3.91	0,97	1,67	4.80
Noord-Natal	14	4.17	0.98	1.90	5.00
Noord-Vrystaat	8	4.44	0.89	2.69	4.90
Noord-Transvaal	12	3.85	0.83	2.33	4.83
Natal	15	3.70	1.18	1.36	4.89
Noordoos-Kaap	14	4.11	1.12	1.13	4.90
Noordwes-Kaap	13	3.47	1.08	1.52	4.92
Oos-Vrystaat	10	4.16	0.76	2.83	4.92
Oos-Transvaal	10	3.89	0.92	2.36	4.97
Oostelike Provinsie	10	3.83	0.89	2.25	4.77
Vrystaat	4	4.19	0.82	3.11	4.92
Suidoos-Transvaal	11	3.52	1.15	1.80	4.86
Stellaland	17	4.10	1.12	1.33	5.00
Suidwestelike-Distrikte	12	3.92	0.99	1.89	4.88
Transvaal	9	3.70	1.04	1.86	4.88
Verre Noord-Transvaal	10	3.82	0.99	2.14	4.81
Vaal-Driehoek	8	4.37	0.69	3.05	4.92
Wes-Transvaal	15	4.13	1.09	1.25	4.90
Westelike Provinsie	15	4.06	0.87	2.19	4.83
CRAVENWEEKAFRIGTER	269	3.95	0.96	2.04	4.88

Indien die gemiddelde persentasietellings van die verskillende afrigters vergelyk word en hulle in rangorde geplaas word, is dit opmerklik dat die afrigters wat die hoogste gemiddelde persentasietellings behaal het se spanne klaarblyklik ook die mees suksesvolle spanne op die Cravenweek was (Tabel 5). Die drie spanne wat geen wedstryd op die Cravenweek verloor het nie (Noord-Vrystaat, Vaal-Driehoek en Westelike Provinsie) se afrigters het die gunstigste evaluering met betrekking tot hul leierskap gehad, terwyl die spanne wat geen wedstryde gewen het nie (Laeveld, Verre Noord, Natal en Boland) se afrigters se gemiddelde persentasie vir effektiewe leierskap almal onder 80% was.

'n Verdere opmerklike geval is die span van Noord-Natal. Hulle afrigter behaal 'n persentasie van 83.48% (sesde plek) en tog het die span slegs een van hulle wedstryde gewen. Hierdie wen was egter ook hulle laaste wedstryd op die Cravenweek. 'n Mens sou dus kon bespiegel dat die span moontlik kon voel dat hulle baie verbeter het op die toernooi en daarom ook hulle afrigter meer positief geëvalueer het. Neerlae het daarteenoor tot verwagte afnames in die speler se beoordeling van die afrigter gelei.

TABEL 5: RANGORDE VAN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYAFRIGTERS SE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT UITGEDRUK IN PERSENTASIE EN AANTAL WEDSTRYDE GEWEN, VERLOOR EN GELYKOP GESPEEL

RANGORDE	EN SPAN	GEM.%	W1	W2	W3	WEN
1	Noord-Vrystaat	88.82	W	W	G	2.5[1]
2	Vaal-Driehoek	87.47	W	W	W	3
3	Westelike Provinsie	84.98	W	W	W	3
4	Boland	84.15	G	W	W	2.5
5	Vrystaat	83.70	W	W	V	2
6	Noord-Natal	83.48	V	V	W	1
7	Oos-Vrystaat	83.38	W	W	V	2
8	Wes-Transvaal	82.62	V	W	W	2
9	Griekwaland-Wes	82.33	V	W	V	1
10	Noordoos-Kaap	82.11	W	W	V	2
11	Stellaland	82.02	V	V	W	1
12	S.W.D.	78.50	V	W	W	2
13	Laeveld	78.15	V	V	V	0
14	Oos-Transvaal	77.91	W	V	W	2
15	Noord-Transvaal	76.67	W	V	V	1
16	Oostelike Provinsie	76.40	W	V	W	2
17	Verre Noord-Transvaal	76.40	V	V	V	0
18	Transvaal	74.15	V	W	G	1.5
19	Natal	74.01	V	V	V	0
20	Suidoos-Transvaal	70.50	G	V	W	1.5
21	Noordwes-Kaap	69.41	W	V	V	1
22	Grens	64.70	V	V	V	0
GEMIDDELDE PERSENTASIE		78.96 %				

W1 = Wedstryd nommer een

W2 = Wedstryd nommer twee

W3 = Wedstryd op die finale dag

---

[1].5 dui op wedstryde wat gelykop gespeel is

WEN =Totale aantal wedstryde gewen

4.1.1.2 Beduidendheid waarmee die afrigters se gemiddelde afrigtingseffektiwiteit van die norm verskil

In Tabel 6 word die beduidendheid van die verskille (afnames) van die norm (100%) vir die 22 afrigters opsommend aangebied onder die volgende hoofde: span, aantal spelers, gemiddelde persentasie-afname van die norm, t-waarde en die peil van betekenisvolheid van die afname.

Die resultate toon dat al 22 die hoërskool Cravenweekrugbyafrigters beduidend swakker getoets het as die norm wat gestel word vir afrigtingseffektiwiteit ($p < 0.0001$). Die gemiddelde persentasie afname van die norm wissel tussen 13.68% (Noord-Vrystaat) en 36.32% (Grens), met 'n algehele gemiddelde van 22.06%. Die implikasie van die bevinding is dat ten spyte van die feit dat al die afrigters redelik gunstig getoets het ten opsigte van hul afrigtingseffektiwiteit (Tabel 6) toets hul statisties beduidend swakker as die norm vir effektiewe afrigtingseffektiwiteit.

Tabel 6: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) VAN DIE HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYAFRIGTERS SE GEMIDDELDE PERSENTASIE M.B.T. AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT EN DIE NORM (100%) SOOS GEëVALUEER DEUR HULLE SPELERS

SPAN	n	GEM. % AFNAME	t	p
Boland	14	15.85	3.59	0.0001
Grens	16	35.30	7.61	0.0001
Griekwaland-Wes	16	17.67	3.80	0.0001
Laeveld	16	21.85	0.97	0.0001
Noord-Natal	14	16.52	3.08	0.0001
Noord-Vrystaat	8	11.18	2.18	0.0001
Noord-Transvaal	12	23.33	4.37	0.0001
Natal	15	27.87	4.78	0.0001
Noordoos-Kaap	14	17.89	3.52	0.0001
Noordwes-Kaap	13	30.59	5.09	0.0001
Oos-Vrystaat	10	16.62	3.30	0.0001
Oos-Transvaal	10	22.09	3.55	0.0001
Oostelike Provinsie	10	23.60	4.30	0.0001
Vrystaat	4	16.30	1.63	0.0001
Suidoos-Transvaal	11	29.50	4.25	0.0001
Stellaland	17	17.98	3.62	0.0001
Suidwestelike Distrikte	12	21.50	3.97	0.0001
Transvaal	9	25.99	1.04	0.0001
Verre Noord-Transvaal	10	23.60	4.16	0.0001
Vaal-Driehoek	8	12.53	2.38	0.0001
Wes-Transvaal	15	17.38	3.66	0.0001
Westelike Provinsie	15	15.02	3.89	0.0001
CRAVENWEEKAFRIGTERS	269	21.04	16.53	0.0001

4.1.1.3 Beskrywende statistiek van die 36 afrigtingskwaliteite

Beskrywende statistiek van die afrigtingseffektiwiteit van die 22 hoërskool Cravenweekrugbyafrigters soos geëvalueer deur hul onderskeie spelers (n = 269) word

in Tabel 7 opsommend aangebied vir elkeen van die 36 afhanklike veranderlikes. By elkeen van die 36 veranderlikes word die rekenkundige gemiddelde, standaardafwyking, minimum- en maksimumwaardes gerapporteer.

Soos blyk uit Tabel 7 evalueer hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters t.o.v. 22 van die 36 items besonder gunstig. Dit is items met gemiddelde waardes van 4 of meer (op 'n skaal van 1 tot 5 waar 1 = swak en 5 = goed). Hulle evalueer veral hul afrigters se toegewydheid (4.73), terugvoer na goeie prestasies en hul kleredrag (4.51) besonder gunstig (Tabel 8).

Ten opsigte van 11 ander items evalueer die spelers hul afrigters se effektiwiteit tussen 3.0 en 3.9 (Tabel 9). Die implikasie van die bevinding is dat die afrigters meer aandag moet skenk aan onder andere aspekte soos hul geduld (3.9), hul oordeel wat begrond en deurdag moet wees (3.5) en hul kommunikasie (3.5).

Die hoërskool Cravenweekrugbyspelers het hul afrigters ten opsigte van drie kwaliteite baie krities beoordeel, te wete, taalgebruik (2.7), belangstelling in ander aspekte van hul lewens benewens sport (2.6) en die mate waarin die afrigters spelers aanmoedig om rekord te hou van hulle prestasies en vordering (1.7). Volgens Wiznuk (1984) moet hierdie items as besliste leemtes in die mondering van die afrigters gesien word (Tabel 10).

TABEL 7: BESKRYWENDE STATISTIEK VAN 22 HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYAFRIGTERS SE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT SOOS GEëVALUEER DEUR HUL SPELERS

ITEM	LEIERSKAPSKWALITEIT	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1.	TOEGEWYDHEID	269	4.73	0.60	0	5.0
2.	GEDULD	269	3.90	0.88	0	5.0
3.	KOMMUNIKASIE	269	4.21	1.02	0	5.0
4.	TAALGEBRUIK	269	2.75	1.13	0	5.0
5.	KLEREDRAG	269	4.51	0.84	1	5.0
6.	MOTIVERING	269	4.04	1.05	1	5.0
7.	OORDEEL BEGROND & DEURDAG	269	3.81	1.08	0	5.0
8.	STRENGHEID	269	4.10	0.91	1	5.0
9.	INDIVIUELE AANDAG	269	3.84	1.13	0	5.0
10.	AANMOEDIGING NA NEERLAE	269	4.22	1.11	0	5.0
11.	FISIEKE VOORKOMS	269	3.64	1.39	0	5.0
12.	SIN VIR HUMOR	269	4.01	1.02	1	5.0
13.	BETROUBAAR	269	4.10	1.15	0	5.0
14.	SPELERS HOU VAN AFRIGTER	269	4.0	1.20	0	5.0
15.	RESPEK VIR AFRIGTER	269	4.40	1.03	0	5.0
16.	STEL BELANG IN SPELER AS MENS	269	3.51	1.18	0	5.0
17.	LAAT SPELERS GOED VOEL OOR HULLESELF	269	3.65	1.11	0	5.0
18.	GEE ELKE SPELER KANS OM SY MENING TE LUG	269	3.45	1.28	0	5.0
19.	POSITIEWE VOORBEELD IN KOMPETISIES	268	4.07	1.02	0	5.0
20.	GEDRAG TEENOOR SPORTLUI GETUIG VAN SPORTMANSKAP	268	4.25	1.01	0	5.0
21.	GEDRAG TEENOOR BEAMPTES GETUIG VAN SPORTIWITEIT	268	4.21	1.05	0	5.0
22.	MOEDIG SOSIALE AKTIWITEIT AAN VIR SPAN	268	3.46	1.11	0	5.0
23.	STEL BELANG IN ANDER SAKE VAN SPORTLUI SE LEWE	268	2.60	1.45	0	5.0
24.	OEFENSESSIES IS BEPLAN EN GEORGANISEERD	268	4.30	1.05	0	5.0

TABEL 7 VERVOLG						
25.	BEHEER TYDENS OEFENSESSIE	268	4.46	1.0	0	5.0
26.	BESORG OOR GESONDHEID EN VEILIGHEID VAN SPELERS	268	4.48	1.0	0	5.0
27.	BENUT TYD OPTIMAAL	268	4.44	1.10	0	5.0
28.	KOMMUNIKASIE IN OEFENINGE	268	3.49	1.08	0	5.0
29.	MOEDIG INDIVIDUELE EVALU= ERING BY SPELERS AAN	268	1.70	1.17	0	5.0
30.	FISIEKE VOORBEREIDHEID VAN SPORTLUI	268	4.26	1.14	0	5.0
31.	VERSTAANBAARHEID VAN IN= STRUKSIES	268	4.25	0.90	0	5.0
32.	BEREIKBAARHEID VAN DOEL= WITTE	268	4.16	0,92	0	5.0
33.	SPESIFIEKE TERUGVOER NA GOEIE PRESTASIE & FOUTE	268	4.63	0.87	0	5.0
34.	VERMOë OM MOEILIKE VAAR= DIGHEDE AAN TE LEER	268	3.80	1.14	0	5.0
35.	WOON KURSUSSE EN SEMINARE BY VIR VERBETERING	268	3.01	1.68	0	5.0
36.	DISSIPLINE	268	4.21	1.03	0	5.0
	TOTALE GEMIDDELDE	269	3.88	1.07	0.1	5.0

In Tabel 8 word die items waar 'n gemiddelde itemtelling van meer as 4 (op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed) behaal is, aangedui onder die volgende hoofde: itemnommer, leierskapskwaliteit en gemiddelde punt wat in die item behaal is.

Al die leierskapskwaliteite wat in Tabel 8 voorkom word dus positief deur Cravenweekspelers ervaar. Van hierdie kwaliteite kan egter ook as leemtes in spesifieke afrigters se mondering voorkom, maar dan moet daar gekyk word na die individuele ontleding van afrigters. Dit is egter nie die doel van hierdie studie om die individu te ontleed nie, maar wel om 'n globale beeld te vorm van die sterkpunte en leemtes in die mondering van hoërskool Cravenweekrugbyafrigters.

TABEL 8: ITEMS MET 'N GEMIDDELDE WAARDE VAN VIER (4) OF MEER

ITEM	LEIERSKAPSKWALITEIT	PUNT
1	TOEGEWYDHEID	4.73
3	KOMMUNIKASIE	4.21
5	KLEREDRAG	4.51
6	MOTIVERING	4.04
8	STRENGHEID	4.10
10	AANMOEDIGING NA NEERLAE	4.22
12	SIN VIR HUMOR	4.01
13	BETROUBAAR	4.10
14	SPELERS HOU VAN DIE AFRIGTER	4.0
15	RESPEK VIR DIE AFRIGTER	4.4
19	POSITIEWE VOORBEELD TYDENS KOMPETISIES	4.07
20	GEDRAG TEENOOR SPORTLUI GETUIG VAN SPORTMANSKAP	4.25
21	GEDRAG TEENOOR BEAMPTES GETUIG VAN SPORTIWITEIT	4.21
24	OEFENSESSIES IS BEPLAN EN GEORGANISEERD	4.30
25	BEHEER TYDENS OEFENSESSIES	4.46
26	BESORG OOR GESONDHEID EN VEILIGHEID VAN SPELERS	4.48
27	BENUT BESKIKBARE TYD OPTIMAAL	4.44
30	FISIEKE VOORBEREIDHEID VAN SPELERS	4.26
31	VERSTAANBAARHEID VAN INSTRUKSIES	4.25
32	BEREIKBAARHEID VAN DOELWITTE	4.16
33	SPESIFIEKE TERUGVOER NA GOEIE PRESTASIES EN FOUTE	4.63
36	DISSIPLINE	4.21

In Tabel 9 word die items met gemiddelde waardes tussen 3 en 4 aangetoon onder die volgende hoofde: Itemnommer, leierskapskwaliteit en gemiddelde punt vir die item.

TABEL 9: ITEMTELLINGS MET GEMIDDELDE WAARDES TUSSEN 3 EN 4

ITEM	LEIERSKAPSKWALITEIT	PUNT
2	DIE AFRIGTER SE GEDULD	3.9
7	SY OORDEEL IS BEGROND EN DEURDAG	3.8
9	GEE AANDAG AAN ELKE INDIVIDU	3.9
11	SY FISIEKE VOORKOMS IS 'N VOORBEELD	3.8
16	STEL BELANG IN IN DIE SPELER AS MENS	3.5
17	VIND MANIERE OM SPORLUI TE LAAT GOED VOEL OOR HULLESELF	3.7
18	GEE ELKE SPELER 'N KANS OM SY MENING TE LUG	3.5
22	MOEDIG SOSIALE AKTIWITEITE AAN VIR SPELERS	3.5
28	KOMMUNIKEER MET ELKE SPELER TYDENS OEFENING	3.5
34	WEET HOE OM MOEILIKE VAARDIGHEDE AAN TE LEER	3.8
35	WOON AFRIGTINGSKURSUSSE EN WERKSEMINARE BY	3.0

Items wat in Tabel 9 voorkom dui, op "gevaarpunte" in die mondering van die provinsiale hoërskool rugbyafrigter in Suid-Afrika. Volgens die opsteller van die vraelys is hierdie leierskapskwaliteite definitief verbeterbaar. Weereens kan genoem word dat van hierdie kwaliteite wel as sterkpunte by sommige van die afrigters mag voorkom, maar die globale beeld van hierdie kwaliteite toon dat daar leemtes bestaan.

In Tabel 10 word items met 'n gemiddelde waarde kleiner as 3 aangetoon onder die volgende hoofde: itemnommer, leierskapskwaliteit en gemiddelde punt van die item..

TABEL 10: ITEMTELLINGS MET 'N GEMIDDELDE WAARDE KLEINER AS 3

ITEM	LEIERSKAPSKWALITEIT	PUNT
4	TAALGEBRUIK	2.8
23	STEL BELANG IN ANDER SAKE VAN DIE SPORTMAN SE LEWE BUITE DIE SPORTVELD	2.6
29	MOEDIG SPELERS AAN OM REKORD TE HOU VAN EIE PRESTASIES EN DOELWITTE	1.7

Items wat voorkom in Tabel 10 moet as duidelike gevaarpunte gesien word en moet verseker aandag geniet.

4.1.1.4 Beduidendheid waarmee die 36 afrigtingskwaliteite van die Cravenweekafrigters van die norm verskil

In Tabel 11 word die beduidendheid van die verskille (afnames) van die norm vir elkeen van die 36 afhanklik verandelikes aangebied onder die volgende hoofde: leierskapskwaliteit, grade van vryheid, verskil van die norm (5), persentasieverskil van die norm, t-waarde en p-waarde.

Soos afgelei kan word uit Tabel 11 toon die resultate dat beduidende verskille by al 36 die afhanklike veranderlikes voorgekom het ($p < 0.0001$). Dit beteken dat globaal beskou, hoërskool Cravenweekrugbyafrigters, ten opsigte van al 36 die leierskapskwaliteite wat in die meetinstrument voorkom, beduidend swakker getoets het as die norm. Anders gestel blyk dit dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters minder gunstig geëvalueer het as die norm ten opsigte van al 36 leierskapskwaliteite wat in die vraelys voorkom.

TABEL 11: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYAFRIGTERS SE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT T.O.V. 36 VERANDERLIKES EN DIE NORM SOOS GEëVALUEER DEUR AL DIE SPELERS (n = 269).

LEIERSKAPSKWALITEIT	GvV	VERS NORM	% VERSK	t	p
TOEGEWYDHEID	268	0.27	5.40	7.47	0.0001
GEDULD	268	1.10	22.00	20.57	0.0001
KOMMUNIKASIE	268	0.80	16.00	12.63	0.0001
TAALGEBRUIK	268	2.74	54.80	39.76	0.0001
KLEREDRAG	268	0.50	10.00	9.70	0.0001
MOTIVERING	268	0.96	19.20	15.09	0.0001
OORDEEL BEGROND & DEURDAG	268	1.19	23.80	18.06	0.0001
STRENGHEID	268	0.93	18.60	16.86	0.0001
INDIVIDUELE AANDAG	268	1.16	23.20	16.89	0.0001
AANMOEDIGING NA NEERLAE	268	0.78	15.60	11.47	0.0001
FISIEKE VOORKOMS	268	1.36	27.20	16.15	0.0001
SIN VIR HUMOR	268	0.99	19.80	15.98	0.0001
BETROUBAAR	268	0.92	18.40	13.07	0.0001
SPELERS HOU VAN DIE AFRIGTER	268	1.03	20.60	14.30	0.0001
RESPEK VIR AFRIGTER	268	0.63	12.60	9.93	0.0001
STEL BELANG IN DIE SPELER AS MENS	268	1.49	29.80	20.56	0.0001
LAAT SPELERS GOED VOEL OOR HULLESELF	268	1.35	27.00	19.96	0.0001
GEE ELKE SPELER KANS OM SY MENING TE LUG	268	1.55	31.00	19.97	0.0001
POSITIEWE VOORBEELD IN KOMPETISIES	267	0.93	18.60	14.89	0.0001
GEDRAG TEENOOR SPORTLUI GETUIG VAN SPORTMANSKAP	267	0.75	15.00	12.20	0.0001
GEDRAG TEENOOR BEAMPTES GETUIG VAN SPORTIWITEIT	267	0.79	15.80	12.45	0.0001
MOEDIG SOSIALE AKTIWITEITE AAN	267	1.54	30.80	22.67	0.0001
STEL BELANG IN ANDER SAKE VAN SPORTLUI SE LEWE	267	2.40	48.00	27.06	0.0001
OEFENSESSIES IS BEPLAN EN GEORGANISEERD	267	0.71	14.20	11.01	0.0001

TABEL 11 (VERVOLG)					
BEHEER IN OEFENSESSIES	267	0.55	11.00	8.93	0.0001
BESORG OOR GESONDHEID EN VEILIGHEID VAN SPELERS	267	0.52	10.40	9.04	0.0001
BENUT TYD OPTIMAAL	267	0.56	11.20	10.26	0.0001
KOMMUNIKASIE IN OEFENINGE	267	1.52	30.40	22.98	0.0001
MOEDIG PERSOONLIKE EVALUERINGS AAN	267	3.58	71.60	50.22	0.0001
FISIEKE VOORBEREIDHEID VAN SPORTLUI	267	0.74	14.80	10.63	0.0001
VERSTAANBAARHEID VAN INSTRUKSIES	267	0.75	15.00	13.99	0.0001
BEREIKBAARHEID VAN DOELWITTE	267	0.84	16.80	14.96	0.0001
SPESIFIEKE TERUGVOER NA GOEIE PRESTASIE & FOUTE	267	0.37	7.40	6.95	0.0001
VERMOë OM MOEILIKE VAARDIGHEDE AAN TE LEER	267	1.20	24.00	16.26	0.0001
WOON KLINIEKE EN KURSUSSE BY	267	1.99	39.80	19.34	0.0001
DISSIPLINE	267	0.79	15.80	12.48	0.0001
TOTALE GEMIDDELDE	267	1.10	22.06	16.53	0.0001

Die gemiddelde verskil tussen die norm (5) en die gemiddelde waardes waarmee die spelers (n = 269) hul afrigters (n= 22) ten opsigte van die 36 afhanklike veranderlikes geëvalueer het, was 22.06% of te wel 1.10 op 'n skaal van 1 (nooit) tot 5 (altyd). Leierskapskwaliteite waarin die hoërskool Cravenweekrugbyafrigters swak getoets het, word aangetoon in Tabel 9 en Tabel 10.

4.1.2 Resultate van die 36 afhanklike veranderlikes

Vervolgens gaan elkeen van die afhanklike veranderlikes (leierskapskwaliteite) wat in die vraelys voorkom se resultate ontleed en bespreek word. Dit sal gedoen word deur al die spanne wat in die ondersoek betrek was se resultate afsonderlik aan te bied en dan die tendense en uitsonderlike gevalle wat voorkom in die betrokke tabel, te bespreek.

4.1.2.1 Item 1 - Die afrigter se toegewydheid

Hoërskool Cravenweekrugbyspelers se evaluering van hul onderskeie afrigters (n = 22) ten opsigte van elkeen van die 36 leierskapskwaliteite word in die hieropvolgende tabelle opsommend aangebied onder die volgende hoofde: provinsies, getal spelers per span, rekenkundige gemiddeld, standaardafwyking, minimum-en maksimumwaardes.

TABEL 12: ITEM 1 - DIE AFRIGTER SE TOEGEWYDHEID AAN DIE SPORT

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.79	0.43	4.0	5.0
2. Grens	16	4.31	0.70	3.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.88	0.34	4.0	5.0
4. Laeveld	16	4.31	1.30	0.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.64	0.63	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	5.0	0.0	5.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.75	0.45	4.0	5.0
8. Natal	15	4.73	0.46	4.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.71	0.47	4.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.31	0.86	3.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.70	0.48	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	5.00	0.00	5.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.90	0.32	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	5.00	0.00	5.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.82	0.41	4.0	5.0
16. Stellaland	17	4.65	0.79	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	5.00	0.00	5.0	5.0
18. Transvaal	9	4.78	0.44	4.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.80	0.42	4.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.75	0.71	3.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.87	0.35	4.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.93	0.26	4.0	5.0
TOTAAL	269	4.73	0.45	0.0	5.0

Die resultate in Tabel 12 en Tabel 13 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters besonder gunstig geëvalueer het ten opsigte van toegewydheid ($\bar{x}$ = 4.73). Die afrigters van Noord-Vrystaat, Oos-Transvaal, Vrystaat en Suidwestelike Distrikte het selfs "voltellings" behaal.

Geen van die afrigters het 'n telling van minder as 4.3 (Grens, Laeveld en Noordwes-Kaap) behaal nie. Verder blyk dit dat nie een van die afrigters beduidend swakker getoets het as die norm nie. In die geheel beskou toets die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter in Suid-Afrika egter wel beduidend swakker as die norm ten opsigte van hulle toegewydheid.

TABEL 13: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE TOEGEWYDHEID EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	13	0.21	4.28	1.88	0.0823
2. Grens	15	0.69	13.75	4.00	0.0014
3. Griekwaland-Wes	15	0.13	2.50	1.46	0.1639
4. Laeveld	15	0.69	13.75	2.11	0.0519
5. Noord-Natal	13	0.36	7.14	2.11	0.0548
6. Noord-Vrystaat	7	0.00	0.00		
7. Noord-Transvaal	11	0.25	5.00	1.92	0.0819
8. Natal	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
9. Noordoos-Kaap	13	0.29	5.71	2.28	0.0401
10. Noordwes-Kaap	12	0.69	13.84	2.92	0.0128
11. Oos-Vrystaat	9	0.30	6.00	1.96	0.0811
12. Oos-Transvaal	9	0.00	0.00		
13. Oostelike Provinsie	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
14. Vrystaat	3	0.00	0.00		
15. Suidoos-Transvaal	10	0.18	3.63	1.49	0.1669
16. Stellaland	16	0.35	7.05	1.85	0.0826
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.00	0.00		
18. Transvaal	8	0.22	4.44	1.51	0.1690
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.20	4.00	1.50	0.1679
20. Vaal-Driehoek	7	0.25	5.00	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.13	2.66	1.47	0.1643
22. Westelike Provinsie	14	0.06	1.33	1.00	0.3343
TOTAAL	268	0.27	5.40	7.47	0.0001

4.1.2.2 Item 2 - Die afrigter se geduld

TABEL 14: ITEM 2 - GEDULD VAN DIE AFRIGTER

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.14	0.54	3.0	5.0
2. Grens	16	3.69	1.30	0.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.13	0.72	3.0	5.0
4. Laeveld	16	3.86	1.09	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.21	0.70	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.13	0.64	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.83	0.72	2.0	5.0
8. Natal	15	3.73	0.80	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.14	0.77	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.92	1.04	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.70	1.06	2.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.60	0.84	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.20	0.63	2.0	4.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.36	0.67	2.0	4.0
16. Stellaland	17	4.06	1.03	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.83	0.58	3.0	5.0
18. Transvaal	9	3.56	0.73	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.00	0.82	2.0	4.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.25	0.46	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.93	0.80	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.67	0.49	4.0	5.0
TOTAAL	269	3.90	0.88	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 14 en Tabel 15 wat te make het met die geduld van die afrigter toon dat hoërskool Cravenweekspelers voel dat hulle afrigter nie altyd geduldig genoeg is nie ($\bar{x}$ = 3.9 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Nege van die afrigters behaal gemiddelde tellings van 4 en meer, en dertien van die afrigters behaal 'n telling tussen 3 en 4, met die kleinste telling hier die afrigter van Verre Noord-Transvaal (3.1).

Dit blyk dat sewe van die afrigters beduidend swakker toets as die norm, te wete die afrigters van Boland, Natal, Oostelike Provinsie, Suidoos-Transvaal, Suidwestelike Distrikte, Verre Noord-Transvaal en Wes-Transvaal. In die geheel toets die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter beduidend swakker as die norm.

TABEL 15: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE GEDULD EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS. NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.86	17.14	6.00	0.0001
2. Grens	15	1.13	26.23	4.03	0.0011
3. Griekwaland-Wes	15	0.88	17.50	4.87	0.0002
4. Laeveld	15	1.13	22.50	4.14	0.0009
5. Noord-Natal	13	0.79	15.71	4.20	0.0010
6. Noord-Vrystaat	7	0.88	17.50	3.86	0.0062
7. Noord-Transvaal	11	1.17	23.33	5.63	0.0002
8. Natal	14	1.27	25.33	6.14	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	0.86	17.14	4.16	0.0011
10. Noordwes-Kaap	12	1.08	21.53	3.74	0.0028
11. Oos-Vrystaat	9	1.30	26.00	3.88	0.0037
12. Oos-Transvaal	9	1.40	28.00	5.25	0.0005
13. Oostelike Provinsie	9	1.80	36.00	9.00	0.0001
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. SUIDOOS Transvaal	10	1.64	32.72	8.05	0.0001
16. Stellaland	16	0.94	18.82	3.77	0.0017
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.17	23.33	7.00	0.0001
18. Transvaal	8	1.44	28.88	5.97	0.0003
19. Verre Noord-Transvaal	9	2.00	40.00	7.75	0.0001
20. Vaal-Driehoek	7	0.75	15.00	4.58	0.0025
21. Wes-Transvaal	14	1.07	21.33	5.17	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	0.33	6.66	2.65	0.0192
TOTAAL	268	1.10	22.00	20.57	0.0001

4.1.2.3 Item 3 - Die afrigter se kommunikasie

TABEL 16: ITEM 3 - AFRIGTER SE KOMMUNIKASIE MET DIE SPELERS

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.36	0.75	3.0	5.0
2. Grens	16	2.75	1.24	0.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.82	0.54	3.0	5.0
4. Laeveld	16	3.94	1.48	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.71	0.47	4.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.38	1.19	2.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.33	0.78	3.0	5.0
8. Natal	15	3.60	1.24	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.21	0.98	2.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.15	1.07	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.60	0.70	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.30	0.82	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.70	0.82	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.36	0.81	3.0	5.0
16. Stellaland	17	4.41	0.87	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.33	0.78	3.0	5.0
18. Transvaal	9	3.67	1.12	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.80	1.14	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.47	0.74	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.46	4.0	5.0
TOTAAL	269	4.21	1.02	0.0	5.0

Die resultate in Tabel 16 en Tabel 17 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters gunstig geëvalueer het ten opsigte van kommunikasie ($\bar{x}$ = 4.21) op 'n skaal van 1= swak tot 5 = goed.

Sestien van die afrigters behaal 'n gemiddelde telling van 4 of meer. Vyf van die

afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en een afrigter (Grens) behaal 'n baie lae telling nl. 2.9

Die afrigter van Grens se gemiddelde telling verskil dan ook beduidend van die norm. In die geheel beskou, verskil die totale gemiddelde van al die afrigters saam wel beduidend van die norm.

TABEL 17: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOLCRAVENWEEK RUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE KOMMUNIKASIE EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.64	12.85	3.23	0.0066
2. Grens	15	2.25	45.00	7.27	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.19	3.75	1.38	0.1881
4. Laeveld	15	1.06	21.25	2.87	0.0117
5. Noord-Natal	13	0.29	5.71	2.28	0.0401
6. Noord-Vrystaat	7	0.63	12.50	1.49	0.1803
7. Noord-Transvaal	11	0.67	13.33	2.97	0.0128
8. Natal	14	1.40	28.00	4.37	0.0006
9. Noordoos-Kaap	13	0.79	15.71	3.02	0.0099
10. Noordwes-Kaap	12	0.85	16.92	2.86	0.0145
11. Oos-Vrystaat	9	0.40	8.00	1.81	0.1039
12. Oos-Transvaal	9	0.70	14.00	2.69	0.0248
13. Oostelike Provinsie	9	1.30	26.00	4.99	0.0007
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	0.64	12.72	2.61	0.0261
16. Stellaland	16	0.59	11.76	2.79	0.0132
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.67	13.33	2.97	0.0128
18. Transvaal	8	1.33	26.66	3.58	0.0072
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.20	24.00	3.34	0.0086
20. Vaal-Driehoek	7	1.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.53	10.66	2.78	0.0148
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
TOTAAL	268	0.80	16.00	12.63	0.0001

4.1.2.4 Item 4 - Die afrigter se taalgebruik

TABEL 18: ITEM 4 - DIE AFRIGTER SE TAALGEBRUIK

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	2.93	4.33	0.0	5.0
2. Grens	16	3.69	0.60	0.0	2.0
3. Griekwaland-Wes	16	2.25	0.93	1.0	4.0
4. Laeveld	16	3.44	0.81	0.0	3.0
5. Noord-Natal	14	2.64	1.01	1.0	4.0
6. Noord-Vrystaat	8	2.62	1.06	1.0	4.0
7. Noord-Transvaal	12	2.67	0.89	1.0	4.0
8. Natal	15	2.80	1.15	0.0	4.0
9. Noordoos-Kaap	14	2.29	1.07	1.0	4.0
10. Noordwes-Kaap	13	1.38	0.96	1.0	4.0
11. Oos-Vrystaat	10	2.60	1.08	1.0	4.0
12. Oos-Transvaal	10	2.20	0.92	1.0	4.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.00	1.05	1.0	4.0
14. Vrystaat	4	4.00	0.00	1.0	1.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.64	1.50	1.0	5.0
16. Stellaland	17	2.88	1.22	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	2.25	0.62	2.0	4.0
18. Transvaal	9	2.78	1.20	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	1.50	0.71	2.0	4.0
20. Vaal-Driehoek	8	2.62	1.41	0.0	4.0
21. Wes-Transvaal	15	2.33	1.18	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	2.93	1.28	0.0	4.0
TOTAAL	269	2.75	1.13	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 18 en 19 toon dat die afrigters 'n gemiddelde telling van 2.75 (op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed) vir hulle taalgebruik behaal. Dit is nie 'n baie gunstige evaluering nie. Volgens die interpretasie van die vraelys is hierdie gemiddeld in die "swak"-kategorie en moet dringend aandag geniet.In die geheel gesien, verskil al die afrigters se gemiddelde punt beduidend van die norm vir goeie taalgebruik.

TABEL 19: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE TAALGEBRUIK EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	%VERSKIL	t	P
1. Boland	13	2.07	41.4	8.25	0.0001
2. Grens	15	1.31	26.2	24.50	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	2.75	55.0	9.67	0.0001
4. Laeveld	15	1.56	31.2	16.89	0.0001
5. Noord-Natal	13	2.36	47.2	9.81	0.0001
6. Noord-Vrystaat	7	2.38	47.6	7.00	0.0002
7. Noord-Transvaal	11	2.33	46.6	10.41	0.0001
8. Natal	14	2.20	44.0	9.46	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	2.71	54.2	8.00	0.0001
10. Noordwes-Kaap	12	1.62	32.4	12.70	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	2.40	48.0	7.65	0.0001
12. Oos-Transvaal	9	2.80	56.0	7.57	0.0001
13. Oostelike Provinsie	9	2.00	40.0	9.00	0.0001
14. Vrystaat	3	1.00	20.0		
15. Suidoos-Transvaal	10	2.36	47.2	5.82	0.0002
16. Stellaland	16	2.12	42.4	9.75	0.0001
17. Suidwestelike Distrikte	11	2.75	55.0	12.54	0.0001
18. Transvaal	8	2.22	44.4	6.93	0.0001
19. Verre Noord-Transvaal	9	3.50	70.0	6.71	0.0001
20. Vaal-Driehoek	7	2.38	47.6	5.27	0.0012
21. Wes-Transvaal	14	2.67	53.4	7.69	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	2.07	41.4	8.88	0.0001
TOTAAL	268	2.75	55.0	39.76	0.0001

4.1.2.5 Item 5: Die afrigter se kleredrag

TABEL 20: ITEM 5 - DIE AFRIGTER SE KLEREDRAG

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.71	0.61	3.0	5.0
2. Grens	16	4.06	1.12	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.38	0.96	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.94	0.25	4.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.14	1.23	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.63	0.52	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.25	0.97	2.0	5.0
8. Natal	15	4.73	0.46	4.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.64	0.63	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.15	1.21	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.80	0.42	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.80	0.42	4.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.80	0.42	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.46	0.82	3.0	5.0
16. Stellaland	17	4.53	0.88	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.17	1.19	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.33	1.00	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.00	0.82	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.40	0.91	2.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.87	0.35	4.0	5.0
TOTAAL	269	4.51	0.84	1.0	5.0

Die resultate van Tabel 20 en Tabel 21 toon dat dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters besonder positief evalueer met betrekking tot hul kleredrag ($\bar{x}$ = 4.51 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Die afrigter van Verre Noord-Transvaal behaal die laagste telling ($\bar{x}$ = 4.0)

Verder blyk dit dat nie een van die Cravenweekafrigters beduidend swakker getoets het ten opsigte van hulle kleredrag nie, maar in die geheel beskou, is daar wel 'n beduidende verskil (Tabel 21).

TABEL 21: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE KLEREDRAG EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	13	0.29	5.71	1.75	0.1039
2. Grens	15	0.94	18.75	3.34	0.0045
3. Griekwaland-Wes	15	0.63	12.50	2.61	0.0197
4. Laeveld	15	0.06	1.25	1.00	0.3332
5. Noord-Natal	13	0.86	17.14	2.60	1.0218
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	7.50	2.05	0.0796
7. Noord-Transvaal	11	0.75	15.00	2.69	0.0210
8. Natal	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
9. Noordoos-Kaap	13	0.36	7.14	2.11	0.0548
10. Noordwes-Kaap	12	0.85	16.92	2.51	0.0273
11. Oos-Vrystaat	9	0.20	4.00	1.50	0.1679
12. Oos-Transvaal	9	0.20	4.00	1.50	0.1679
13. Oostelike Provinsie	9	0.20	4.00	1.50	0.1679
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	0.55	10.90	2.21	0.0519
16. Stellaland	16	0.47	9.41	2.22	0.0413
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.83	16.66	2.42	0.0341
18. Transvaal	8	0.67	13.33	2.00	0.0805
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.00	20.00	3.87	0.0038
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.60	12.00	2.55	0.0230
22. Westelike Provinsie	14	0.13	2.66	1.47	0.1643
TOTAAL	268	0.50	10.00	9.70	0.0001

4.1.2.6 Item 6 - Die afrigter as bron van motivering

TABEL 22: ITEM 6 - DIE AFRIGTER AS BRON VAN MOTIVERING

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.29	0.83	3.0	5.0
2. Grens	16	2.75	1.13	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.50	0.89	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.00	1.10	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.29	0.91	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.50	0.93	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.33	0.78	3.0	5.0
8. Natal	15	3.07	1.28	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	1.14	1.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.15	0.90	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.60	0.52	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.40	0.84	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.70	0.95	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.55	0.52	3.0	4.0
16. Stellaland	17	4.12	1.05	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.50	0.52	4.0	5.0
18. Transvaal	9	3.44	1.24	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.80	1.14	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	5.00	0.00	5.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.33	0.62	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.53	0.52	4.0	5.0
TOTAAL	269	4.04	1.05	1.0	5.0

Die resultate van Tabel 22 en Tabel 23 toon dat hoërskool Cravenweekspelers hulle afrigter positief evalueer ten opsigte van sy motivering ($\bar{x}$ = 4.04 op 'n skaal van 1 = swak en 5 = goed). Die afrigter van Verre Noord-Transvaal behaal 'n "voltelling" en verder behaal veertien van die afrigters gemiddelde tellings van 4 of meer. Ses van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en slegs die afrigter van Grens behaal 'n lae

telling van 2.8.

Verder blyk dit dat twee van die afrigters beduidende verskille toon (Natal en Suidoos-Transvaal) van die norm en in die geheel gesien bestaan daar ook 'n beduidende verskil van die norm vir die afrigter as bron van motivering.

TABEL 23: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE MOTIVERING EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.71	14.28	3.24	0.0065
2. Grens	15	2.25	45.00	8.00	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.50	10.00	2.24	0.0410
4. Laeveld	15	1.00	20.00	3.65	0.0022
5. Noord-Natal	13	0.71	14.28	2.92	0.0118
6. Noord-Vrystaat	7	0.50	10.00	1.53	0.1705
7. Noord-Transvaal	11	0.67	13.33	2.97	0.0128
8. Natal	14	1.93	38.66	5.85	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	2.35	0.0354
10. Noordwes-Kaap	12	1.85	36.92	7.41	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	0.40	8.00	2.45	0.0368
12. Oos-Transvaal	9	0.60	12.00	2.25	0.0510
13. Oostelike Provinsie	9	1.30	26.00	4.33	0.0019
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.46	29.09	9.24	0.0001
16. Stellaland	16	0.88	17.64	3.45	0.0033
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.50	10.00	3.32	0.0069
18. Transvaal	8	1.56	31.10	3.78	0.0054
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.20	24.00	3.34	0.0086
20. Vaal-Driehoek	7	0.00	0.00	.	.
21. Wes-Transvaal	14	0.67	13.33	4.18	0.0009
22. Westelike Provinsie	14	0.47	9.33	3.50	0.0035
TOTAAL	268	0.96	19.20	15.09	0.0001

4.1.2.7 Item 7 - Die afrigter se oordeel is wel begrond en deurdag

TABEL 24: ITEM 7 - DIE AFRIGTER SE OORDEEL IS WEL BEGROND EN DEURDAG.

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.21	0.70	3.0	5.0
2. Grens	16	3.06	1.00	1.0	4.0
3. Griekwaland-Wes	16	3.88	0.72	3.0	5.0
4. Laeveld	16	3.38	1.54	0.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.43	0.85	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.50	0.76	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.67	1.16	1.0	5.0
8. Natal	15	3.40	1.12	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.14	0.36	4.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.38	1.04	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.70	0.68	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.70	0.95	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.50	0.85	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	1.00	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.46	1.81	0.0	5.0
16. Stellaland	17	3.82	1.38	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.92	1.00	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.89	0.60	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.20	0.79	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.38	0.52	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.07	0.74	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.53	0.64	3.0	5.0
TOTAAL	269	3.81	1.08	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 24 en Tabel 25 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter nie baie gunstig beoordeel ten opsigte van sy oordele wat wel begrond en deurdag is nie ($\bar{x}$ = 3.81 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Nege van die afrigters behaal tellings van 4 of meer, twaalf van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en

een afrigter (Suidoos-Transvaal) behaal 'n telling kleiner as 3 (x = 2.46). Verder blyk dit dat vyf van die afrigters beduidende verskille van die norm getoon het (Grens, Griekwaland-Wes, Natal, Noordoos-Kaap, en Noordwes-Kaap). In die geheel beskou toets Cravenweekafrigters wel beduidend swakker as die norm ten opsigte van hul oordeel wat begrond en deurdag is.

TABEL 25: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE OORDELE WAT WEL BEGROND EN DEURDAG IS EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.79	15.71	4.20	0.0010
2. Grens	15	1.94	38.75	7.77	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	1.13	22.50	6.26	0.0001
4. Laeveld	15	1.63	32.50	4.21	0.0008
5. Noord-Natal	13	0.57	11.42	2.51	0.0261
6. Noord-Vrystaat	7	0.50	10.00	1.87	0.1036
7. Noord-Transvaal	11	1.33	26.66	4.00	0.0021
8. Natal	14	1.60	.32.00	5.53	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	0.86	17.14	8.83	0.0001
10. Noordwes-Kaap	12	1.62	32.30	5.58	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	1.30	26.00	6.09	0.0002
12. Oos-Transvaal	9	1.30	26.00	4.33	0.0019
13. Oostelike Provinsie	9	1.50	30.00	5.58	0.0003
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	2.55	50.90	4.67	0.0009
16. Stellaland	16	1.18	23.52	3.52	0.0029
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.08	21.66	3.77	0.0031
18. Transvaal	8	1.11	22.22	5.55	0.0005
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.80	16.00	3.21	0.0107
20. Vaal-Driehoek	7	0.63	12.50	3.42	0.0112
21. Wes-Transvaal	14	0.93	18.66	5.14	0.0002
22. Westelike Provinsie	14	0.47	9.33	2.82	0.0135
TOTAAL	268	1.19	23.80	18.06	0.0001

4.1.2.8 Item 8 - Die afrigter se strengheid

TABEL 26: ITEM 8 - DIE AFRIGTER SE STRENGHEID

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.00	0.88	3.0	5.0
2. Grens	16	3.38	0.96	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.19	0.91	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.25	0.68	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.21	0.80	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.63	0.74	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.25	0.86	3.0	5.0
8. Natal	15	3.73	1.03	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.36	0.63	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.85	0.80	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.60	0.52	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.60	0.52	4.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.40	0.84	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	3.25	1.71	1.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.46	1.13	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.41	0.71	3.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.58	0.90	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.89	1.05	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.40	0.52	4.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.25	0.89	3.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.40	0.74	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.40	0.91	2.0	5.0
TOTAAL	269	4.10	0.91	1.0	5.0

Die resultate van Tabel 26 en Tabel 27 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter positief evalueer ten opsigte van sy strengheid ($\bar{x}$ = 4.1 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Veertien van die afrigters kry tellings van meer as 4, agt behaal tellings tussen 3 en 4, met die laagste tellings wat behaal word deur die afrigter van die Vrystaat ($\bar{x}$ = 3.25).

Twee van die afrigters toon beduidende afnames (Grens en Westelike Provinsie) van die norm (Tabel 27) en globaal beskou toets die hoërskole Craveneekrugbyafrigter beduidend swakker as die norm ten opsigte van sy strengheid.

TABEL 27: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE STRENGHEID EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	13	1.00	20.00	4.57	0.0009
2. Grens	15	1.63	32.50	6.79	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.81	16.25	3.57	0.0028
4. Laeveld	15	0.75	15.00	4.39	0.0005
5. Noord-Natal	13	0.79	15.71	3.67	0.0028
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	7.50	1.43	0.1970
7. Noord-Transvaal	11	0.75	15.00	3.00	0.0121
8. Natal	14	1.27	25.33	4.75	0.0003
9. Noordoos-Kaap	13	0.64	12.85	3.80	0.0022
10. Noordwes-Kaap	12	1.15	23.07	5.20	0.0002
11. Oos-Vrystaat	9	0.40	8.00	2.45	0.0368
12. Oos-Transvaal	9	0.40	8.00	2.45	0.0368
13. Oostelike Provinsie	9	0.60	12.00	2.25	0.0510
14. Vrystaat	3	1.75	35.00	2.05	0.1328
15. Suidoos-Transvaal	10	1.55	30.90	4.54	0.0011
16. Stellaland	16	0.59	11.76	3.41	0.0036
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.42	28.33	5.45	0.0002
18. Transvaal	8	1.11	22.22	3.16	0.0133
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.60	12.00	3.67	0.0051
20. Vaal-Driehoek	7	0.75	05.00	2.39	0.0479
21. Wes-Transvaal	14	0.60	12.00	3.15	0.0070
22. Westelike Provinsie	14	1.60	32.00	6.81	0.0001
TOTAAL	268	0.93	18.60	16.86	0.0001

4.1.2.9 Item 9 - Die mate waartoe die afrigter aan elke speler aandag gee.

TABEL 28: ITEM 9 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER INDIVIDUELE AANDAG GEE AAN ELKE SPELER

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.14	0.77	3.0	5.0
2. Grens	16	2.81	1.11	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.44	0.73	3.0	5.0
4. Laeveld	16	3.50	1.41	0.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.57	0.85	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.38	0.52	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.00	0.95	2.0	5.0
8. Natal	15	3.47	1.51	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.07	1.14	1.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.54	1.05	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.70	0.95	2.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.40	0.97	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.10	1.10	1.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	0.58	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.34	1.12	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.06	1.03	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.67	1.50	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.89	1.05	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.70	1.34	1.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.73	0.88	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.27	0.80	3.0	5.0
TOTAAL	269	3.84	1.13	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 28 en Tabel 29 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter nie besonder gunstig evalueer met betrekking tot die aandag wat hy gee aan die individu ($\bar{x}$ = 3.84 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed).

Tien van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Elf van die afrigters behaal tellings

tussen 3 en 4 en een afrigter (Grens) behaal 'n telling kleiner as 3 ($\bar{x}$ = 2.81). Slegs die afrigter van Grens verskil beduidend van die norm, maar in die geheel gesien verskil die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter beduidend van die norm ten opsigte van die aandag wat hy aan elke individu gee.

TABEL 29: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE AANDAG AAN DIE INDIVIDUELE SPELER EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.86	17.14	4.16	0.0011
2. Grens	15	2.19	43.75	7.89	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.56	11.25	3.09	0.0074
4. Laeveld	15	1.50	30.00	4.24	0.0007
5. Noord-Natal	13	0.43	8.57	1.88	0.0823
6. Noord-Vrystaat	7	0.63	12.50	3.42	0.0112
7. Noord-Transvaal	11	1.00	20.00	3.63	0.0039
8. Natal	14	1.53	30.66	3.95	0.0015
9. Noordoos-Kaap	13	0.93	5.00	3.15	0.0094
10. Noordwes-Kaap	12	1.46	29.23	5.02	0.0003
11. Oos-Vrystaat	9	1.30	26.00	4.33	0.0019
12. Oos-Transvaal	9	1.60	32.00	5.24	0.0005
13. Oostelike Provinsie	9	1.90	38.00	5.46	0.0004
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	1.64	32.72	4.85	0.0007
16. Stellaland	16	0.94	18.82	3.77	0.0017
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.33	26.66	3.08	0.0104
18. Transvaal	8	1.11	22.22	3.16	0.0133
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.30	26.00	3.07	0.0133
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	1.27	25.33	5.55	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	0.73	14.66	3.55	0.0032
TOTAAL	268	1.16	23.20	16.89	0.0001

4.1.2.10 Item 10 - Die afrigter se aanmoediging na 'n neerlaag

TABEL 30: ITEM 10 - DIE AANMOEDIGING VAN DIE AFRIGTER NA 'N NEERLAAG

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.50	0.52	4.0	5.0
2. Grens	16	4.00	1.03	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.69	0.79	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.31	0.95	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.50	1.09	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.75	0.71	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.08	1.24	1.0	5.0
8. Natal	15	3.87	1.46	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.79	0.58	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.70	1.38	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.40	0.70	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.40	1.08	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.40	0.84	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	0.91	3.0	5.0
16. Stellaland	17	4.35	1.00	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.75	1.49	1.0	5.0
18. Transvaal	9	4.33	1.00	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.90	1.00	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.00	1.31	1.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.27	0.80	2.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.80	2.01	0.0	5.0
TOTAAL	269	4.22	1.11	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 30 en Tabel 31 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter gunstig evalueer ten opsigte van sy aanmoediging na neerlae tydens kompetisies ($\bar{x}$ = 4.22 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agtien van die afrigters kry tellings van meer as 4, ses van die afrigters kry tellings tussen 3 en 4 met die laagste gemiddeld ($\bar{x}$ = 3.7) deur die afrigter van Noordwes-Kaap.

In Tabel 31 sien ons dat geen van die afrigters beduidend verskil van die norm nie, maar dat die globale prentjie van die hoërskool Cravenweekafrigter wel 'n beduidende verskil toon ten opsigte van sy aanmoediging na neerlae tydens kompetisie van die norm daarvoor (op 'n 0.0001% peil).

TABEL 31: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE AANMOEDIGING NA NEERLAE EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.50	10.00	3.61	0.0032
2. Grens	15	1.00	2.000	3.87	0.0015
3. Griekwaland-Wes	15	0.31	6.25	1.58	0.1359
4. Laeveld	15	0.69	13.75	2.91	0.0109
5. Noord-Natal	13	0.50	10.00	1.71	0.1104
6. Noord-Vrystaat	7	0.25	5.00	1.00	0.3506
7. Noord-Transvaal	11	0.92	18.33	2.56	0.0265
8. Natal	14	1.13	22.66	3.01	0.0093
9. Noordoos-Kaap	13	0.21	4.28	1.39	0.1894
10. Noordwes-Kaap	12	1.31	26.15	3.42	0.0051
11. Oos-Vrystaat	9	0.60	12.00	2.71	0.0239
12. Oos-Transvaal	9	0.60	12.00	1.77	0.1114
13. Oostelike Provinsie	9	0.60	12.00	2.25	0.0510
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	4.67	0.0009
16. Stellaland	16	0.65	12.94	2.68	0.0165
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.25	25.00	2.92	0.0140
18. Transvaal	8	0.67	13.33	2.00	0.0805
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.10	22.00	3.50	0.0067
20. Vaal-Driehoek	7	1.00	20.00	2.16	0.0676
21. Wes-Transvaal	14	0.73	14.66	3.56	0.0032
22. Westelike Provinsie	14	1.20	24.00	2.32	0.0363
TOTAAL	268	0.78	15.60	11.47	0.0001

4.1.2.11 Item 11 - Die fisieke voorkoms van die afrigter as voorbeeld om na te volg

TABEL 32: ITEM 11 - DIE AFRIGTER SE FISIEKE VOORKOMS AS VOORBEELD

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.36	0.84	2.0	5.0
2. Grens	16	3.31	1.20	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	3.50	1.51	1.0	5.0
4. Laeveld	16	4.38	1.15	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.43	0.94	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.25	1.04	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.58	0.90	2.0	5.0
8. Natal	15	3.07	1.91	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.79	1.12	2.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.23	1.70	0.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.50	0.71	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.20	1.69	0.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.10	1.66	0.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.25	0.96	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.27	0.91	2.0	5.0
16. Stellaland	17	3.59	1.42	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	2.83	1.47	0.0	5.0
18. Transvaal	9	3.33	1.32	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	2.50	1.27	1.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	3.13	1.96	0.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.00	0.76	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.40	1.55	0.0	5.0
TOTAAL	269	3.64	1.39	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 32 en Tabel 33 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter nie so gunstig evalueer ten opsigte van sy fisieke voorkoms as voorbeeld om na te volg nie ($\bar{x}$ = 3.64 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agt van die afrigters behaal gemiddelde tellings van meer as 4. Twaalf van die afrigters (n = 22) behaal

tellings tussen 3 en 3.9 en twee van die afrigters (Verre Noord-Transvaal en Suidwestelike Distrikte) behaal tellings van minder as 3 ($\bar{x}$ = 2.5 en $\bar{x}$ = 2.83 onderskeidelik).

In Tabel 33 sien ons dat die afrigter van Grens 'n beduidende verskil toon van die norm (op 'n 0.0001% peil) en dat globaal gesien die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter in Suid-Afrika beduidend swakker toets as die norm vir sy fisieke voorkoms.

TABEL 33: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE FISIEKE VOORKOMS AS VOORBEELD EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	13	0.64	12.85	2.86	0.0135
2. Grens	15	1.69	33.75	5.65	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	1.50	30.00	3.99	0.0012
4. Laeveld	15	0.63	12.50	2.18	0.0457
5. Noord-Natal	13	0.57	11.42	2.28	0.0401
6. Noord-Vrystaat	7	0.75	15.00	2.05	0.0796
7. Noord-Transvaal	11	1.42	28.33	5.45	0.0002
8. Natal	15	1.93	38.66	3.93	0.0015
9. Noordoos-Kaap	13	1.21	24.28	4.05	0.0014
10. Noordwes-Kaap	12	1.77	25.38	3.77	0.0027
11. Oos-Vrystaat	9	0.50	10.00	2.24	0.0522
12. Oos-Transvaal	9	1.80	36.00	3.38	0.0082
13. Oostelike Provinsie	9	1.90	38.00	3.61	0.0056
14. Vrystaat	3	0.75	15.00	1.57	0.2152
15. Suidoos-Transvaal	10	0.73	14.54	2.67	0.0236
16. Stellaland	16	1.41	28.23	4.11	0.0008
17. Suidwestelike Distrikte	11	2.17	43.33	5.12	0.0003
18. Transvaal	8	1.67	33.33	3.78	0.0054
19. Verre Noord-Transvaal	9	2.50	50.00	6.23	0.0002
20. Vaal-Driehoek	7	1.88	37.50	2.71	0.0303
21. Wes-Transvaal	14	1.00	20.00	5.12	0.0002
22. Westelike Provinsie	14	1.60	32.00	4.00	0.0013
TOTAAL	268	1.36	27.0	16.15	0.0001

4.1.2.12 Item 12 - Die afrigter se sin vir humor

TABEL 34: ITEM 12 - DIE AFRIGTER SE SIN VIR HUMOR

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.50	0.65	3.0	5.0
2. Grens	16	3.13	0.81	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.31	0.70	3.0	5.0
4. Laeveld	16	3.88	1.15	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.71	0.61	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.13	1.36	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.50	0.67	3.0	5.0
8. Natal	15	3.60	1.24	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	0.83	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.23	1.09	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.90	0.74	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.50	0.98	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.30	1.25	1.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.25	0.96	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.36	1.12	1.0	5.0
16. Stellaland	17	4.18	1.07	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.50	0.67	3.0	5.0
18. Transvaal	9	3.44	1.13	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.00	0.67	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.00	1.07	2.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.53	0.64	23.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.53	0.74	3.0	5.0
TOTAAL	269	4.01	1.02	1.0	5.0

Die resultate van Tabel 34 en Tabel 35 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter positief evalueer met betrekking tot sy sin vir humor ($\bar{x}$ = 4.01 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Dertien van die afrigters behaal tellings van meer as 4 en nege van die afrigters (n = 22) behaal tellings tussen 3 en 4.

In Tabel 35 is dit slegs die afrigter van Noordwes-Kaap wat beduidend verskil van die norm, maar in die geheel gesien verskil die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter wel beduidend van die norm ten opsigte van sy sin vir humor.

TABEL 35: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) EN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE SIN VIR HUMOR EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.50	10.00	2.88	0.0130
2. Grens	15	1.88	37.50	9.30	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.69	13.75	3.91	0.0014
4. Laeveld	15	1.13	22.50	3.92	0.0014
5. Noord-Natal	13	0.29	5.71	1.75	0.1039
6. Noord-Vrystaat	7	0.88	17.50	1.83	0.1108
7. Noord-Transvaal	11	0.50	10.00	2.57	0.0261
8. Natal	14	1.40	28.00	4.37	0.0006
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	3.24	0.0065
10. Noordwes-Kaap	12	1.77	25.38	5.84	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	1.10	22.00	4.71	0.0011
12. Oos-Transvaal	9	1.50	30.00	4.88	0.0009
13. Oostelike Provinsie	9	1.70	34.00	4.30	0.0020
14. Vrystaat	3	0.75	15.00	1.57	0.2152
15. Suidoos-Transvaal	10	1.64	32.72	4.85	0.0007
16. Stellaland	16	0.82	16.47	3.16	0.0061
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.50	10.00	2.57	0.0261
18. Transvaal	8	1.56	31.10	4.13	0.0033
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.00	20.00	4.74	0.0011
20. Vaal-Driehoek	7	1.00	20.00	2.65	0.0331
21. Wes-Transvaal	14	0.47	9.33	2.82	0.0135
22. Westelike Provinsie	14	0.47	9.33	2.43	0.0290
TOTAAL	268	0.99	19.80	15.98	0.0001

4.1.2.13 Item 13 - Die mate waartoe die afrigter vertrou kan word

TABEL 36: ITEM 13 - DIE AFRIGTER AS BETROUBAAR

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.43	0.85	3.0	5.0
2. Grens	16	3.25	1.18	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.44	0.96	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.06	1.29	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.29	1.14	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.63	0.74	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.92	0.79	2.0	5.0
8. Natal	15	3.67	1.54	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	0.83	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.46	1.33	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.30	1.06	2.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.30	1.06	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.00	0.95	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	0.58	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.27	1.56	1.0	5.0
16. Stellaland	17	3.94	1.48	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.00	1.05	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.00	1.12	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.70	1.49	1.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.47	0.74	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.46	4.0	5.0
TOTAAL	269	4.10	1.15	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 36 en Tabel 37 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter positief evalueer met betrekking tot sy betroubaarheid ($\bar{x}$ = 4.1 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Vyftien van die afrigters behaal tellings groter as 4. Sewe van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4, met die laagste gemiddeld die van die Grensafrigter, nl.3.25.

In Tabel 37 is daar geen afrigter wat beduidend verskil van die norm nie, maar globaal gesien verskil die hoërskool Cravenweekrubgyafrigter beduidend van die norm ten opsigte van sy betroubaarheid (op 'n 0.0001% peil).

TABEL 37: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE BETROUBAARHEID EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	13	0.57	11.48	2.51	0.0261
2. Grens	15	1.75	35.00	5.92	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.56	11.25	2.33	0.0339
4. Laeveld	15	0.94	18.75	2.91	0.0108
5. Noord-Natal	13	0.71	14.28	2.35	0.0354
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	7.50	1.43	0.1970
7. Noord-Transvaal	11	1.08	21.66	4.73	0.0006
8. Natal	14	1.33	26.66	3.35	0.0048
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	3.24	0.0065
10. Noordwes-Kaap	12	1.54	30.76	4.17	0.0013
11. Oos-Vrystaat	9	0.70	14.00	2.09	0.0662
12. Oos-Transvaal	9	0.70	14.00	2.09	0.0662
13. Oostelike Provinsie	9	1.00	20.00	3.35	0.0085
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	1.73	34.54	3.68	0.0042
16. Stellaland	16	1.06	21.17	2.95	0.0093
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.00	20.00	3.32	0.0069
18. Transvaal	8	1.00	20.00	2.68	0.0278
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.30	26.00	2.75	0.0224
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.53	10.66	2.78	0.0148
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
TOTAAL	268	0.92	18.40	13.07	0.0001

4.1.2.14 Item 14 - Die mate waartoe die spelers van die afrigter hou

TABEL 38 ITEM 14 - DIE MATE WAARTOE DIE SPELERS VAN DIE AFRIGTER HOU

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.36	0.84	3.0	5.0
2. Grens	16	2.94	1.29	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.31	1.02	2.0	5.0
4. Laeveld	16	3.63	1.31	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.43	0.76	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.38	1.41	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.00	0.60	3.0	5.0
8. Natal	15	3.47	1.55	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	0.73	3.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.39	1.04	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.20	0.79	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.70	1.50	1.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.20	1.48	0.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	1.00	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.82	1.08	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.06	1.44	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.25	1.29	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.56	1.59	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.20	1.23	0.0	4.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.63	0.52	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.60	0.73	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.60	3.0	5.0
TOTAAL	269	4.0	1.20	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 38 en Tabel 39 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers klaarblyklik van hul afrigter hou. Die afrigters behaal 'n gemiddelde telling van 4.0 (op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed) ten opsigte van die mate waartoe die spelers van die afrigter hou. Dertien van die afrigters (n = 22) behaal tellings van 4 of meer. Agt van

die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4, en slegs die van die afrigter van Grens, behaal 'n telling kleiner as 3, naamlik 2.94.

In Tabel 39 is dit die afrigters van Grens en Noord-Transvaal wat betekenisvolle afnames toon van die norm (op 'n 0.0001% peil), maar in die geheel beskou, is daar wel 'n betekenisvolle afname tussen die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter en die norm met betrekking tot die mate waartoe sy spelers van hom hou.

TABEL 39: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARVAN HULLE VAN HULLE AFRIGTER HOU EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.64	12.85	2.86	0.0135
2. Grens	5	2.06	52.50	6.40	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.69	13.75	2.71	0.0161
4. Laeveld	15	1.38	27.50	4.20	0.0008
5. Noord-Natal	13	0.57	11.42	2.83	0.0142
6. Noord-Vrystaat	7	0.63	12.50	1.26	0.2495
7. Noord-Transvaal	11	1.00	20.00	5.75	0.0001
8. Natal	14	1.53	30.66	3.83	0.0019
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	3.68	0.0028
10. Noordwes-Kaap	12	1.62	32.30	5.58	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	0.80	16.00	3.21	0.0107
12. Oos-Transvaal	9	1.30	26.00	2.75	0.0224
13. Oostelike Provinsie	9	1.80	36.00	3.86	0.0039
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.18	23.63	3.63	0.0046
16. Stellaland	16	0.94	18.82	3.39	0.0037
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.75	15.00	2.02	0.0688
18. Transvaal	8	1.44	28.88	2.73	0.0260
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.80	36.00	4.63	0.0012
20. Vaal-Driehoek	7	0.38	7.50	2.05	0.0796
21. Wes-Transvaal	14	0.40	8.00	2.10	0.0541
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	1.74	0.1038
TOTAAL	268	1.03	20.60	14.30	0.0001

4.1.2.15 Item 15 - Die mate waartoe die spelers die afrigter respekteer

TABEL 40: ITEM 15 - DIE MATE WAARTOE DIE SPELERS DIE AFRIGTER RESPEKTEER

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.71	0.47	4.0	5.0
2. Grens	16	3.25	1.13	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.63	0.72	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.31	1.25	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.71	1.07	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.88	0.35	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.50	0.91	2.0	5.0
8. Natal	15	3.93	1.28	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.50	0.86	2.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.08	1.44	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.60	0.70	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.50	0.71	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.20	0.79	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.27	1.01	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.65	0.70	3.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.33	1.07	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.00	1.50	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.70	1.70	0.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.53	0.83	3.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.80	0.56	3.0	5.0
TOTAAL	269	4.40	1.03	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 40 en Tabel 41 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter besonder gunstig evalueer met betrekking tot die mate waartoe hulle hom respekteer ($\bar{x}$ = 4.4 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Negentien van die afrigters (n= 22) behaal tellings van 4 of meer en drie afrigters (Grens en Natal en Verre Noord-Transvaal) behaal tellings van kleiner as 3 (3.25, 3.93 en 3.7 onderskeidelik).

In Tabel 41 is dit slegs die afrigter van Grens wat 'n beduidende afname toon, maar weer eens, globaal beskou, bestaan daar wel 'n beduidende afname by die provinsiale hoërskool rugbyafrigter in Suid-Afrika en die norm met betrekking tot die respek wat spelers vir hom het.

TABEL 41: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE HULLE DIE AFRIGTER RESPEKTEER EN DIE NORM DAARVOOR

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.29	5.71	2.28	0.0401
2. Grens	15	1.75	35.00	6.22	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.38	7.50	2.09	0.0544
4. Laeveld	15	0.69	13.75	2.20	0.0439
5. Noord-Natal	13	0.29	5.71	1.00	0.3356
6. Noord-Vrystaat	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
7. Noord-Transvaal	11	0.50	110.00	1.92	0.0819
8. Natal	14	1.07	21.33	3.23	0.0061
9. Noordoos-Kaap	13	0.50	10.00	2.19	0.0475
10. Noordwes-Kaap	12	0.92	18.46	2.31	0.0395
11. Oos-Vrystaat	9	0.40	8.00	1.81	0.1039
12. Oos-Transvaal	9	0.50	10.00	2.24	0.0522
13. Oostelike Provinsie	9	0.80	46.00	3.21	0.0107
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	0.73	14.54	2.39	0.0379
16. Stellaland	16	0.35	7.05	2.07	0.0547
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.67	13.33	2.15	0.0544
18. Transvaal	8	1.00	20.00	2.00	0.0805
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.30	26.00	2.41	0.0390
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.47	9.33	2.17	0.0479
22. Westelike Provinsie	14	0.20	4.00	1.38	0.1887
TOTAAL	268	0.63	12.60	9.93	0.0001

4.1.2.16 Item 16: Die afrigter se belangstelling in die speler as mens.

TABEL 42: ITEM 16 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER BELANGSTEL IN DIE SPELER AS MENS

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.14	0.86	2.0	5.0
2. Grens	16	2.56	0.96	1.0	4.0
3. Griekwaland-Wes	16	3.44	1.32	1.0	5.0
4. Laeveld	16	3.00	1.41	0.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.14	1.10	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.13	1.13	2.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.58	1.17	1.0	5.0
8. Natal	15	3.00	1.46	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.93	1.14	1.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.08	1.44	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	2.90	1.37	0.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.30	0.95	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.40	0.70	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.25	0.96	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.27	1.19	1.0	5.0
16. Stellaland	17	3.71	1.36	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.50	1.24	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.22	0.97	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.30	0.67	2.0	4.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.13	0.84	3.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.00	0.93	2.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.67	1.23	0.0	5.0
TOTAAL	269	3.51	1.18	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 42 en Tabel 43 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers die afrigter se belangstelling in die speler as mens nie baie positief evalueer nie ($\bar{x}$ = 3.51 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Geen van die afrigters (n=22) het 'n "voltelling" behaal nie. Sewe van die afrigters het tellings van 4 of meer behaal, dertien van die afrigters tellings tussen 3 en 4 en twee afrigters (Grens en Oos-Vrystaat) behaal

tellings kleiner as 3 (2.6 en 2.9 onderskeidelik). Verder blyk dit dat die afrigters van Grens, Laeveld, Natal, Oostelike Provinsie en Verre Noord-Transvaal beduidend swakker getoets het as die norm (op 'n 0.0001 peil van beduidenheid) (Tabel 43). In die geheel beskou, het al die afrigters saam wel betekenisvol swakker getoets as die norm ten opsigte van die aandag wat hulle gee aan die speler as mens.

TABEL 43: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER IN DIE SPELER AS MENS BELANGSTEL EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.86	17.14	3.71	0.0026
2. Grens	15	2.44	48.75	10.12	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	1.56	31.25	4.75	0.0003
4. Laeveld	15	2.00	40.00	5.66	0.0001
5. Noord-Natal	13	0.86	17.14	2.92	0.0120
6. Noord-Vrystaat	7	0.88	17.50	2.20	0.0639
7. Noord-Transvaal	11	1.42	28.33	4.21	0.0015
8. Natal	14	2.00	40.00	5.29	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	1.07	21.42	3.51	0.0038
10. Noordwes-Kaap	12	1.54	30.76	5.28	0.0002
11. Oos-Vrystaat	9	2.10	42.00	4.85	0.0009
12. Oos-Transvaal	9	1.70	34.00	5.67	0.0003
13. Oostelike Provinsie	9	1.60	32.00	7.24	0.0001
14. Vrystaat	3	0.75	15.00	1.57	0.2152
15. Suidoos-Transvaal	10	1.73	34.54	4.81	0.0007
16. Stellaland	16	1.29	25.88	3.93	0.0012
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.50	30.00	4.18	0.0015
18. Transvaal	8	1.78	35.55	5.49	0.0006
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.70	34.00	4.97	0.0001
20. Vaal-Driehoek	7	0.88	17.50	2.97	0.0209
21. Wes-Transvaal	14	1.00	20.00	4.18	0.0009
22. Westelike Provinsie	14	1.33	20.66	4.18	0.0009
TOTAAL	268	1.49	29.80	20.56	0.0001

4.1.2.17 Item 17: Die mate waartoe die afrigter maniere vind om spelers te laat goed voel oor hulleself

TABEL 44: ITEM 17 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SPELERS LAAT GOED VOEL OOR HULLESELF

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	4.14	0.77	3.0	5.0
2. Grens	16	2.69	1.01	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.13	0.96	2.0	5.0
4. Laeveld	16	3.56	0.89	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	3.86	1.17	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.38	0.92	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.50	1.24	1.0	5.0
8. Natal	15	3.27	1.44	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.50	1.09	1.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.08	0.86	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.80	0.92	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.70	1.06	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.10	1.10	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.25	0.96	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.45	1.13	1.0	5.0
16. Stellaland	17	3.88	1.36	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.42	1.08	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.33	1.12	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.40	1.08	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.13	1.00	2.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.93	1.10	1.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.27	0.70	3.0	5.0
TOTAAL	269	3.65	1.11	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 44 en Tabel 45 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hulle afrigters nie baie gunstig evalueer ten opsigte van die mate waartoe die afrigters maniere vind om spelers te laat goed voel oor hulleself nie. ($\bar{x}$ = 3.65 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Ses van die afrigters behaal tellings van 4 of meer, vyftien van die

afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en slegs een afrigter (Grens) behaal 'n telling minder as 3 ($\bar{x}$ = 2.69).

In Tabel 15 is dit slegs die afrigters van Grens en van Noordwes-Kaap wat 'n betekenisvolle afname toon van die norm (op 'n 0.0001% peil), maar in die geheel gesien, is daar 'n betekenisvolle afname ten opsigte van die mate waartoe die afrigters maniere vind om spelers te laat goed voel oor hulleself.

TABEL 45: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER DIE SPELERS LAAT GOED VOEL OOR HULLESELF EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	0.86	17.14	4.16	0.0011
2. Grens	15	2.31	46.25	9.12	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.88	17.50	3.66	0.0023
4. Laeveld	15	1.44	28.75	6.45	0.0001
5. Noord-Natal	13	1.14	22.85	3.66	0.0029
6. Noord-Vrystaat	7	0.63	12.50	1.93	0.0950
7. Noord-Transvaal	11	1.50	30.00	4.18	0.0015
8. Natal	14	1.73	34.66	4.67	0.0004
9. Noordoos-Kaap	13	1.50	30.00	5.14	0.0002
10. Noordwes-Kaap	12	1.92	38.46	8.04	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	1.20	24.00	4.13	0.0026
12. Oos-Transvaal	9	1.30	26.00	3.88	0.0037
13. Oostelike Provinsie	9	1.90	28.00	5.46	0.0004
14. Vrystaat	3	0.75	15.00	1.57	0.2152
15. Suidoos-Transvaal	10	1.55	30.90	4.54	0.0011
16. Stellaland	16	1.12	22.35	3.38	0.0038
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.58	31.66	5.06	0.0004
18. Transvaal	8	1.67	33.33	4.47	0.0021
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.60	32.00	4.71	0.0011
20. Vaal-Driehoek	7	0.88	17.50	2.50	0.0412
21. Wes-Transvaal	14	1.07	21.33	3.76	0.0021
22. Westelike Provinsie	14	0.73	14.66	4.04	0.0012
TOTAAL	268	1.35	27.00	19.96	0.0001

4.1.2.18 Item 18: Die mate waartoe die afrigter elke speler kans gee om sy mening te lug

TABEL 46: ITEM 18 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER TOELAAT DAT ALMAL HULLE MENING KAN LUG

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	14	3.86	1.10	2.0	5.0
2. Grens	16	3.06	1.29	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	2.88	1.09	1.0	5.0
4. Laeveld	16	3.13	1.26	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.14	1.10	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	3.50	1.20	2.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	2.92	1.08	1.0	4.0
8. Natal	15	3.13	1.25	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.64	1.39	1.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	2.85	1.68	0.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.40	1.08	2.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	2.80	1.14	1.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.20	1.40	1.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.00	1.41	2.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	1.19	1.0	5.0
16. Stellaland	17	3.94	1.44	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.67	1.16	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.67	1.23	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.80	1.23	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.00	1.20	2.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.20	1.27	1.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.93	0.96	2.0	5.0
TOTAAL	269	3.45	1.28	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 46 en Tabel 47 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hulle afrigters nie baie positief evalueer met betrekking tot die mate waartoe die afrigter elke speler kans gee om sy mening te lug nie ($\bar{x}$ = 3.45 op 'n skaal van 1 = swak en 5 = goed). Slegs een afrigter behaal 'n telling van meer as vier (Noord-Natal met $\bar{x}$ =

4.14). Twee afrigters behaal tellings van 4 (Vrystaat en Verre Noord-Transvaal). Vyftien van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en vier van die afrigters (Griekwaland-Wes, Noord-Transvaal, Noordwes-Kaap en Oos-Transvaal) behaal tellings kleiner as 3.

In Tabel 47 word aangetoon dat ses van die afrigters betekenisvolle afnames (op 'n 0.0001% peil) gehad het van die norm ten opsigte van die mate waartoe hulle elke speler kans gee om sy mening te lug. Globaal gesien toon al die afrigters saam wel 'n beduidende afname van die norm.

TABEL 47: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER TOELAAT DAT ALMAL HULLE MENING KAN LUG EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	13	1.14	22.85	3.89	0.0019
2. Grens	15	1.94	38.75	6.01	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	2.13	43.00	7.81	0.0001
4. Laeveld	15	1.88	37.50	5.96	0.0001
5. Noord-Natal	13	0.86	17.14	2.92	0.0120
6. Noord-Vrystaat	7	1.50	30.00	3.55	0.0093
7. Noord-Transvaal	11	2.08	41.66	6.66	0.0001
8. Natal	14	1.87	37.33	5.80	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	1.36	27.14	3.65	0.0030
10. Noordwes-Kaap	12	2.15	43.07	4.64	0.0006
11. Oos-Vrystaat	9	1.60	32.00	4.71	0.0011
12. Oos-Transvaal	9	2.20	44.00	6.13	0.0002
13. Oostelike Provinsie	9	1.80	36.00	4.07	0.0028
14. Vrystaat	3	1.00	20.00	1.41	0.2522
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	2.83	0.0177
16. Stellaland	16	1.06	21.17	3.04	0.0078
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.33	26.66	4.00	0.0021
18. Transvaal	8	1.33	26.66	3.27	0.0114
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.20	24.00	3.09	0.0130
20. Vaal-Driehoek	7	1.00	20.00	2.37	0.0499
21. Wes-Transvaal	14	1.80	36.00	5.51	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	1.07	21.33	4.30	0.0007
TOTAAL	268	1.55	31.00	19.97	0.0001

4.1.2.19 Item 19: Die mate waartoe die afrigter 'n positiewe voorbeeld stel tydens kompetisies

TABEL 48: ITEM 19 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER 'N POSITIEWE VOORBEELD STEL TYDENS KOMPETISIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.54	0.66	3.0	5.0
2. Grens	16	3.25	1.07	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.31	0.95	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.06	0.93	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.36	0.75	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.13	1.13	2.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.83	0.83	3.0	5.0
8. Natal	15	3.47	1.77	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.36	1.34	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.85	0.99	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.40	0.52	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.10	0.74	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.70	0.48	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	0.79	3.0	5.0
16. Stellaland	17	4.12	0.78	3.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.67	1.16	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.89	1.05	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.70	0.68	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.75	0.46	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.07	1.33	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.47	0.52	4.0	5.0
TOTAAL	268	4.07	1.02	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 48 en Tabel 49 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hulle afrigters positief evalueer ten opsigte van die voorbeeld wat hulle stel tydens kompetisies ($\bar{x}$ = 4.07 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Geen afrigter het egter 'n "voltelling" behaal nie. Veertien van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Die

agt oorblywende afrigters behaal almal tellings tussen 3 en

In Tabel 49 word aangetoon dat slegs die afrigter van Grens 'n betekenisvolle afname toon van die norm. Globaal gesien, toon al die afrigters saam wel 'n betekenisvolle afname (op 'n 0.0001% peil) van die norm ten opsigte van die voorbeeld wat hulle stel tydens kompetisie.

TABEL 49: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER 'N POSITIEWE VOORBEELD STEL TYDENS KOMPETISIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.46	9.23	2.52	0.0269
2. Grens	15	1.75	35.00	6.58	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.69	13.75	2.91	0.0109
4. Laeveld	15	0.94	18.75	4.04	0.0011
5. Noord-Natal	13	0.64	12.85	3.23	0.0066
6. Noord-Vrystaat	7	0.88	17.50	2.20	0.0639
7. Noord-Transvaal	11	1.17	23.33	4.84	0.0005
8. Natal	14	1.53	30.66	3.36	0.0047
9. Noordoos-Kaap	13	0.64	12.85	1.80	0.0951
10. Noordwes-Kaap	12	1.15	23.07	4.22	0.0012
11. Oos-Vrystaat	9	0.60	12.00	3.67	0.0051
12. Oos-Transvaal	9	0.90	18.00	3.86	0.0039
13. Oostelike Provinsie	9	0.30	6.00	1.96	0.0811
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	5.37	0.0003
16. Stellaland	16	0.88	17.64	4.66	0.0003
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.33	26.66	4.00	0.0021
18. Transvaal	8	1.11	22.22	3.16	0.0133
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.30	26.00	6.09	0.0002
20. Vaal-Driehoek	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
21. Wes-Transvaal	14	0.93	18.66	2.71	0.0170
22. Westelike Provinsie	14	0.53	10.66	4.00	0.0013
TOTAAL	267	0.93	18.60	14.89	0.0001

4.1.2.20 Item 20: Die mate waartoe die afrigter se gedrag teenoor ander sportlui tydens kompetisie getuig van sportiwiteit en 'n sportmangees.

TABEL 50: ITEM 20 - DIE SPORTMANSKAP VAN DIE AFRIGTER TEENOOR ANDER SPORTLUI TYDENS KOMPETISIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.54	0.66	3.0	5.0
2. Grens	16	4.25	0.68	3.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.38	0.81	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.28	0.72	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.64	0.63	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.75	0.46	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.83	1.03	2.0	5.0
8. Natal	15	4.07	1.49	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.14	1.35	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.23	0.73	3.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.50	0.71	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.40	0.70	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.30	0.68	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	1.00	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.09	1.51	1.0	5.0
16. Stellaland	17	4.18	1.19	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.75	1.29	1.0	5.0
18. Transvaal	9	4.33	0.87	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.10	0.88	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.75	0.46	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.00	1.41	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.59	3.0	5.0
TOTAAL	268	4.25	1.01	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 50 en Tabel 51 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters gunstig evalueer ten opsigte van die sportiwiteit en sportgees wat hulle openbaar teenoor ander sportlui tydens kompetisies ($\bar{x}$ = 4.25 op 'n skaal van 1 = swak

tot 5 = goed). Al die afrigters (n = 22) behaal tellings van 4 of meer behalwe die afrigters van Noord-Transvaal, Suidoos-Transvaal en Suidwestelike Distrikte wat almal tellings tussen 3 en 4 behaal. Die afrigter van Suidoos-Transvaal behaal die laagste telling ($\bar{x}$ = 3.09).

In Tabel 51 word aangetoon dat geeneen van die afrigters individueel beduidende afnames toon ten opsigte van die norm nie. Globaal gesien is daar wel 'n beduidende afname van die norm ten opsigte van die sportmanskap en sportiwiteit van die afrigter teenoor ander sportlui tydens kompetisies.

TABEL 51: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE SPORTMANSKAP TEENOOR ANDER SPORTLUI TYDENS KOMPETISIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.46	9.23	2.52	0.0269
2. Grens	15	0.75	15.00	4.39	0.0005
3. Griekwaland-Wes	15	0.63	12.50	3.10	0.0073
4. Laeveld	15	0.63	12.50	3.48	0.0034
5. Noord-Natal	13	0.36	7.14	2.11	0.0548
6. Noord-Vrystaat	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
7. Noord-Transvaal	11	1.17	13.33	3.92	0.0024
8. Natal	14	0.93	18.66	2.43	0.0290
9. Noordoos-Kaap	13	0.86	17.14	2.37	0.0336
10. Noordwes-Kaap	12	0.77	15.38	3.83	0.0024
11. Oos-Vrystaat	9	0.50	10.00	2.24	0.0522
12. Oos-Transvaal	9	0.60	12.00	2.71	0.0239
13. Oostelike Provinsie	9	0.70	14.00	3.28	0.0095
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.91	38.18	4.18	0.0019
16. Stellaland	16	0.82	16.47	2.87	0.0112
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.25	25.00	3.36	0.0063
18. Transvaal	8	0.67	13.33	2.31	0.0497
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.90	18.00	3.25	0.0100
20. Vaal-Driehoek	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
21. Wes-Transvaal	14	1.00	20.00	2.74	0.0160
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	1.74	0.1038
TOTAAL	267	0.75	15.00	12.20	0.0001

4.1.2.21 Item 21: Die afrigter se sportiwiteit en sportmangees teenoor beamptes tydens kompetisies

TABEL 52: ITEM 21 - DIE AFRIGTER SE SPORTMANSKAP TEENOOR EAMPTES TYDENS KOMPETISIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.62	0.51	4.0	5.0
2. Grens	16	4.38	0.42	3.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.50	0.73	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.31	0.70	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.36	0.84	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.50	0.73	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.00	0.74	3.0	5.0
8. Natal	15	4.67	0.62	3.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.21	1.37	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.23	0.93	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.20	0.63	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.70	0.82	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.70	0.48	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.82	1.33	1.0	4.0
16. Stellaland	17	4.06	1.14	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.00	1.13	1.0	5.0
18. Transvaal	9	4.56	0.73	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.60	1.58	0.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.87	1.36	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.00	1.73	0.0	5.0
TOTAAL	268	4.21	1.05	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 52 en Tabel 53 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters gunstig evalueer ten opsigte van die sportiwiteit en sportmangees wat hulle openbaar teenoor beamptes tydens kompetisies ($\tilde{x}$ = 4.21 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agtien van die afrigters (n= 22) behaal tellings van 4 of meer. Drie van die

afrigters (Oos-Transvaal, Verre Noord-Transvaal en Wes-Transvaal behaal tellings tussen 3 en 4 en een afrigter (Suidoos-Transvaal) behaal 'n telling kleiner as 3 ($\bar{x}$ = 2.82).

Verder blyk dit dat geeneen van die afrigters individueel 'n beduidende afname getoon het van die norm nie, maar globaal gesien, is daar wel 'n beduidende afname (0.0001% peil) van die norm ten opsigte van die afrigter se sportiwiteit en sportmangees teenoor beamptes tydens kompetisies.

TABEL 53: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE SPORTMANSKAP TEENOOR BEAMPTES TYDENS KOMPETISIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.39	7.69	2.74	0.0180
2. Grens	15	0.63	12.50	4.04	0.0011
3. Griekwaland-Wes	15	0.50	10.00	2.74	0.0152
4. Laeveld	15	0.69	13.75	3.91	0.0014
5. Noord-Natal	13	0.64	12.85	2.86	0.0135
6. Noord-Vrystaat	7	0.50	10.00	1.87	0.1036
7. Noord-Transvaal	11	1.00	20.00	4.69	0.0007
8. Natal	14	0.33	6.66	2.09	0.0552
9. Noordoos-Kaap	13	0.79	15.71	2.15	0.0512
10. Noordwes-Kaap	12	0.77	15.38	2.99	0.0112
11. Oos-Vrystaat	9	0.80	16.00	4.00	0.0031
12. Oos-Transvaal	9	1.30	26.00	4.99	0.0007
13. Oostelike Provinsie	9	0.30	6.00	1.96	0.0811
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	2.18	43.63	5.45	0.0003
16. Stellaland	16	0.94	18.82	3.39	0.0037
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.00	20.00	3.07	0.0106
18. Transvaal	8	0.44	8.88	1.84	0.1038
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.40	28.00	2.880	0.0205
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	1.13	22.66	3.24	0.0060
22. Westelike Provinsie	14	1.00	20.00	2.24	0.0421
TOTAAL	267	0.79	15.80	12.45	0.0001

4.1.2.22 Item 22: Die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite by die spelers aanmoedig

TABEL 54: ITEM 22 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SOSIALE AKTIWITEITE BY DIE SPELERS AANMOEDIG

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.31	0.75	3.0	5.0
2. Grens	16	2.88	0.89	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	3.50	1.37	0.0	5.0
4. Laeveld	16	2.75	1.00	1.0	4.0
5. Noord-Natal	14	3.07	1.33	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	3.75	1.58	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.08	0.90	1.0	4.0
8. Natal	15	3.33	1.223	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.29	1.27	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.46	0.78	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.90	0.88	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.70	1.16	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.10	0.74	2.0	4.0
14. Vrystaat	4	3.50	1.73	2.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.64	0.47	3.0	5.0
16. Stellaland	17	3.35	1.06	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.83	0.84	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.22	0.97	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.50	0.85	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	3.88	0.99	2.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.67	1.23	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.00	1.31	0.0	5.0
TOTAAL	268	3.46	1.11	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 54 en Tabel 55 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters nie baie positief evalueer ten opsigte van die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite by die spelers aanmoedig nie ($\bar{x}$ = 3.46 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Slegs twee van die afrigters behaal tellings van 4 of meer (Boland en

Westelike Provinsie). Agtien van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 en slegs die afrigter van Grens ($\bar{x}$ = 2.88) het 'n telling kleiner as 3.

Verder blyk dit dat die afrigters van Grens, Laeveld, Noord-Natal, Noord-Transvaal, Natal, Noordwes-Kaap, Oostelike Provinsie, Suidoos-Transvaal en Stellaland beduidende afnames (0.0001% peil) getoon het van die norm. Globaal gesien vertoon al die afrigters saam wel 'n beduidende afname van die norm ten opsigte van die mate waartoe die afrigter sosiale aktiwiteite aanmoedig by die spelers.

TABEL 55: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SOSIALE AKTIWITEITE AANMOEDIG EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.69	13.84	3.32	0.0061
2. Grens	15	2.13	42.50	9.60	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	1.50	30.00	4.39	0.0005
4. Laeveld	15	2.25	45.00	9.00	0.0001
5. Noord-Natal	13	1.93	38.57	5.43	0.0001
6. Noord-Vrystaat	7	1.25	25.00	2.24	0.0604
7. Noord-Transvaal	11	1.92	38.33	7.37	0.0001
8. Natal	14	1.67	33.33	5.23	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	1.71	34.28	5.06	0.0002
10. Noordwes-Kaap	12	1.54	30.76	7.15	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	1.10	22.00	3.97	0.0032
12. Oos-Transvaal	9	1.30	26.00	3.55	0.0063
13. Oostelike Provinsie	9	1.90	38.00	8.14	0.0001
14. Vrystaat	3	1.50	30.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	1.36	27.27	6.71	0.0001
16. Stellaland	16	1.65	32.94	6.42	0.0001
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.67	23.33	4.84	0.0005
18. Transvaal	8	1.78	35.55	5.49	0.0006
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.50	30.00	5.58	0.0003
20. Vaal-Driehoek	7	1.13	22.50	3.21	0.0148
21. Wes-Transvaal	14	1.33	26.66	4.18	0.0009
22. Westelike Provinsie	14	1.00	20.00	2.96	0.0104
TOTAAL	267	1.54	30.80	22.67	0.0001

4.1.2.23 Item 23: Die mate waartoe die afrigter belangstelling toon in ander sake van die sportlui se lewe buiten sport

TABEL 56: ITEM 23 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER BELANGSTELLING TOON IN ANDER SAKE VAN DIE SPORTLUI SE LEWE.

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	3.15	0.90	2.0	4.0
2. Grens	16	1.50	0.82	0.0	3.0
3. Griekwaland-Wes	16	2.25	1.61	0.0	5.0
4. Laeveld	16	1.88	1.20	0.0	4.0
5. Noord-Natal	14	3.14	1.61	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	3.75	1.28	2.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	2.83	1.34	1.0	5.0
8. Natal	15	2.33	1.59	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	2.57	1.50	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	2.54	1.39	0.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	2.20	1.48	0.0	4.0
12. Oos-Transvaal	10	2.60	1.71	0.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	2.00	1.05	0.0	3.0
14. Vrystaat	4	2.50	2.08	0.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.46	1.70	0.0	5.0
16. Stellaland	17	3.12	1.22	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.25	1.36	1.0	5.0
18. Transvaal	9	2.89	1.62	0.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.60	1.17	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	3.00	1.51	1.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	2.53	1.36	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	2.13	1.55	0.0	5.0
TOTAAL	268	2.60	1.45	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 56 en Tabel 57 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters werklik negatief geëvalueer het ten opsigte van hulle belangstelling in ander sake van die spelers se lewe buiten sport ($\bar{x}$ = 2.6 op 'n skaal van 1 = swak en 5 = goed). Geeneen van die afrigters het 'n telling van 4 of meer behaal nie. Sewe van

die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4. Dertien van die afrigters behaal tellings tussen 2 en 3 en twee afrigters behaal baie lae tellings van 1.5 (Grens) en 1.88 (Laeveld).

Verder blyk dit dat die afrigters van Boland, Grens, Griekwaland-Wes, Laeveld, Natal, Noordoos-Kaap, Noordwes-Kaap, Oostelike Provinsie, Stellaland, Wes-Transvaal en die Westelike Provinsie betekenisvolle afnames getoon het van die norm. In die geheel gesien is daar dan ook 'n beduidende afname (0.0001% peil) van die norm ten opsigte van die betrokke item in die afrigter se mondering.

TABEL 57: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE AFRIGTER SE BELANGSTELLING IN ANDER SAKE VAN DIE SPORTLUI SE LEWE BUITEN SPORT EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	1.85	36.92	7.41	0.0001
2. Grens	15	3.50	70.00	17.15	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	2.75	55.00	6.82	0.0001
4. Laeveld	15	2.25	45.00	9.00	0.0001
5. Noord-Natal	13	1.86	37.14	4.32	0.0008
6. Noord-Vrystaat	7	1.25	25.00	2.24	0.0604
7. Noord-Transvaal	11	2.17	43.33	5.61	0.0002
8. Natal	14	2.67	53.33	6.50	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	2.43	48.57	6.04	0.0001
10. Noordwes-Kaap	12	2.46	49.23	6.38	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	2.80	56.00	6.00	0.0002
12. Oos-Transvaal	9	2.40	48.00	4.43	0.0016
13. Oostelike Provinsie	9	3.00	60.00	9.00	0.0001
14. Vrystaat	3	2.50	50.00	2.40	0.0957
15. Suidoos-Transvaal	10	2.55	50.90	4.98	0.0006
16. Stellaland	16	1.88	37.64	6.37	0.0001
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.75	35.00	4.47	0.0010
18. Transvaal	8	2.11	42.22	3.92	0.0044
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.40	28.00	3.77	0.0044
20. Vaal-Driehoek	7	2.00	40.00	3.74	0.0072
21. Wes-Transvaal	14	2.47	49.33	7.15	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	2.87	57.33	7.15	0.0001
TOTAAL	267	2.40	48.00	27.06	0.0001

4.1.2.24 Item 24 - Die mate waartoe die afrigter se oefensessies georganiseerd en beplan is

TABEL 58: ITEM 24 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SE OEFENSESSIES GEORGANISEERD EN BEPLAN IS

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.31	0.63	3.0	5.0
2. Grens	16	3.56	1.09	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.63	0.72	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.38	0.72	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.21	1.05	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.25	1.39	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.50	0.52	4.0	5.0
8. Natal	15	4.07	1.10	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	1.33	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.39	1.33	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.70	0.68	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.70	0.68	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.50	0.71	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	5.00	0.00	5.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.64	1.57	1.0	5.0
16. Stellaland	17	4.35	1.32	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.08	1.08	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.33	0.71	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.70	0.95	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	5.00	0.00	5.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.07	1.39	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.87	0.35	4.0	5.0
TOTAAL	268	4.30	1.05	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 58 en Tabel 59 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters gunstig beoordeel ten opsigte van die mate waartoe hul oefensessie goed beplan en georganiseerd is ($\bar{x}$ = 4.3 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Twee afrigters (Vrystaat en Verre Noord-Transvaal) behaal "voltellings". Sewentien van die

afrigters (n = 22) behaal tellings van 4 of meer. Drie afrigters (Grens, Noordwes-Kaap en Suidoos-Transvaal behaal tellings tussen 3 en 4.

Verder blyk dit dat slegs die afrigter van Grens 'n betekenisvolle afname getoon het van die norm (0.0001% peil). Globaal gesien is daar egter 'n beduidende afname van die norm ten opsigte van die die mate waartoe die afrigter se oefensessies goed beplan en georganiseerd is (Tabel 59).

TABEL 59: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SE OEFENSESSIES GEORGANISEERD EN BEPLAN IS EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.69	13.84	3.96	0.0019
2. Grens	15	1.44	28.75	5.26	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.38	9.50	2.09	0.0544
4. Laeveld	15	0.63	12.50	3.48	0.0034
5. Noord-Natal	13	0.79	15.71	2.80	0.0151
6. Noord-Vrystaat	7	0.75	15.00	1.53	0.1705
7. Noord-Transvaal	11	0.50	10.00	3.32	0.0069
8. Natal	14	0.93	18.66	3.29	0.0054
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	2.02	0.0650
10. Noordwes-Kaap	12	1.62	32.30	4.39	0.0009
11. Oos-Vrystaat	9	0.30	6.00	1.41	0.1934
12. Oos-Transvaal	9	0.30	6.00	1.41	0.1934
13. Oostelike Provinsie	9	0.50	10.00	2.24	0.0522
14. Vrystaat	3	0.00	0.00	.	.
15. Suidoos-Transvaal	10	1.36	27.27	2.89	0.0162
16. Stellaland	16	0.65	12.94	2.02	0.0603
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.92	18.33	2.93	0.0137
18. Transvaal	8	0.67	13.33	2.83	0.0222
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.30	6.00	1.00	0.3434
20. Vaal-Driehoek	7	0.00	0.00	.	.
21. Wes-Transvaal	14	0.93	18.66	2.61	0.0207
22. Westelike Provinsie	14	0.13	2.66	1.47	0.1643
TOTAAL	267	0.71	14.20	11.01	0.0001

4.1.2.25 Item 25: Die mate van beheer wat die afrigter het tydens oefensessies

TABEL 60: ITEM 25 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER IN BEHEER IS TYDENS OEFENSESSIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.62	0.51	4.0	5.0
2. Grens	16	3.50	1.41	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.50	0.89	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.81	0.54	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.71	0.61	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.75	0.46	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.58	0.67	3.0	5.0
8. Natal	15	4.20	1.15	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.29	1.38	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.15	1.14	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.90	0.32	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.90	0.32	4.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.80	0.42	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	3.75	1.50	2.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.09	1.22	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.24	1.25	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.67	0.89	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.56	0.73	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.70	0.68	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	5.00	0.00	5.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.20	1.42	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.53	1.06	1.0	5.0
TOTAAL	268	4.46	1.0	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 60 en Tabel 61 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters positief evalueer ten opsigte van die mate van beheer wat die afrigter het tydens oefensessies ($\bar{x}$ = 4.46 op 'n skaal van 1 = swak en 5 = goed). Een afrigter (Verre Noord-Transvaal) behaal 'n "voltelling" van 5. Negentien van die afrigters behaal

tellings van 4 of meer, en twee afrigters (Grens en Vrystaat) behaal tellings tussen 3 en

Verder blyk dit dat nie een van die individuele afrigters 'n beduidende afname van die norm getoon het nie (Tabel 61), maar globaal gesien, is daar wel 'n betekenisvolle afname (0.0001% peil) van die norm ten opsigte van die beheer tydens oefensessies.

TABEL 61: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE AFRIGTER SE BEHEER TYDENS OEFENSESSIE EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.39	7.69	2.74	0.0180
2. Grens	15	1.50	30.00	4.24	0.0007
3. Griekwaland-Wes	15	0.50	10.00	2.24	0.0410
4. Laeveld	15	0.19	3.75	1.38	0.1881
5. Noord-Natal	13	0.29	5.71	1.75	0.1039
6. Noord-Vrystaat	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
7. Noord-Transvaal	11	0.42	8.33	2.16	0.0538
8. Natal	14	0.80	16.00	2.70	0.0172
9. Noordoos-Kaap	13	0.71	14.28	1.93	0.0753
10. Noordwes-Kaap	12	0.85	16.92	2.67	0.0205
11. Oos-Vrystaat	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
12. Oos-Transvaal	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
13. Oostelike Provinsie	9	0.20	4.00	1.50	0.1679
14. Vrystaat	3	1.25	25.00	1.67	0.1942
15. Suidoos-Transvaal	10	0.91	18.18	2.47	0.0331
16. Stellaland	16	0.77	15.29	2.52	0.0228
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.33	6.66	1.30	0.2199
18. Transvaal	8	0.44	8.88	1.84	0.1038
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.30	6.00	1.41	0.1934
20. Vaal-Driehoek	7	0.00	0.00	.	.
21. Wes-Transvaal	14	0.80	16.00	2.18	0.0472
22. Westelike Provinsie	14	0.47	9.33	1.71	0.1103
TOTAAL	267	0.55	11.00	8.93	0.0001

4.1.2.26 Item 26: Die afrigter se besorgdheid oor die gesondheid en veiligheid van die spelers

TABEL 62: ITEM 26 - DIE AFRIGTER IS BESORG OOR DIE GESONDHEID EN VEILIGHEID VAN DIE SPELERS

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Westelike Provinsie	13	4.85	0.38	4.0	5.0
2. Grens	16	3.38	1.26	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.81	0.40	4.0	5.0
4. Laeveld	16	4.63	0.62	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.57	1.09	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.50	1.41	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.83	0.39	4.0	5.0
8. Natal	15	4.47	0.92	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.36	1.39	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.46	0.78	3.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.90	0.32	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.50	0.97	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.00	0.94	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.64	0.51	4.0	5.0
16. Stellaland	17	4.41	1.18	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.17	0.94	3.0	5.0
18. Transvaal	9	4.78	0.44	4.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.20	1.03	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.63	0.74	30.	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.27	1.33	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.87	0.36	4.0	5.0
TOTAAL	268	4.48	1.0	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 62 en Tabel 63 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter gunstig evalueer ten opsigte van die mate waartoe die afrigter besorg is oor die gesondheid en veiligheid van die spelers ($\bar{x}$ = 4.48 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Een-en-twintig van die afrigters behaal tellings van 4 of meer en slegs een

afrigter (Grens) behaal 'n telling kleiner as 4 ($\bar{x}$ = 3.38).

Verder blyk dit dat slegs die afrigter van Grens beduidend swakker getoets het as die norm, maar globaal gesien, was daar 'n betekenisvolle afname (0.0001% peil) van die norm ten opsigte van die afrigter se besorgdheid oor sy spelers se geondheid en veiligheid (Tabel 63).

TABEL 63: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOËRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE BESORGDHEID OOR DIE VEILIGHEID EN GESONDHEID VAN DIE SPELERS EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	12	0.15	3.07	1.48	0.1654
2. Grens	15	1.63	32.50	5.17	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.19	3.75	1.86	0.0825
4. Laeveld	15	0.38	7.5	2.42	0.0285
5. Noord-Natal	13	0.43	8.57	1.47	0.1648
6. Noord-Vrystaat	7	0.50	10.00	1.00	0.3506
7. Noord-Transvaal	11	0.17	3.33	1.48	0.1661
8. Natal	14	0.5.	10.66	2.26	0.0406
9. Noordoos-Kaap	13	0.64	12.85	1.73	0.1078
10. Noordwes-Kaap	12	0.54	10.76	2.50	0.0279
11. Oos-Vrystaat	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
12. Oos-Transvaal	9	0.50	10.00	1.63	0.1382
13. Oostelike Provinsie	9	1.00	20.00	3.35	0.0085
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	0.36	7.27	2.39	0.0379
16. Stellaland	16	0.59	11.76	2.06	0.0557
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.83	16.66	3.08	0.0105
18. Transvaal	8	0.22	4.44	1.51	0.1690
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.80	16.00	2.45	0.0368
20. Vaal-Driehoek	7	0.38	7.50	1.43	0.1970
21. Wes-Transvaal	14	0.73	14.66	2.13	0.0516
22. Westelike Provinsie	14	0.13	2.66	1.47	0.1643
TOTAAL	267	0.52	10.40	9.04	0.0001

4.1.2.27 Item 27: Die afrigter se effektiewe gebruik van beskikbare tyd

TABEL 64: ITEM 27 - DIE AFRIGTER SE EFFEKTIEWE GEBRUIK VAN BESKIKBARE TYD

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.62	0.65	3.0	5.0
2. Grens	16	3.69	1.14	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.63	0.62	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.94	0.25	4.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.36	0.93	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	5.00	0.00	5.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.25	0.75	3.0	5.0
8. Natal	15	4.33	0.82	3.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.00	1.36	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.08	1.04	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.70	0.48	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	5.00	0.00	5.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.60	0.52	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.25	0.96	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	1.12	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.53	1.01	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.75	0.45	4.0	5.0
18. Transvaal	9	4.33	1.00	2.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.50	0.71	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.75	0.46	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.20	1.27	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.46	4.0	5.0
TOTAAL	268	4.44	1.10	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 64 en Tabel 65 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters gunstig evalueer met betrekking tot die afrigters se effektiewe gebruik van beskikbare tyd ($\bar{x}$ = 4.44 op 'n skaal van 1 = swak en 5 = goed). Twee afrigters (Noord-Vrystaat en Oos-Transvaal) het volpunte hierin behaal. Agtien van die afrigters behaal tellings van 4 of meer en twee afrigters (Grens en Suidoos-Transvaal) behaal tellings

tussen 3 en 4 (gemiddelde tellings van 3.69 en 3.73 onderskeidelik).

Verder blyk dit dat geen individuele afrigter 'n beduidende afname getoon het van die norm vir hierdie betrokke item nie, maar globaal gesien, is daar 'n betekenisvolle afname (0.0001% peil) van die norm met betrekking tot die afrigter se effektiewe gebruik van beskikbare tyd.

TABEL 65: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE EFFEKTIEWE GEBRUIK VAN BESKIKBARE TYD EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	12	0.39	7.69	2.13	0.0544
2. Grens	15	1.31	26.25	4.61	0.0003
3. Griekwaland-Wes	15	0.38	7.50	2.42	0.0285
4. Laeveld	15	0.06	12.50	1.00	0.3332
5. Noord-Natal	13	0.64	12.85	2.59	0.0224
6. Noord-Vrystaat	7	0.00	0.00	.	.
7. Noord-Transvaal	11	0.75	15.00	3.45	0.0055
8. Natal	14	0.67	13.33	3.16	0.0069
9. Noordoos-Kaap	13	1.00	20.00	2.75	0.0164
10. Noordwes-Kaap	12	0.92	18.46	3.21	0.0075
11. Oos-Vrystaat	9	0.30	6.00	1.96	0.0811
12. Oos-Transvaal	9	0.00	0.00	.	.
13. Oostelike Provinsie	9	0.40	8.00	2.45	0.0368
14. Vrystaat	3	0.75	15.00	1.57	0.2152
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	2.97	0.0140
16. Stellaland	16	0.47	9.41	1.93	0.0720
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.25	5.00	1.92	0.0819
18. Transvaal	8	0.67	13.33	2.00	0.0805
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.50	10.00	2.24	0.0522
20. Vaal-Driehoek	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
21. Wes-Transvaal	14	0.80	16.00	2.45	0.0281
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
TOTAAL	267	0.56	11.20	10.26	0.0001

4.1.2.28 Item 28: Die mate waartoe die afrigter met die spelers kommunikeer tydens oefensessies

TABEL 66: ITEM 28 - DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER MET AL DIE SPELERS KOMMUNIKEER TYDENS OEFENSESSIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.00	0.82	3.0	5.0
2. Grens	16	2.94	1.24	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	3.69	0.70	2.0	5.0
4. Laeveld	16	3.25	1.00	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.21	1.12	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.00	0.76	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.33	0.78	2.0	4.0
8. Natal	15	3.20	1.32	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.21	1.19	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.23	0.93	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.10	0.74	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.40	0.84	2.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.60	0.97	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	1.00	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.91	1.38	1.0	4.0
16. Stellaland	17	3.77	1.09	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.33	0.89	1.0	4.0
18. Transvaal	9	3.11	0.93	1.0	4.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.20	0.79	2.0	4.0
20. Vaal-Driehoek	8	3.50	1.51	0.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.33	1.45	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.67	0.89	2.0	5.0
TOTAAL	268	3.49	1.08	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 66 en Tabel 67 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigter nie baie positief evalueer ten opsigte van sy kommunikasie met spelers tydens oefensessies ($\bar{x}$ = 3.49 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Slegs vyf van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Vyftien van die afrigters behaal tellings tussen

3 en 4, en twee afrigters (Grens en Suidoos-Transvaal) behaal tellings kleiner as 3 (2.94 en 2.91 onderskeidelik).

Verder blyk dit dat die afrigters van Grens, Griekwaland-Wes, Laeveld, Noord-Transvaal, Natal, Noordoos-Kaap, Noordwes-Kaap, Suidwestelike Distrikte, Verre Noord-Transvaal en die Westelike Provinsie beduidend swakker getoets het as die norm. Globaal gesien bestaan daar 'n beduidende afname ten opsigte van die norm vir kommunikasie met spelers tydens oefensessies (Tabel 67).

TABEL 67: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER MET AL DIE SPELERS KOMMUNIKEER TYDENS OEFENSESSIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	12	1.00	20.00	4.42	0.0008
2. Grens	15	2.06	41.25	6.67	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	1.31	26.25	7.46	0.0001
4. Laeveld	15	1.75	35.00	7.00	0.0001
5. Noord-Natal	13	0.79	15.71	2.62	0.0212
6. Noord-Vrystaat	7	1.00	20.00	3.74	0.0072
7. Noord-Transvaal	11	1.67	23.33	7.42	0.0001
8. Natal	14	1.80	36.00	5.28	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	1.79	35.71	5.62	0.0001
10. Noordwes-Kaap	12	1.77	25.38	6.88	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	0.90	18.00	3.86	0.0039
12. Oos-Transvaal	9	1.60	32.00	6.00	0.0002
13. Oostelike Provinsie	9	1.40	28.00	4.58	0.0013
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	2.09	41.81	5.04	0.0005
16. Stellaland	16	1.24	24.70	4.67	0.0003
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.67	33.33	6.50	0.0001
18. Transvaal	8	1.89	37.77	6.11	0.0003
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.80	36.00	7.22	0.0001
20. Vaal-Driehoek	7	1.50	30.00	2.81	0.0263
21. Wes-Transvaal	14	1.67	33.33	4.46	0.0005
22. Westelike Provinsie	14	1.33	20.66	5.74	0.0001
TOTAAL	267	1.52	30.40	22.98	0.0001

4.1.2.29 Item 29: Die mate waartoe die afrigter die spelers aanmoedig om rekord te hou van eie prestasies

TABEL 68: ITEM 29 - DIE AFRIGTER MOEDIG DIE SPELERS AAN OM REKORD TE HOU VAN HULLE EIE PRESTASIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	1.54	1.13	0.0	3.0
2. Grens	16	0.94	0.57	0.0	2.0
3. Griekwaland-Wes	16	1.50	1.41	0.0	5.0
4. Laeveld	16	1.25	0.86	0.0	3.0
5. Noord-Natal	14	1.43	1.34	0.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	2.25	1.39	1.0	4.0
7. Noord-Transvaal	12	1.50	1.00	0.0	3.0
8. Natal	15	0.67	0.62	0.0	2.0
9. Noordoos-Kaap	14	1.93	1.54	0.0	4.0
10. Noordwes-Kaap	13	1.54	1.33	0.0	4.0
11. Oos-Vrystaat	10	1.90	1.10	1.0	4.0
12. Oos-Transvaal	10	1.80	1.42	0.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	1.00	0.94	0.0	3.0
14. Vrystaat	4	1.00	1.41	0.0	3.0
15. Suidoos-Transvaal	11	1.64	1.29	0.0	4.0
16. Stellaland	17	1.88	1.50	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	1.08	1.08	0.0	3.0
18. Transvaal	9	1.11	0.93	0.0	3.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	1.50	0.71	1.0	3.0
20. Vaal-Driehoek	8	1.63	1.06	0.0	3.0
21. Wes-Transvaal	15	1.53	1.19	0.0	4.0
22. Westelike Provinsie	15	0.93	0.59	0.0	2.0
TOTAAL	268	1.42	1.17	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 68 en Tabel 69 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters baie swak geëvalueer het ten opsigte van die mate waartoe die afrigter die spelers aanmoedig om persoonlike rekord te hou van prestasies ($\bar{x}$ = 1.42 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Slegs een afrigter (Noord-Vrystaat) het meer as 2 behaal

($\bar{x}$ = 2.25). Die oorblywende afrigters het almal minder as 2 behaal.

Individueel gesien het al die afrigters behalwe die afrigter van Vrystaat beduidende afnames getoon van die norm (0.0001% peil). In die geheel gesien, is daar natuurlik ook 'n beduidende swakker prestasie as die norm vir die mate waartoe die afrigter spelers moet aanmoedig om rekord te hou van eie prestasies.

TABEL 69: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER DIE SPELERS AANMOEDIG OM REKORD TE HOU VAN HULLE EIE PRESTASIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	3.46	69.23	11.08	0.0001
2. Grens	15	4.06	81.25	28.32	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	3.50	70.00	9.90	0.0001
4. Laeveld	15	3.75	75.00	17.52	0.0001
5. Noord-Natal	13	3.57	71.42	9.95	0.0001
6. Noord-Vrystaat	7	2.75	55.00	5.60	0.0008
7. Noord-Transvaal	11	3.50	70.00	12.12	0.0001
8. Natal	14	4.33	86.66	27.19	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	3.07	61.42	7.45	0.0001
10. Noordwes-Kaap	12	3.46	39.23	9.38	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	3.10	62.00	8.91	0.0001
12. Oos-Transvaal	9	3.20	64.00	6.25	0.0001
13. Oostelike Provinsie	9	4.00	80.00	13.42	0.0001
14. Vrystaat	3	4.00	80.00	5.66	0.0109
15. Suidoos-Transvaal	10	3.36	67.27	8.67	0.0001
16. Stellaland	16	3.12	62.35	8.60	0.0001
17. Suidwestelike Distrikte	11	3.92	78.33	12.52	0.0001
18. Transvaal	8	3.89	77.77	12.57	0.0001
19. Verre Noord-Transvaal	9	3.50	70.00	15.65	0.0001
20. Vaal-Driehoek	7	3.38	67.50	9.00	0.0001
21. Wes-Transvaal	14	3.47	69.33	11.31	0.0001
22. Westelike Provinsie	14	4.07	81.33	26.53	0.0001
TOTAAL	267	3.58	71.60	50.22	0.0001

4.1.2.30 Item 30: Die mate waartoe die afrigter seker maak dat sportlui deeglik voorbereid is vir kompetisies

TABEL 70: ITEM 30 - DIE AFRIGTER MAAK SEKER DAT DIE SPORTLUI DEEGLIK VOORBEREID IS VIR KOMPETISIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.23	1.24	1.0	5.0
2. Grens	16	3.75	0.77	1.0	4.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.69	0.70	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.75	0.58	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.07	1.38	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.88	0.35	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.58	0.67	3.0	5.0
8. Natal	15	4.13	0.92	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.21	1.37	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	2.92	1.61	0.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.90	0.32	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.30	0.67	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.10	0.99	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	1.79	1.0	5.0
16. Stellaland	17	4.24	1.09	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.17	1.59	0.0	5.0
18. Transvaal	9	3.67	1.41	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.40	0.97	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.88	0.35	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.13	1.46	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.80	0.56	3.0	5.0
TOTAAL	268	4.26	1.14	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 70 en Tabel 71 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters positief evalueer ten opsigte van die mate waartoe die afrigter sorg dat spelers goed voorbereid is vir kompetisies ($\bar{x}$ = 4.26 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agtien van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Drie afrigters (Grens,

Suidoos-Transvaal en Transvaal) behaal tellings tussen 3 en 4, en een afrigter (Noordwes-Kaap) behaal 'n telling kleiner as 3 ($\bar{x}$ = 2.92).

Verder blyk dit dat slegs die afrigter van Grens beduidend swakker getoets het as die norm. In die geheel gesien bestaan daar wel 'n beduidende verskil ten opsigte van die norm vir die mate waartoe die afrigter sorg dat sy spelers goed voorbereid is vir die kompetisie (Tabel 71).

TABEL 71: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER SORG DAT HULLE DEEGLIK VOORBEREID IS VIR KOMPETISIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.77	15.38	2.25	0.0444
2. Grens	15	1.25	25.00	6.46	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.32	6.25	1.78	0.0962
4. Laeveld	15	0.25	5.00	1.73	0.1038
5. Noord-Natal	13	0.93	18.57	2.51	0.0261
6. Noord-Vrystaat	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
7. Noord-Transvaal	11	0.42	8.33	2.16	0.0538
8. Natal	4	0.87	17.33	3.67	0.0025
9. Noordoos-Kaap	13	0.79	15.71	2.15	0.0512
10. Noordwes-Kaap	12	2.08	41.53	4.67	0.0005
11. Oos-Vrystaat	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
12. Oos-Transvaal	9	0.70	14.00	3.28	0.0095
13. Oostelike Provinsie	9	0.90	18.00	2.86	0.0187
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	2.35	0.0404
16. Stellaland	16	0.77	15.29	2.89	0.0107
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.83	16.66	1.82	0.0960
18. Transvaal	8	1.33	26.66	2.83	0.0222
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.60	12.00	1.96	0.0811
20. Vaal-Driehoek	7	0.13	2.50	1.00	0.3506
21. Wes-Transvaal	14	0.87	17.33	2.30	0.0371
22. Westelike Provinsie	14	0.20	4.00	1.38	0.1887
TOTAAL	267	0.74	14.80	10.63	0.0001

4.1.2.31 Item 31: Die duidelikheid en verstaanbaarheid van die afrigter se instruksies

TABEL 72: ITEM 31 - DIE DUIDELIKHEID EN VERSTAANBAARHEID VAN DIE AFRIGTER SE INSTRUKSIES

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.38	0.65	3.0	5.0
2. Grens	16	3.56	1.09	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.44	0.63	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.44	0.81	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.43	0.76	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.38	0.74	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.17	0.72	3.0	5.0
8. Natal	15	4.13	0.64	3.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.21	1.31	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.69	1.18	1.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.40	0.52	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.30	0.68	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.50	0.53	4.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	0.58	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.64	1.12	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.29	0.92	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.67	0.65	3.0	5.0
18. Transvaal	9	3.44	0.53	3.0	4.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.50	0.53	4.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.75	0.46	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.13	1.30	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.73	0.46	4.0	5.0
TOTAAL	268	4.25	0.90	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 72 en Tabel 73 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters positief evalueer met betrekking tot die duidelikheid en verstaanbaarheid van die afrigter se instruksies ($\bar{x}$ = 4.25 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agtien

van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Vier van die afrigters (Grens, Noordwes-Kaap, Suidoos-Transvaal en Transvaal) behaal tellings tussen 3 en 4.

Verder blyk dit dat die afrigters van Grens, Natal en Transvaal beduidend swakker getoets het as die norm (Tabel 73). Globaal gesien, is daar 'n beduidende verskil tussen die afrigters se gemiddelde punt vir die verstaanbaarheid en duidelikheid van hulle instruksies en die norm daarvoor.

TABEL 73: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE DUIDELIKHEID EN VERSTAANBAARHEID VAN DIE AFRIGTER SE INSTRUKSIES EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	12	0.62	12.30	3.41	0.0052
2. Grens	15	1.44	28.75	5.26	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.56	11.25	3.58	0.0028
4. Laeveld	15	0.56	11.25	2.76	0.0145
5. Noord-Natal	13	0.57	11.42	2.83	0.0142
6. Noord-Vrystaat	7	0.63	12.5	2.38	0.0492
7. Noord-Transvaal	11	0.83	16.66	4.02	0.0020
8. Natal	14	0.87	17.33	5.25	0.0001
9. Noordoos-Kaap	13	0.79	15.71	2.24	0.0431
10. Noordwes-Kaap	12	1.31	26.15	3.99	0.0018
11. Oos-Vrystaat	9	0.60	12.00	3.67	0.0051
12. Oos-Transvaal	9	0.70	14.00	3.28	0.0095
13. Oostelike Provinsie	9	0.50	10.00	3.00	0.0150
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	1.36	27.27	4.04	0.0024
16. Stellaland	16	0.71	14.11	3.17	0.0060
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.33	6.66	1.77	0.1039
18. Transvaal	8	1.56	31.10	8.86	0.0001
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.50	10.00	3.00	0.0150
20. Vaal-Driehoek	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
21. Wes-Transvaal	14	0.87	17.33	2.58	0.0219
22. Westelike Provinsie	14	0.27	5.33	2.26	0.0406
TOTAAL	267	0.75	15.00	13.99	0.0001

4.1.2.32 Item 32: Die afrigter stel realistiese en uitdagende doelwitte

TABEL 74: ITEM 32 - DIE AFRIGTER STEL REALISTIESE EN UITDAGENDE DOELWITTE

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.08	1.12	1.0	5.0
2. Grens	16	4.25	0.68	3.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.06	1.19	1.0	5.0
4. Laeveld	16	4.25	0.68	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.43	0.76	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.75	0.46	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.17	0.72	3.0	5.0
8. Natal	15	4.07	0.96	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.93	1.39	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.85	0.80	3.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.20	0.63	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.90	1.20	1.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.90	0.99	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	0.58	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.46	0.69	3.0	5.0
16. Stellaland	17	4.24	0.75	3.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.92	0.90	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.44	1.13	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.00	0.82	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.50	0.76	3.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.20	1.32	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.53	0.64	3.0	5.0
TOTAAL	268	4.16	0.92	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 74 en Tabel 75 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters positief evalueer met betrekking tot die stel van realistiese en uitdagende doelwitte ($\bar{x}$ = 4.16 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Sestien van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Ses van die afrigters (Noordoos-Kaap, Noordwes-Kaap, Oos-Transvaal, Oostelike Provinsie, Suidwestelike Distrikte en Transvaal) behaal

tellings tussen 3 en 4.

Verder blyk dit dat geen van die afrigters individueel beduidend swakker as die norm getoets het nie, maar globaal gesien, is daar wel 'n beduidende verswakking in die punt wat die afrigters behaal het vir die stel van realistiese en uitdagende doelwitte vir hulle spelers (Tabel 75).

TABEL 75: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER REALISTIESE EN UITDAGENDE DOELWITTE STEL EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	P
1. Boland	12	0.92	18.46	2.99	0.0114
2. Grens	15	0.75	15.00	4.39	0.0005
3. Griekwaland-Wes	15	0.94	18.75	3.17	0.0063
4. Laeveld	15	0.75	15.00	4.39	0.0005
5. Noord-Natal	13	0.57	11.42	2.83	0.0142
6. Noord-Vrystaat	7	0.25	5.00	1.53	0.1705
7. Noord-Transvaal	11	0.83	16.66	4.02	0.0020
8. Natal	14	0.93	18.66	3.76	0.0021
9. Noordoos-Kaap	13	1.07	21.42	2.90	0.0125
10. Noordwes-Kaap	12	1.15	23.07	5.20	0.0002
11. Oos-Vrystaat	9	0.80	16.00	4.00	0.0031
12. Oos-Transvaal	9	1.10	22.00	2.91	0.0174
13. Oostelike Provinsie	9	1.10	22.00	3.50	0.0067
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	0.55	10.90	2.63	0.0251
16. Stellaland	16	0.77	15.29	4.19	0.0007
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.08	21.66	4.17	0.0016
18. Transvaal	8	1.56	31.10	4.13	0.0033
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.00	20.00	3.87	0.0038
20. Vaal-Driehoek	7	0.50	10.00	1.87	0.1036
21. Wes-Transvaal	14	0.80	16.00	2.35	0.0342
22. Westelike Provinsie	14	0.47	9.33	2.82	0.0135
TOTAAL	267	0.84	16.80	14.96	0.0001

4.1.2.33 Item 33: Die mate waartoe die afrigter spesifiek wys op korrekte en verkeerde dinge wat gedoen word

TABEL 76: ITEM 33 - DIE AFRIGTER WYS SPESIFIEK OP GOEIE EN SLEGTE DINGE WAT GEDOEN WORD

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.92	0.28	4.0	5.0
2. Grens	16	4.31	0.95	2.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.69	0.60	3.0	5.0
4. Laeveld	16	4.81	0.54	3.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.71	1.07	1.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.75	0.46	4.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.92	0.29	4.0	5.0
8. Natal	15	4.53	1.13	1.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.36	1.39	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.23	1.09	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.90	0.32	4.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.90	0.32	4.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.40	1.08	2.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.75	0.50	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	4.55	0.52	4.0	5.0
16. Stellaland	17	4.71	0.77	2.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.33	0.99	2.0	5.0
18. Transvaal	9	4.56	0.88	3.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	4.80	0.63	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	5.00	0.00	5.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.60	1.30	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.60	1.06	1.0	5.0
TOTAAL	268	4.63	0.87	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 76 en Tabel 77 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters besonder gunstig evalueer ten opsigte van die afrigter wat spesifiek wys op goeie en op slegte dinge wat gedoen word ($\bar{x}$ = 4.63 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Die afrigter van Verre Noord-Transvaal behaal 'n "voltelling". Die res van die

afrigters behaal almal tellings van 4 of meer.

In Tabel 77 is daar geen individuele afrigter wat 'n beduidende afname toon van die norm vir die item nie, maar globaal gesien is daar wel 'n betekenisvolle afname vir die afrigter se spesifieke terugvoer met verwysing na goeie sowel as swak punte (0.0001% peil).

TABEL 77: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARIN DIE AFRIGTER SPESIFIEK WYS OP DIE GOEIE EN SLEGTE DINGE WAT GEDOEN WORD EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.08	1.53	1.00	0.3370
2. Grens	15	0.69	13.75	2.91	0.0109
3. Griekwaland-Wes	15	0.31	6.25	2.08	0.0555
4. Laeveld	15	0.19	3.75	1.38	0.1881
5. Noord-Natal	13	0.29	5.71	1.00	0.3356
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	7.50	1.00	0.3506
7. Noord-Transvaal	11	0.08	1.66	1.00	0.3388
8. Natal	14	0.47	9.33	1.61	0.1306
9. Noordoos-Kaap	13	0.64	12.85	1.73	0.1078
10. Noordwes-Kaap	12	0.77	15.38	2.54	0.0259
11. Oos-Vrystaat	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
12. Oos-Transvaal	9	0.10	2.00	1.00	0.3434
13. Oostelike Provinsie	9	0.60	12.00	1.77	0.1114
14. Vrystaat	3	0.25	5.00	1.00	0.3910
15. Suidoos-Transvaal	10	0.46	9.09	2.89	0.0162
16. Stellaland	16	0.29	5.88	1.57	0.1357
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.67	13.33	2.35	0.0388
18. Transvaal	8	0.44	8.88	1.51	0.1690
19. Verre Noord-Transvaal	9	0.20	4.00	1.00	0.3434
20. Vaal-Driehoek	7	0.00	0.00	.	.
21. Wes-Transvaal	14	0.40	8.88	1.19	0.2526
22. Westelike Provinsie	14	0.40	8.00	1.47	0.1643
TOTAAL	267	0.37	7.40	6.95	0.0001

4.1.2.34 Item 34: Die afrigter se vermoë om moeilike vaardighede vir die spelers te leer

TABEL 78: ITEM 34 - DIE AFRIGTER SE VERMOë OM MOEILIKE VAARDIGHEDE TE LAAT AANLEER

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.54	0.66	3.0	5.0
2. Grens	16	3.00	1.03	1.0	4.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.13	0.81	2.0	5.0
4. Laeveld	16	3.75	1.00	1.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.29	0.83	3.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.63	0.74	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.58	0.90	2.0	5.0
8. Natal	15	3.67	1.23	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	3.64	1.39	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	3.15	0.56	2.0	4.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.30	0.68	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.90	0.74	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	3.70	0.95	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.00	0.82	3.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.55	1.57	1.0	5.0
16. Stellaland	17	3.82	1.59	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.25	0.97	2.0	5.0
18. Transvaal	9	3.44	1.33	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.70	1.06	2.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	4.50	0.54	4.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.93	1.22	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	3.07	1.49	0.0	4.0
TOTAAL	268	3.80	1.14	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 78 en Tabel 79 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters nie baie positief evalueer ten opsigte van die afrigters se vermoë om moeilike vaardighede vir die spelers aan te leer nie ($\bar{x}$ = 3.8 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Agt van die afrigters behaal tellings van 4 of meer. Die oorbelywende

veertien afrigters behaal tellings tussen 3 en 4 met die laagste gemiddelde diè van die Grensafrigter ($\bar{x}$ = 3.00).

In Tabel 79 blyk dit dat slegs die afrigters van Grens en Noordwes-Kaap 'n betekenisvolle afnames getoon het ten opsigte van die norm, maar globaal gesien, bestaan daar 'n beduidende afname vir al die afrigters saam met betrekking tot hulle vermoë om moeilike vaardighede vir hul spelers aan te leer.

TABEL 79: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE VERMOë OM MOEILIKE VAARDIGHEDE AAN TE LEER EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.46	9.23	2.52	0.0269
2. Grens	15	2.00	40.00	7.75	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.88	17.50	4.34	0.0006
4. Laeveld	15	1.25	25.00	5.00	0.0002
5. Noord-Natal	13	0.71	14.28	3.24	0.0065
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	7.50	1.43	0.1970
7. Noord-Transvaal	11	1.42	28.33	5.45	0.0002
8. Natal	14	1.33	26.66	4.18	0.0009
9. Noordoos-Kaap	13	1.36	27.14	3.65	0.0030
10. Noordwes-Kaap	12	1.85	36.92	12.00	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	0.70	14.00	3.28	0.0095
12. Oos-Transvaal	9	1.10	22.00	4.71	0.0011
13. Oostelike Provinsie	9	1.30	26.00	4.33	0.0019
14. Vrystaat	3	1.00	20.00	2.45	0.0917
15. Suidoos-Transvaal	10	1.46	29.09	3.07	0.0119
16. Stellaland	16	1.18	23.52	3.05	0.0076
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.75	15.00	2.69	0.0210
18. Transvaal	8	1.56	31.10	3.50	0.0081
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.30	26.00	3.88	0.0037
20. Vaal-Driehoek	7	0.50	10.00	2.65	0.0331
21. Wes-Transvaal	14	1.07	21.33	3.38	0.0045
22. Westelike Provinsie	14	1.93	38.66	5.04	0.0002
TOTAAL	267	1.20	24.00	16.26	0.0001

4.1.2.35 Item 35: Die mate waartoe die afrigter klinieke en werkswinkels bywoon om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkelinge in die sport

TABEL 80: ITEM 35 - DIE AFRIGTER WOON KLINIEKE EN WERKSWINKELS BY OM OP DIE HOOGTE TE BLY MET DIE NUUTSTE ONTWIKKELINGE IN DIE SPORT

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	3.85	1.07	2.0	5.0
2. Grens	16	2.25	1.13	0.0	4.0
3. Griekwaland-Wes	16	2.31	2.02	0.0	5.0
4. Laeveld	16	3.75	1.39	0.0	5.0
5. Noord-Natal	14	3.07	1.77	0.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	3.75	1.49	1.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	3.92	0.79	3.0	5.0
8. Natal	15	2.67	1.92	0.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	2.93	1.49	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	2.39	1.33	0.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	3.00	1.83	0.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	3.10	1.91	0.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	2.60	1.8	0.0	4.0
14. Vrystaat	4	2.25	1.71	0.0	4.0
15. Suidoos-Transvaal	11	2.09	2.07	0.0	5.0
16. Stellaland	17	3.71	1.49	0.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	3.67	1.30	1.0	5.0
18. Transvaal	9	3.56	1.59	0.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.30	1.34	0.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	3.88	1.64	0.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	3.27	1.87	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	1.40	1.72	0.0	4.0
TOTAAL	268	3.01	1.68	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 80 en Tabel 81 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers hul afrigters nie baie positief evalueer met betrekking tot hulle bywoning van klinieke en werkswinkels om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkelinge in die sport nie ($\tilde{x}$

= 3.01 op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Geen van die afrigters behaal 'n telling groter as 4 nie. Dertien van die afrigters behaal tellings tussen 3 en 4. Ses van die afrigters behaal tellings tussen 2 en 3 en een afrigter (Westelike Provinsie) behaal slegs 'n telling van 1.4.

Verder blyk dit dat die afrigters van Grens, Griekwaland-Wes, Noordwes-Kaap en die Westelike Provinsie beduidend swakker getoets het as die norm vir die item en globaal gesien toets die hoërskool Cravenweekrugbyafrigter beduidend swakker as die norm ten opsigte van bywoning van klinieke en werkswinkels om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkelinge in die sport (Tabel 81).

TABEL 81: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN DIE MATE WAARTOE DIE AFRIGTER KLINIEKE EN WERKSWINKELS BYWOON OM OP DIE HOOGTE TE BLY MET DIE NUUTSTE ONTWIKKELINGE IN DIE SPORT EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	1.15	23.07	3.90	0.0021
2. Grens	15	2.75	55.00	9.77	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	2.69	53.75	5.31	0.0001
4. Laeveld	15	1.25	25.00	3.60	0.0026
5. Noord-Natal	13	1.93	38.57	4.07	0.0013
6. Noord-Vrystaat	7	1.25	25.00	2.38	0.0492
7. Noord-Transvaal	11	1.08	21.66	4.73	0.0006
8. Natal	14	2.33	46.66	4.72	0.0003
9. Noordoos-Kaap	13	2.07	41.42	5.20	0.0002
10. Noordwes-Kaap	12	2.62	52.30	7.12	0.0001
11. Oos-Vrystaat	9	2.00	40.00	3.46	0.0071
12. Oos-Transvaal	9	1.90	28.00	3.14	0.0119
13. Oostelike Provinsie	9	2.40	48.00	4.81	0.0010
14. Vrystaat	3	2.75	5.00	3.22	0.0486
15. Suidoos-Transvaal	10	2.91	58.18	4.66	0.0009
16. Stellaland	16	1.29	25.88	3.58	0.0025
17. Suidwestelike Distrikte	11	1.33	26.66	3.55	0.0046
18. Transvaal	8	1.44	28.88	2.73	0.0260
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.70	34.00	4.02	0.0030
20. Vaal-Driehoek	7	1.23	22.50	1.94	0.0938
21. Wes-Transvaal	14	1.73	34.66	3.59	0.0030
22. Westelike Provinsie	14	3.60	72.00	8.09	0.0001
TOTAAL	267	1.99	39.80	19.34	0.0001

Die afrigter van Verre Noord-Transvaal behaal 'n "voltelling". Sewentien van die afrigters (n = 22) behaal tellings van 4 of meer en vier afrigters (Grens, Suidoos-Transvaal, Transvaal en Verre Noord-Transvaal) behaal tellings tussen 3 en 4. Slegs die afrigter van Grens toon 'n beduidende afname van die norm, maar in die geheel

gesien, is daar wel 'n beduidende afname van die norm vir die hoërskool Cravenweek rugbyafrigter met betrekking tot sy vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas.

4.1.2.36 Item 36: Die afrigter se vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas

TABEL 82: ITEM 36 - DIE AFRIGTER SE VERMOë OM DISSIPLINE OP DIE REGTE TYD TOE TE PAS

PROVINSIE	n	$\bar{x}$	s	MIN	MAKS
1. Boland	13	4.23	0.93	3.0	5.0
2. Grens	16	3.50	1.16	1.0	5.0
3. Griekwaland-Wes	16	4.31	1.02	2.0	5.0
4. Laeveld	16	4.19	0.98	2.0	5.0
5. Noord-Natal	14	4.50	0.94	2.0	5.0
6. Noord-Vrystaat	8	4.63	0.74	3.0	5.0
7. Noord-Transvaal	12	4.25	0.62	3.0	5.0
8. Natal	15	4.07	1.10	2.0	5.0
9. Noordoos-Kaap	14	4.14	1.41	0.0	5.0
10. Noordwes-Kaap	13	4.23	0.93	2.0	5.0
11. Oos-Vrystaat	10	4.60	0.70	3.0	5.0
12. Oos-Transvaal	10	4.30	0.82	3.0	5.0
13. Oostelike Provinsie	10	4.40	0.84	3.0	5.0
14. Vrystaat	4	4.50	0.58	4.0	5.0
15. Suidoos-Transvaal	11	3.73	1.01	2.0	5.0
16. Stellaland	17	4.12	1.21	1.0	5.0
17. Suidwestelike Distrikte	12	4.42	0.67	3.0	5.0
18. Transvaal	9	3.89	1.36	1.0	5.0
19. Verre Noord-Transvaal	10	3.90	0.88	3.0	5.0
20. Vaal-Driehoek	8	5.00	0.00	5.0	5.0
21. Wes-Transvaal	15	4.33	1.35	0.0	5.0
22. Westelike Provinsie	15	4.20	1.32	0.0	5.0
TOTAAL	268	4.21	1.03	0.0	5.0

Die resultate van Tabel 82 en Tabel 83 toon dat hoërskool Cravenweekrugbyspelers

hul afrigters positief evalueer met betrekking tot die afrigter se vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas ($\bar{x}$ = 4.21. op 'n skaal van 1 = swak tot 5 = goed). Die afrigter van Verre Noord-Transvaal behaal weereens 'n "voltelling". Sewentien van die afrigters (n = 22) behaal tellings van 4 of meer en vier afrigters (Grens, Suidoos-Transvaal, Transvaal en Verre Noord-Transvaal) behaal tellings tussen 3 en 4.

Geen van die afrigters toon 'n beduidende afname van die norm vir die item nie, maar in die geheel gesien, is daar 'n beduidende afname van die norm vir die hoërskool Cravenweek- rugbyafrigter met betrekking tot sy vermoë om dissipline op die regte tyd toe te pas.

TABEL 83: BEDUIDENDHEID VAN DIE VERSKILLE (AFNAMES) TUSSEN HOëRSKOOL CRAVENWEEKRUGBYSPELERS SE EVALUERING VAN HULLE AFRIGTER SE VERMOë OM DISSIPLINE OP DIE REGTE TYD TOE TE PAS EN DIE NORM

PROVINSIE	GvV	VERS NORM	% VERSKIL	t	p
1. Boland	12	0.77	15.38	2.99	0.0112
2. Grens	15	1.50	30.00	5.20	0.0001
3. Griekwaland-Wes	15	0.69	13.75	2.71	0.0161
4. Laeveld	15	0.81	16.25	3.31	0.0047
5. Noord-Natal	13	0.50	10.00	1.99	0.0682
6. Noord-Vrystaat	7	0.38	4.50	1.43	0.1970
7. Noord-Transvaal	11	0.75	15.00	4.18	0.0015
8. Natal	14	0.93	18.66	3.29	0.0054
9. Noordoos-Kaap	13	0.86	17.14	2.28	0.0401
10. Noordwes-Kaap	12	0.77	15.38	2.99	0.0112
11. Oos-Vrystaat	9	0.40	8.00	1.81	0.1039
12. Oos-Transvaal	9	0.70	14.00	2.69	0.0248
13. Oostelike Provinsie	9	0.60	12.00	2.25	0.0510
14. Vrystaat	3	0.50	10.00	1.73	0.1817
15. Suidoos-Transvaal	10	1.27	25.45	4.18	0.0019
16. Stellaland	16	0.88	17.64	2.99	0.0087
17. Suidwestelike Distrikte	11	0.58	11.66	3.02	0.0116
18. Transvaal	8	1.11	22.22	2.44	0.0404
19. Verre Noord-Transvaal	9	1.10	22.00	3.97	0.0032
20. Vaal-Driehoek	7	0.00	0.00	.	.
21. Wes-Transvaal	14	0.67	13.33	1.91	0.755
22. Westelike Provinsie	14	0.80	16.00	2.35	0.0342
TOTAAL	267	0.79	15.80	12.48	0.0001

4.1.3 Samevatting

Vervolgens word die vernaamste bevindings in die voorafgaande deel, opsommend aangebied.

- Elf van die Cravenweekafrigters het bo 80 % behaal vir hul afrigtingeffektiwiteit (en kan beskou word as A-klas afrigters), 9 het tussen 70 % en 79 % behaal (B-klas afrigters). Alhoewel daar uitsonderings is blyk dit dat spelers van meer suksesvolle spanne op die Cravenweek hulle afrigters se afrigtingeffektiwiteit gunstiger geëvalueer het as spelers wie se spanne misluk het (Tabel 5).

- Gesamentlik het die 22 Cravenweekafrigters 'n gemiddelde punt van 79 % vir hul afrigtingseffektiwiteit behaal (B-klassifikasie).

- Alhoewel die helfte van die Cravenweekafrigters (n = 11) bo 80 % behaal het, toets al die afrigters statisties beduidend swakker as die norm vir afrigtingseffektiwiteit (Tabel 6).

- Ten opsigte van 22 van die 36 items het spelers hulle afrigters besonder gunstig geëvalueer (tussen 4 en 5), t.o.v. 11 ander items het afrigters gemiddeld tussen 3.0 en 3.9 behaal, terwyl hulle vir die oorblywende 3 items onder 3.0 behaal het (Tabel 7).

- Alhoewel spelers hul afrigters ten opsigte van die meerderheid items gunstig geëvalueer het, toon die resultate dat afrigters ten opsigte van al 36 veranderlikes statisties beduidend ($p < 0.0001$) swakker toets as die norm (Tabel 58).

In Tabel 84 word die vernaamste resultate ten opsigte van die 36 afrigtings-effektiwiteitsitems opsommend aangebied. Meeste Cravenweekrugbyafrigters is ten opsigte van die volgende leierskapskwaliteite deur hul spelers besonder gunstig geëvalueer.

- Afrigters is toegewyd aan hul taak

- Kommunikeer met spelers
- Klee toepaslik
- Is 'n bron van motivering
- Is streng
- Moedig spelers aan na mislukkings
- Het 'n goeie sin vir humor
- Kan vertrou word
- Spelers hou van hul afrigter
- Spelers het respek vir hul afrigter
- Stel 'n positiewe voorbeeld tydens kompetisies
- Tree sportief op teenoor beamptes
- Bied goed beplande georganiseerde oefensessies aan
- Het goeie beheer oor spelers tydens oefensessies
- Is besorg oor spelers se gesondheid en veiligheid
- Benut oefentyd optimaal
- Berei spelers deeglik voor vir kompetisies
- Hulle instruksies word maklik begryp
- Stel realistiese doelwitte
- Beloon spelers vir dit wat hulle goed gedoen het in wedstryde en dui vir hulle aan waar hulle kan verbeter
- Hulle weet wanneer om dissipline toe te pas en wanneer nie

TABEL 84: SAMEVATTING VAN HOëRSKOOL CRAVENWEEK-RUGBYAFRIGTERS SE AFRIGTINGSEFFEKTIWITEIT TEN OPSIGTE VAN 36 LEIERSKAPSKWALITEITE

ITEM	$\bar{X}$	Aantal afrigters met iemtellings			Aantal afrigters wat beduidend swakker as norm toets
		< 3	3 - 3.9	> 4	
1. Toegewydheid	4.73	0	0	22	0
2. Geduld	3.90	0	13	9	7
3. Kommunikasie met spelers	4.21	1	5	16	1

TABEL 84 (VERVOLG)					
4. Gebruik skel/ beledigende taal	2.75	17	4	1	18
5. Kleredrag toepaslik	4.51	0	0	22	0
6. Bron van motivering	4.04	1	6	15	4
7. Oordeel wel deurdag	3.81	1	12	9	5
8. Strengheid	4.10	0	8	14	2
9. Skenk individuele aandag	3.84	1	11	10	2
10. Aanmoediging na neerlae	4.22	0	6	16	0
11. Fisieke voorkoms	3.64	2	12	8	1
12. Sin vir humor	4.01	0	9	13	2
13. Betroubaarheid	4.10	0	7	15	1
14. Hou van die afrigter	4.00	1	8	13	3
15. Respek vir afrigter	4.40	0	3	19	1
16. Belangstelling in speler as mens	3.51	2	13	7	5
17. Laat spelers goed voel	3.65	1	15	6	3
18. Laat spelers eie mening lug	3.45	4	15	3	6
19. Stel positiewe voorbeeld	4.07	0	8	14	1
20. Sportmanskap teenoor sportlui	4.25	0	3	19	0
21. Sportmanskap teenoor beamptes	4.21	1	3	18	0
22. Moedig sosiale aktiwiteite aan	3.46	2	18	2	9
23. Belangstelling in ander sake	2.60	15	7	0	11
24. Georganiseerdheid van oefensessie	4.30	0	3	19	1
25. Beheer tydens oefensessies	4.46	0	2	20	0
26. Besorg oor spelers	4.48	0	1	21	1
27. Tydsbenutting	4.44	0	2	20	0
28. Skenk aandag tydens oefensessies	3.49	2	15	5	10
29. Aanmoediging om rekord te hou	1.42	22	0	0	21
30. Berei spelers deeglik voor	4.26	1	3	18	0
31. Verstaanbaarheid van instruksies	4.25	0	4	18	3
32. Stel realistiese doelwitte	4.16	0	6	16	0
33. Gee positiewe terugvoer	4.63	0	0	22	0
34. Kan moeilike vaardighede aanleer	3.80	0	14	8	2
35. Woon klinieke by	3.01	9	13	0	4

TABEL 84 (VERVOLG)					
36. Dissipline toe te pas	4.21	0	4	18	1

Nota 1) $p < 0.0001$

2) Die opsommende tabel moet geïnterpreteer word teen die agtergrond dat daar statisties gevind is dat elkeen van die 36 leierskapskwaliteite beduidend swakker toets as die norm (Tabel 6).

Globaal beskou het Cravenweekrugbyspelers hulle afrigters ten opsigte van die volgende elf leierskapskwaliteite minder gunstig beoordeel:

- Hulle blyk soms ongeduldig te wees
- Hulle oordeel is soms nie begrond en wel deurdag nie
- Hulle skenk nie altyd genoeg iddividuele aandag aan spelers nie
- Van die afrigters stel nie altyd in terme van fisieke voorkoms 'n goeie voorbeeld vir spelers nie
- Hulle stel nie genoegsaam in hul spelers as mense belang nie
- Hulle slaag nie altyd daarin om spelers goed te laat voel oor hulleself nie
- Hulle moedig spelers nie genoegsaam aan om hul menings te lug nie
- Die meerderheid afrigters moedig te min spelers aan om aan sosiale aktiwiteite deel te neem
- Hulle skenk nie genoegsaam aandag aan spelers tydens oefensessies nie
- Die meerderheid afrigters se vermoë om moeilike vaardighede vir spelers aan te leer word bevraagteken
- Hulle bywoning van klinieke en werkswinkels om op hoogte te bly van afrigtingsmetodes word ook bevraagteken.[2]

Cravenweekrugbyafrigters het ten opsigte van die volgende aspekte baie swak getoets: Die meerderheid van hulle:

- gebruik beledigende en skel taal
- toon min belangstelling in ander aspekte van spelers se lewens anders as rugby
- toon geen aanmoediging vir die spelers om rekord te hou van hul prestasies en

[2] Genoemde kwaliteit berus op subjektiewe evaluasie aangesien spelers waarskynlik nie altyd bewus sou wees of afrigters klinieke bywoon of nie

vordering nie.

4.2 BESPREKING VAN DIE RESULTATE

Hiervolgens word die aangebiede resultate bespreek en geïnterpreteer. Daar word ook gepoog om die vernaamste bevindings te verklaar en met ander navorsing in verband te bring.

In die literatuurbespreking is daar onder andere 'n oorsig gegee van die vernaamste leierskapskwaliteite wat deskundiges op die gebied aan rugby (Tabel 2) en leierskapnavorsers (Tabel 3) geïdentifiseer het. Met dit in gedagte word die vernaamste bevindings vervolgens bespreek.[3]

4.2.1 Kommunikasievermoëns van Cravenweekrugbyafrigters

Na aanleiding van 'n literatuuroorsig rakende eienskappe wat rugbyskrywers (Tabel 2) en navorsers (Tabel 3) aangetoon het, as belangrik vir effektiewe leierskap, is kommunikasie as diè belangrikste eienskappe geïdentifiseer. Verskeie rugbyskrywers (wo. Greenwood, 1992; Pool, 1992; Rutherford, 1983) en navorsers (wo. Chelladurai & Carron, 1983; Danielson et al. 1975; Weiss & Fredericks, 1986) verwys na kommunikasie as 'n belangrike leierskapskwaliteit.

In die onderhawige studie is die kommunikasievermoëns van Cravenweekrugbyafrigters deur middel van verskeie stellings getoets. Daaruit blyk dit dat die afrigters betreklik goeie kommunikeerders is - hulle verskaf gereeld posititewe terugvoer aan hul spelers na afloop van wedstryde (x = 4.3), en hul kommunikeer gereeld met hulle spelers (x = 4.2).

'n Aspek van die afrigters se kommunikasie wat spelers swakker geëvalueer het was

---

[3]2 Die saamgroepering van toetsitems berus op logiese beredenering van wat elke item veronderstel is om te meet.

dat hulle nie altyd vir spelers die geleentheid gegee het om hulle menings te lug nie ($\bar{x}$ = 3.5). Hieruit kan afgelei word dat Cravenweekrugbyafrigters se luistervaardighede kan verbeter. Daarbenewens het die spelers hul afrigters se taalgebruik negatief beoordeel. Dit blyk dat al die afrigters skuldig was aan die gebruik van beledigende en skel taal ($\bar{x}$ = 2.8).

4.2.2 Motiveringsvermoë van Cravenweekrugbyafrigters

'n Aspek wat ten nouste met goeie kommunikasievaardighede verband hou, is motivering. Rugbyskrywers (wo. Du Toit, 1984; Pool, 1992; Rutherford, 1983) sowel as leierskapnavorsers (wo. Dressler, 1985; Martens, 1990; Syer, 1986) beskou motivering as 'n belangrike afrigterskwaliteit.

Individueel beskou blyk dit dat die meerderheid Cravenweekafrigters vir hul spelers altyd 'n bron van motivering is (n = 15 uit 22; $\bar{x}$ = 4.0), dat hulle hulle spelers gereeld na neerlae aanmoedig (n = 16 uit 22; $\bar{x}$ = 4.2); en dat hulle vir spelers bereikbare doelwitte stel (n = 16 uit 22; $\bar{x}$ = 4.2).

Aspekte van afrigters se motivering wat kan verbeter is om van meer metodes gebruik te maak sodat spelers goed kan voel oor hulleself (slegs 6 afrigters voldoen aan die vereiste; $\bar{x}$ = 3.7), en om meer gereeld hul spelers aan te moedig om aan sosiale aktiwiteite deel te neem (slegs 2 afrigters voldoen aan die vereiste; $\bar{x}$ = 3.5).

'n Aspek van motivering wat al 22 Cravenweekafrigters nagelaat het om te doen was om hul spelers aan te moedig om rekord te hou van hul vordering en prestasies ($\bar{x}$ = 1.4).

4.2.3 Voorbeeldigheid van Cravenweekrugbyafrigters

Sewe items is geïdentifiseer wat verband hou met die mate waartoe Cravenweekrugbyafrigters vir hul spelers 'n voorbeeld stel. Ten opsigte van 6 van die items het spelers hul afrigters se voorbeeldigheid gunstig beoordeel, naamlik hul toegewydheid ($\bar{x}$ = 4.7), toepaslike kleredrag ($\bar{x}$ = 4.4), hul sportmanskap teenoor ander

sportlui ($\bar{x}$ = 4.3) en beamptes ($\bar{x}$ = 4.2), en hul voorbeeldigheid tydens kompetisies ($\bar{x}$ = 4.1).

Die enigste voorbeeldigheidsaspek van hul afrigters wat minder gunstig deur spelers geëvalueer is was die voorbeeld wat hulle stel ten opsigte van hul fisieke voorkoms. (Slegs 8 van die 22 afrigters is ten opsigte van die aspek gunstig geëvalueer; $\bar{x}$ = 3.6).

Rugbyskrywers soos Pool (1992) en Wallace (1976) en 'n rugbyliggaam soos die New Zealand Rugby Union (1993) beklemtoon die feit dat effektiewe rugbyafrigters vir hul spelers 'n goeie voorbeeld moet stel. Eweneens is daar navorsers wat die belangrikheid daarvan in leierskap benadruk (Carron & Bennett, 1977; Danielson et al. 1975).

4.2.4 Kundigheid waarmee Cravenweekrugbyafrigters oefensessies aanbied

Met die uitsondering van 'n enkele aspek, het Cravenweekrugbyspelers hul oefensessies besonder gunstig beoordeel. Volgens die spelers was afrigters deurentyd in beheer van oefensessies ($\bar{x}$ = 4.4), is oefentyd konstruktief benut (x = 4.4), was oefensessies goed georganiseer ($\bar{x}$ = 4.30) en is hulle deeglik vir wedstryde voorberei ($\bar{x}$ = 4.26).

Slegs 5 provinsiale spanne was van mening dat hul afrigters genoegsaam individuele aandag skenk aan spelers tydens oefensessies ($\bar{x}$ = 3.5). Dit is 'n aspek waarin afrigters kan verbeter.

4.2.5 Interpersoonlike verhoudinge van Cravenweekrugbyafrigters

Dat die handhawing van goeie interpersoonlike verhoudinge 'n kenmerk van goeie leiers is, word bevestig deur 'n aantal rugbyskrywers (wo. Du Toit, 1984; Greenwood, 1992; Pool, 1992) en navorsers (wo. Cratty, 1985; Dressler, 1985; Martens, 1990).

Afrigters is deur spelers gunstig beoordeel ten opsigte van die mate waarin hul begaan is oor hul spelers se gesondheid en veiligheid ($\bar{x}$ = 4.5). Volgens Martens (1986) is

sodanige optrede kenmerkend van empatiese leiers en is empatie, volgens hom, diè belangrikste kwaliteit waaroor effektiewe leiers moet beskik.

Cravenweekafrigters is ook gunstig beoordeel ten opsigte van die mate van respek wat hulle spelers vir hulle het ($\bar{x}$ = 4.4), hul betroubaarheid ($\bar{x}$ = 4.1) en dat spelers van hulle afrigters hou ($\bar{x}$ = 4.0).

Daarenteen het die meerderheid spelers hul afrigters as redelik ongeduldig beleef ($\bar{x}$ = 3.9), dat hulle oordeel nie altyd begrond en deurdag is nie ($\bar{x}$ = 3.8), dat hulle nie genoegsaam individuele aandag aan hulle skenk nie ($\bar{x}$ = 3.8) en dat afrigters nie voldoende daarin slaag om hulle goed te laat voel oor hulleself nie ($\bar{x}$ = 3.7). Die spelers het ook aangedui dat hulle ervaar dat afrigters nie genoegsaam in hulle belangstel as mense nie ($\bar{x}$ = 3.5) asook in ander fasette van hul lewens nie ($\bar{x}$ = 2.6).

Globaal beskou wil dit voorkom of Cravenweekrugbyafrigters hul interpersoonlike verhoudinge sienlik kan verbeter deur van tyd-tot-tyd 'n meer mensgeoriënteerde benadering te volg. Deskundiges is van mening dat effektiewe leiers hul leierskapstyl aanpas na gelang van omstandighede (Cratty, 1984; Martens, 1986).

4.2.6 Onderrigvermoë van Cravenweekrugbyafrigters

Slegs 8 van die Cravenweekrugbyspanne was van mening dat hulle afrigters oor die vermoë beskik om komplekse vaardighede vir hulle effektief aan te leer. Die oorblywende 14 afrigters se spelers het hulle ten opsigte van diè vermoë minder gunstig beoordeel ($\bar{x}$ = 3.8).

4.2.7 Handhawing van dissipline

Cravenweekrugbyspelers het hulle afrigters se vermoë om dissipline op 'n streng oordeelkundige wyse ($\bar{x}$ = 4.2) hoog aangeslaan.

Die handhawing van dissipline word deur rugbyskrywers (wo. Greenwood, 1992; McFarland, 1984; Wallace, 1976) en leierskapdeskundiges (wo. Chelladurai, 1984;

Hersey & Blanchard, 1977; House & Dressler, 1974) as 'n belangrike maatstaf vir leierskapseffektiwiteit beskou.

4.2.8 Die afrigtingseffektiwiteit van Cravenweekrugbyafrigters

As daar individueel gekyk word na die afrigtingseffektiwiteit van Cravenweekrugbyspelers, het die helfte van die afrigters (n = 22) bo 80 % behaal. Hierdie afrigters het betreklik min gebreke en kan beskou word as afrigters met uitstaande leierskapskwaliteite.

Van die oorblywende 11 afrigters het 7 B-graderings behaal (persentasies tussen 70 en 79 %) en slegs 2 afrigters het C-graderings behaal (onder 70 %). Volgens Rushall en Wiznuk (1985) behoort laasgenoemde twee afrigters heropgelei te word terwyl die B-klasafrigters aandag moet gee aan spesifieke leemtes soos aangedui in hul onderskeie verslae. Die resultate toon dat die volgende optredes diè groep afrigters in staat sal stel om hul afrigtingseffektiwiteit te verbeter:

- Om spelers aan te moedig om rekord te hou van hul vordering.
- Om in ander aspekte van spelers se lewens belang te stel anders as hul deelname aan rugby.
- Om nie beledigende en skel taal te gebruik nie.
- Om spelers aan te moedig om hulle menings te lug.
- Om spelers aan te moedig om aan sosiale aktiwiteite deel te neem.
- Om tydens oefensessies aan elke speler aandag te skenk.
- Om in elke speler as mens belang te stel.

Die vermelde resultate moet egter gesien word teen die agtergrond dat al die afrigters statisties beduidend swakker as die norm vir ideale afrigtingseffektiwiteit getoets het. Dit geld eweneens vir die 36 afrigtingseffektiwiteitsveranderlikes.

Onder die eienskappe wat deur die navorsers en rugbyskrywers aangetoon is as belangrik vir effektiewe leierskap word interpersoonlike verhoudinge as 'n uiters belangrike eienskap in die mondering van die afrigter beskou. Hierdie leemte wat uitgewys is, sal dus deeglike aandag moet ontvang.

Uit die bespreking in hoofstuk 3 is positiewe kommunikasie ook as 'n noodsaaklike element vir effektiewe leierskap geïdentifiseer (Campbell, 1985; Cronbach & Snow, 1977; Lanning, 1979). Cratty (1984) het in ooreenstemming hiermee gevind dat sportlui verkies om afgerig te word deur 'n afrigter wat op 'n positiewe opbouende wyse leiding moet gee, kundig moet wees, duidelik moet kommunikeer, dissipline streng, maar regverdig moet toepas, buigsaam moet wees, leersame oefensessies moet aanbied en 'n voorbeeld moet stel ten opsigte van sportmanskap, selfbeheersing en voorkoms.

Die feit dat die afrigter nie net in die fisiese omgewing van die sportman 'n rol speel nie, maar ook intens betrokke is by sy psigologiese en sosiale omgewing (Martens, 1990) maak sy verantwoordelikheid soveel groter. Uit die resultate van die ondersoek kan gesien word dat suksesvolle spanne, alhoewel nie betekenisvol nie, ooglopend baie van die krediet van hulle prestasie aan die afrigter se leierskap gee.

In 'n studie van Du Toit (1978) vind hy dat spelers hulle afrigter minder gunstig evalueer na oorwinnings. Hy veronderstel dat spelers voor 'n wedstryd baie bewus is van die afrigter se rol in die voorbereiding van die span en hom dienooreenkomstig hoog evalueer. Na oorwinnings is hulle egter meer bewus van die span se doeltreffende samespel, sterk gemotiveerdheid, goeie tussenpersoonlike verhoudinge en aangename spangees, sodat hulle die rol wat die afrigter gespeel het in hulle uiteindelike sukses van minder belang ag. Daar bestaan die neiging om 'n positiewe uitslag, soos sukses, aan eie toedoen en bekwaamheid toe te skrywe, maar om 'n negatiewe uitslag soos mislukking òf aan ander persone toe te skrywe òf aan die situasie of taak wat uitgevoer is.

Du Toit het gebruik gemaak van universiteitstudente in sy studie. Die feit dat die spelers wat in die onderhawige studie gebruik is hulle afrigter meer positief evalueer na oorwinnings kan moontlik toegeskryf word aan die feit dat skoolspelers 'n groter mate van afhanklikheid van hulle afrigter ervaar as die meer volwasse universiteitstudent, daarom sal die skoolspelers hulle suksesse grootliks aan die afrigter se toedoen toeskryf. Hulle heg waarskynlik nog nie soveel waarde aan hulle eie vermoëns as wat meer volwasse spelers dit doen nie.

HOOFSTUK 5

SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS, AANBEVELINGS EN VERDERE NAVORSING

5.1 ORIËNTERING

Die algemene doelstellings van die studie was om vas te stel in watter mate hoërskool Cravenweekrugbyafrigters voldoen aan die eise vir effektiewe leierskap en om te bepaal watter algemene sterkpunte en gebreke in die mondering van genoemde afrigters voorkom. Om hierdie doelstellings te verwesenlik, het 269 Cravenweekrugbyspelers hul onderskeie Cravenweekafrigters se afrigtingseffektiwiteit met behulp van die "Coach Evaluation Questionnaire" van Rushall & Wiznuk (1985) geëvalueer.

In hierdie slothoofstuk word die bevindinge van diè empiriese ondersoek in die lig van die doelstellings en hipotese van hierdie ondersoek saamgevat. Op grond van hierdie bevindinge word daar sekere gevolgtrekkings en aanbevelings gemaak.

5.2 SAMEVATTING EN RESULTATE

Die eerste doelstelling van hierdie ondersoek was om te bepaal in watter mate hoërskool Cravenweekrugbyafrigters voldoen aan die eise vir effektiewe leierskap.

Globaal gesien, blyk dit dat hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se afrigtingseffektiwiteitstatisties beduidend verskil van die norm wat vir effektiewe leierskap gestel word. Dit geld eweneens vir elkeen van die 36 leierskapitems.

Op grond hiervan moet daar dus afgelei word dat Cravenweekrugbyafrigters nie voldoen aan die eise wat gestel word vir effektiewe leierskap nie en dat die resultate van die ondersoek die gestelde hipotese verwerp.

Wanneer daar egter individueel na die 22 Cravenweekrugbyafrigters se resultate gekyk

word, blyk dit dat die helfte van die afrigters (volgens die graderingstelsel wat Rushall & Wizruk (1985) voorstel) A-graderings behaal het (bo 80 %), 9 afrigters B-graderings behaal het (tussen 70 - 79%) en slegs twee afrigters onder 70 % getoets het (C-graderings).

By implikasie dui die resultate daarop dat alhoewel die meerderheid Cravenweekspelers hul afrigters se afrigtingseffektiwiteit positief geëvalueer het, al die afrigters hul afrigtingseffektiwiteit aansienlik kan verbeter.

Die tweede doelstelling van hierdie ondersoek was om vas te stel watter algemene sterkpunte en gebreke daar in hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se mondering bestaan. Die volgende is gevind:

- **Sterkpunte in die mondering van die hoërskool Cravenweekrugbyafrigters**

  * Toegewyd aan die sport
  * Kommunikeer met sy spelers
  * Kleredrag
  * Strengheid
  * Moedig spelers aan na neerlae
  * Sin vir humor
  * Betroubaar
  * Word gerespekteer deur die spelers
  * Positiewe voorbeeld in kompetisies
  * Gedrag teenoor ander sportlui getuig van sportmanskap
  * Gedrag teenoor beamptes getuig van sportiwiteit
  * Georganiseerde en beplande oefensessies
  * Beheer tydens oefensessies
  * Besorgdheid oor die gesondheid en veiligheid van spelers
  * Optimale benutting van beskikbare tyd
  * Fisieke voorbereiding van die sportlui
  * Verstaanbaarheid en duidelikheid van instruksies
  * Bereikbaarheid van doelwitte

* Spesifieke terugvoer (prestasies en foute)
* Dissipline

- **Leemtes in die mondering van die hoërskool Cravenweekrugbyafrigters**

* Ongeduldig
* Oordeel is nie begrond en deurdag nie
* Skenk nie individuele aandag nie
* Fisieke voorkoms is nie altyd 'n goeie voorbeeld nie
* Stel nie belang in die speler as mens nie
* Laat spelers nie goed voel oor hulleself nie
* Gee elke speler nie kans om sy mening te lug nie
* Moedig nie sosiale aktiwiteite vir die spelers aan nie
* Kommunikeer nie effektief tydens oefeninge nie
* Het nie altyd die vermoë om moeilike vaardighede af te rig nie
* Woon nie kursusse en seminare by om op die hoogte te bly met die nuutste ontwikkelinge in die sport nie

- **Swakpunte in die mondering van die hoërskool Cravenweekrugbyafrigters**

* Gebruik beledigende en skel taal
* Stel nie belang in ander sake van die sportlui se lewe buiten sport nie
* Moedig nie rekordhouding van persoonlike vordering by spelers aan nie

5.3 GEVOLGTREKKINGS

Uit die resultate van die ondersoek is die volgende gevind:

1) Globaal gesien voldoen hoërskool Cravenweekrugbyafrigters nie aan die vereiste standaard vir effektiewe leierskap nie. By implikasie beteken dit dat al die afrigters in 'n minder of meerdere mate baat sal vind by 'n opvoedkundige leierskapsprogram.

2) Individueel beskou, blyk dit dat die helfte van die Cravenweekrugbyafrigters (11 uit 22) baie bekwame leiers is, 9 afrigters redelik bekwaam is en slegs 2 afrigters as "onbekwaam" geag kan word.

3) In die breë gesien, is 'n aantal sterkpunte en gebreke in hoërskool Cravenweekrugbyafrigters se mondering geïdentifiseer. Die bevindinge kan as basis gebruik word vir die ontwikkeling van 'n opvoedkundige leierskapsprogram vir hoërskoolrugbyafrigters.

4) Uit die geïdentifiseerde sterkpunte en gebreke van hoërskool Cravenweekrugbyafrigters, kan die volgende gevolgtrekkings gemaak word:

- Cravenweekrugbyafrigters is betreklik goeie kommunikeerders dog kan hulle hulle kommunikasie verbeter deur hulle luistervaardighede en taalgebruik te verbeter.
- Die afrigters blyk goeie motiveerders te wees. Hulle kan egter meer moeite doen om meer gereeld spelers te laat goed voel oor hulle unieke vermoëns en bydraes tot hulle spanne.
- Cravenweekafrigters het vir hulle spelers goeie voorbeelde gestel met die uitsondering van hul fisieke voorkoms.
- Die Cravenweekrugbyafrigters het hul oefensessies op 'n kundige wyse beplan en aangebied. 'n Aspek waarin hulle wel kan verbeter is om meer individuele aandag aan hul spelers tydens oefensessies te skenk.
- Die afrigters het oor redelike goeie interpersoonlike verhoudinge beskik maar kan dit verbeter deur meer geduldig te wees en meer in die spelers as mense belang te stel.
- Dit het geblyk dat rugbyafrigters se vermoë om moeilike vaardighede vir spelers aan te leer gemiddeld is en heelwat kan verbeter.
- Die Cravenweekrugbyafrigters het dissipline op 'n streng en oordeelkundige wyse toegepas.

5.4 AANBEVELINGS

Die volgende aanbevelings word op grond van die resultate gemaak:

- Die bevindinge van die ondersoek moet onder die aandag van SARVU se Afrigtingskomitee en die Bestuurskomitee van die Cravenweek vir hoërskole gebring word ten einde hul enersyds bewus te maak van die resultate van die ondersoek en andersyds om hulle aan te moedig om van die hieropvolgende aanbevelings te implimenteer.

- Die bevindinge van hierdie ondersoek behoort ook geverifieër te word by afrigters van laerskool-, O/21- en seniorrugbyspanne in Suid-Afrika.

- In agnemend die bevindinge van hierdie ondersoek, moet 'n opvoedkundige afrigtingsprogram vir rugbyafrigters ontwikkel word en die bruikbaarheid daarvan wetenskaplik ontleed word.

- Daarna behoort diè opvoedkundige afrigtingsprogram opgeneem te word in die rugbyafrigter opleidingsprogramme van SARVU. Dit sal uiteraard die afrigtingseffektiwiteit van rugbyafrigters op alle vlakke van deelname aansienlik verbeter. Dit kan daartoe bydra dat rugbyspelers meer satisfaksie put uit hul deelname. Dit kan selfs op die langduur lei tot 'n kleiner uitvalsyfer by rugbyspelers.

- Rugbyliggame wat verantwoordelik is vir die aanstelling van rugbyafrigters kan dit oorweeg om onder andere van die evalueringsmetode wat in die ondersoek gebruik is, gebruik te maak alvorens afrigters aangestel word.

- Ten einde die werk wat afrigters doen te monitor, kan rugbyafrigters op alle vlakke van afrigting se effektiwiteit op 'n gereelde grondslag met behulp van die vraelys deur sportwetenskaplikes geëvalueer word.

BRONNELYS[4]

ANSHEL, M. 1990. Sport psychology from theory to practice. Scottsdale Ariz.: Gorsuch Scarisbrick Publishers.

BALL, D.W. 1975. A note on methodintech sociological study of sport. [In Ball, D.W. & Loy, J.W., eds. Sport and social order: Contributions to the sociology of sport. Reading, MA,: Addison-Wesley] p.76.

BAYTOR, D.F. 1978. Children's enjoyment in competitive sports. London: University of Western-Ontario. (Thesis - M.A.) 376 p.

BENNIS, W.G. & NANUS, B. 1985. Leaders: the strategies for taking charge. New York, N.Y. Harper & Row.

BIDDLE, S. 1993. Children, exercise and mental health, Journal of sport psychology, 24: 200-216.

BIRD, A.M. 1977a. Team structure and success related to cohesiveness and leadership. The journal of sport psychology, 103: 217-223.

BIRD, A.M. 1977b. Leadership and cohesion within successfull and unsuccessfull teams: Perceptions of coaches and players [In Landers, D.M. & Christina, R.W., ed. Psychology of motor behavior and sport, Champaign, IL. 2:176-189]

BLACK, S.J. & WEISS, M.R. 1992. The relationship among perceived coaching behaviors, perceptions of ability and motivation in competitive age-group swimmers. Journal of sport and exercise psychology, 14: 309-324.

BOTHA, J.L. 1981. Sportkundige opleidingstrukture vir die R.S.A. Pretoria: Instituut

---

[4] Bronnelys saamgestel volgens PU vir CHO voorskrifte in Handleiding vir Bibliografiese styl. Potchefstroom. Jan 1994.

vir Sportnavorsing en -opleiding, Departement Liggaamlike Opvoeding, UP.

BOUCHER, R.L. 1980. The effect of the congruence of leadership style and task-relevant ability on leadership effectiveness: a field test of Situational Leadership Theory. Ohio State University.(Thesis - Ph.D.)

CAMPBELL, D.E. 1985. Communication: pathway to a positive coach-athlete relationship. Scholastic coach, 55 (5): 13-14,55.

CARRON, A.V. 1980. Social psychology of sport. Ithaca, New York: Mouvement Publications. 104.

CARRON A.V. & BENNETT, B.B. 1977. Compatibility in the coach-athlete dyad. Research quarterly, 48 (4): 671-679.

CARRON, A.V. & CHELLADURAI, P. 1981. The dynamics of group cohesion in sport. Journal of sport psychology, 3: 123-139.

CARTER, L.F. & NIXON, M. 1949. An investigation of the relationship between four criteria of leadership ability for three different tasks. Journal of psychology, 23: 245-261.

CASE, R.W. 1980. An examination of the leadership behaviors of successful basketball coaches at four competitive levels. Dissertation abstracts international, 41 (7): 2993-2994.

CATTELL, R.B. 1965. The scientific analysis of personality. Baltimore, MD: Penguin Books.

CHELLADURAI, P. 1978. A contingency model of leadership in athletics. Canada: University of Waterloo. (Dissertation - D. Phil.)

CHELLADURAI, P. 1980. Leadership in sports organizations. Canadian journal of applied sport sciences, 5: 226-231.

CHELLADURAI, P. 1984. Discrepancy between preferences and perceptions of leader behavior and satisfaction of athletes in various sports. Journal of sport psychology, 6: 27-41.

CHELLADURAI, P. & CARRON, A.V. 1978. Leadership. Ottawa: CAPHER sociology of sport monographs.

CHELLADURAI, P. & CARRON, A.V. 1983. Athletic maturity and preferred leadership. Journal of sport psychology, 5: 371-380.

CHELLADURAI, P. & SALEH, S.D. 1978. Preferred leadership in sports. Canadian journal of applied sport sciences, 3: 85-92.

CHELLADURAI, P. & SALEH, S.D. 1980. Dimensions of leader behavior in sports: Development of a leadership scale. Journal of sport psycholgy, 2: 34-45.

CLARK, M.L. 1975. An assesment of characteristics of successful woman intercollegiate athletic coaches. Dissertation abstracts international, 38 (8A): 5089-5090.

COACKLEY, J. 1978. Sport in society: isues and controversies. Saint Louis: The C.V. Mosby Company.

COOPER, R. & PAYNE, R. 1972. Personality orientations and performance in soccer teams. British journal of social and clinical psychology, 11: 2-9.

COREY, C.E. , COREY, B.D. & CALLANAN, A. 1988. Issues and ethics in helping professions. Pacific Grave, California.: Brooks Cole Publishing Co.

CRATTY, B.J. 1981. Social psychology in athletics. Englewood Cliffs, NJ.: Prentice-Hall.

CRATTY, B.J. 1983. Psychology in contemporary sport. Englewood Cliffs, NY.: Prentice-Hall. p. 213-248.

CRATTY, B.J. 1984. Psychological preparation and athlete excellence. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

CRATTY, B.J. & PIGOTT, R.E. 1984. Student projects in sport psychology. New York: Mouvement Publications.

CRONBACH, L.J. & SNOW, R.E. 1977. Aptitudes and instructional methods. New York: Irvington.

CSIKSZENTMIHALYI, M. 1975. Beyond boredom and anxiety: the experience of play in work and games. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass.

CSIKSZENTMIHALYI, M. 1990. Beyond boredom and anxiety. San Francisco.: Jossey-Bass Publishers.

CURTIN, R.S. 1977. A study of self perception personality traits, and player perceptions, of selected male high school basketball coaches. Dissertation abstracts international, 38 (4A): 446.

CURTIS, B., SMITH, R.E. & SMOLL, F.L. 1979. Scruitinizing the skipper: a study of leadership behaviors in the dugout. Journal of applied psychology, 64:391-400.

DANIELSON, R.R. 1978. Contigency model of leadership effectiveness: An empirical investigation of its application in sport.[In Landry, F. & Orban, W.A.R., eds. Motor learning, sport psychology, pedagogy and didactics of physical activity. Book 7 Miami: Symposia Specialists.]

DANIELSON, R.R., ZELHART, Jr. P.F. & DRAKE, C.J. 1975. Multidimensional scaling and factor analysis of coaching behavior as perceived by high school hockey players. Research quarterly, 46: 323-334.

DECI, E.L. 1975. Intrinsic motivation. New York: Plenum.

DRESSLER, G. 1985. Organization and management: a contingency approach. Englewood Cliffs, NY.: Prentice-Hall.

DUBIN, R. 1951. Human relations in administration: the sociology of organization. New York, NY.: Prentice-Hall.

DU TOIT, P.P. 1978. Groepsamehorigheid en sukses in rugby. Potchefstroom: PU vir C.H.O. (Verhandeling - M.A.) 269p.

DU TOIT, P. 1984. Die rol van effektiewe kommunikasie in sportonderrig en afrigting. [Referaat gelewer in Junie 1984 by die SWA-Sportraad se Nasionale Konferensie vir Sportadministrateurs en Afrigters.] Windhoek. 17p. (Ongepubliseer.)

DU TOIT, P.P. 1992. Die sportpsigologiese opgeleidheid van Suid-Afrikaanse provinsiale rugbyafrigters. [Referaat gelewer op 25 Junie 1992 tydens die Sport, Rekreasie, Gesondheid en Opvoeding kongres.] Kaapstad. 12p.(Ongepubliseer.)

EVANS, M.G. 1970. The effects of supervising behavior on the path-goal relationship. Organizational behavior and human performance, 5: 277-298.

EVANS, G., HORGAN, G. & JAMES, G. 1979. Thinking rugby. London: George Allen & Unwin.

FIEDLER, F.E. 1967. A theory of leadership opinion questionnaire. [In Stogdill, L.M. & Coons, A.E. Leader Behavior: It's description and measurement. The Ohio State University: 120-133.]

GAINTER, G.L. 1976. Athlete's and coache's expectations of coaches. Dissertation abstracts international. 37(3A): 1451.

GIBB, C. 1969. Leadership. [In Lindzey, G. & Aronson, A. eds., The handbook of social psychology, 2nd ed., Reading, MA: Addison-Wesley. vol.4.]

GIBSON, J.L., IVANCEVICH, J. & DONNELEY, J. 1976. Organizations: behavior, structure, processes. Dallas: Business Publications.

GILBERT, N. 1976. Statistics. Philadelphia: W.B. Saunders Company.

GOULD, C.C. 1988. Rethinking democracy: freedom and social cooperation in politics, economy and society. Cambridge: Cambridge University Press.

GOULD, D., & PETLICHKOFF, L. 1988. Participation motivation and attrition in young athletes. [In Smoll, F.L., Magill, R.A. & Ash, M.J., eds. Children in sport. 3rd ed. Champaign, Ill.: Human Kinetics. p161-178.]

GRAEN, G., ALVARES, K., ORRIS, J.B. & MARTELLA, J.A. 1970. Contigency model of leadership effectiveness: antecedent and evidential results. Psychological bulletin. 74: 285-296.

GREENDORFER, S.L. & LEWKO, J.H. 1978. The role of the family members in sport socialization of children. Research quarterly, 49: 146-152.

GREENSPAN, E. 1983. Little winners: inside the world of the sports star. Boston: Little Brown. p93-120.

GREENWOOD, J. 1992. Total rugby: fifteen man rugby for coach and player. London: A & C Black.

HARTER, S. 1978. Effectance motivation reconsidered. Human development, 21: 34-64.

HARTER, S. 1981. The development of competence motivation in the mastery of cognitive and physical skills: is there still place for joy? [In Roberts, G.C. & Landers, D.M., eds. Psychology of motor behavior and sport. Champaign, Ill.: Human Kinetics. p3-29.]

HASTAD, D. 1972. Authoritarianism and it's relationship to success in coaching high school football and basketball. Washinton: Washington State University. (Thesis - M.A.) 38p.

HEMPHILL, J.K. & COONS, A.E. 1957. Development of the leader Behavior Description Questionnaire [In Stogdill, L.M. & Coons, A.E., eds. Leader Behavior: It's description and measurement. The Ohio State University:.p6-38.]

HENDRY, L.B. 1968. The assessment of personality traits in the coach-swimmer relationship and a preliminary examination of the "father-figure" stereotype. Research quaterly, 39 (3): 543-551.

HENDRY, L.B. 1969. A personality study of highly successfull and "ideal" swimming coaches. Research quaterly, 40 (2): 299-304.

HENDRY, L.B. 1968. Assessment of personality traits in the coach-swimmer relationship, and preliminary examination of the father-figure stereotype. Research quarterly, 39 (3): 543-551.

HENDRY, L.B. 1972. The coaching stereotype. [In Whiting, H.T.A., ed. Readings in sport psychology. London: Kimpton.]

HERSEY, P. & BLANCHARD, K.H. 1977. Mangement of organizational behavior. 3rd ed. Englewood Cliffs NY.: Prentice-Hall. p.48.

HERSEY, P. & BLANCHARD, K.H. 1979. The family game. Englewood Cliffs, NY.: Prentice-Hall.

HERSEY, P. & BLANCHARD, K.H. 1982. Management of organizational behavior: utilizing human resources. 4th ed. Englewood Cliffs, NY.: Prentice-Hall.

HORN, T.S. 1985. Coach's feedback and changes in children's perceptions of their physical competence. Journal of educational psychology, 77: 174-186.

HORN, T.S. 1987. The influence of teacher-coach behavior on the psychological development of children. [In Gould, D. & Weiss, M.R., eds. Advances in pediatric sport sciences: Vol. 2. Behavioral issues Champaign Ill.: Human Kinetics. p. 121-142.]

HORNAK, N.J. & HORNAK, J.E. 1993. Coach and player: ethics and dangers of dual relationships. Journal of physical education, recreation and dance, May/June (1993): 84-86.

HORNE, T. & CARRON, A.V. 1985. Compatibility in coach-athlete relationship. Journal of sport psychology, 7: 137 - 149.

HOUSE, R.J. 1971. A path-goal theory of leadership effectiveness. Administrative science quarterly, 16: 121-138.

HOUSE, R.J. & DRESSLER, G. 1974. The path-goal theroy of leadership: Some post-hoc and prior tests [In: Hunt J.G. & Larson, L.L. eds., Contigency approaches to leadership. Carbondale, Ill: Southern Illinios University Press.]

IANCEVICH, J.M., SZILAYI, A.D. & WALLACE, J.M. 1977. Organizational behavior and performance. Santa Monica, CA: Goodyear Publishing Company.

INCOING, P.A. 1974. Leadership styles and team success. Dissertation abstracts international, 35 (6A): 3493.

KROLL, W. 1981. Competitive athletic stress factors in athletes and coaches. [Address to the Sport Psychology Academy: Amercian Association of Health, Physical Education, Recreation and Dance. Boston, Mass. p.1268.]

KROON, J. 1990. Algemene bestuur. Pretoria : HAUM Tersiêr.

LACEY, D. 1986. The high school coach: a pressure position. Journal of physical education, recreation and dance, 22 (3): 28-32.

LANNING, W. 1979. Coach and athlete personality interaction: a critical variable in athletic success. Journal of sport psychology, 1: 262-267.

LEWIN, K. 1935. A dynamic theory of personality. New York: McGraw-Hill.

LEWKE, J.H. & EWING, M.E. 1980. Sex differences and parental influence in sport involvement of children. Journal of sport psychology, 2: 62-68.

LIKERT, R. 1961. New patterns of management. New York: McGraw-Hill.

LOWRY, C. 1972. Leadership function, sources of power and sources of group attraction involved in women's intercollegiate team sports groups. Texas Woman's University.

LOY, J.W. 1969. Social psychological characteristics of innovators. American sociological review, 34: 73-82.

MARTENS, R. 1978. Joy and sadness in children's sports. Champaign, Ill.: Human Kinetics.

MARTENS, R. 1987. Coaches guide to sport psychology. Champaign, Ill.: Human Kinetics.

MARTENS, R. 1990. Succesfull coaching. Champaign, Ill.: Leisure Press.

MARX, F.W. 1978. Die personeel- en eksterne betrekkinge-funksie in die onderneming. Pretoria: HAUM.

MASSENGALE, J.D.E. 1975. The principles and problems of coaching. Springfield, Ill.: Charles, C. Thomas.

MASSIMO, J. 1980. The gymnast's perception of the coach. [In Suinn, R.M., ed. Psychology in sports. Minneapolis, Minn.:p229-237.]

McFARLAND, N. 1984. My kind of rugby: a coaching manual. Johannesburg: Jonathan Ball Publishers. p7.

McGREGOR, D. 1967. The professional manager. New York: McGraw-Hill.

McPHERSON, B.D. 1978. The child in competitive sport: Influence of the social milieu. [In Children in sport: a contemporary anthology. Champaigh, Ill.: Human Kinetics.]

MEGGYESY, D. 1971. Out of their league. New York: Ramparts Press.

MICHENER, J. 1976. Sports in Amercia. New York: Random House.

MINNESOTA HIGH SCHOOL LEAGUE. 1975. Listening to athletes. Report on a study of the views of high school athletes toward interscholastic athletics. Anoka, Minn.

MURRAY, M.C. 1986. Leadership effectiveness. [In Williams, J.M., ed. Applied sport psychology. Mountain View, Calif.: Mayfield.pp.93-106.]

NEW ZEALAND RUGBY UNION. 1993. Coaching accreditation manual: level 2. New Zealand Coaching Publication.

OGILVIE, B. 1979. The child athlete: psychological implications of participation in sport. The annals of the American academy of political and social sciences, 445: 47-59.

OGILVIE, B. & TUTKO, T.A. 1966. Problem athletes and how to handle them. London: Pelham Books.

ORLICK, T.D. 1973. Children's sport: a revolution is coming. Journal of the Canadian association for health, physical education and recreation, 39: 12-14.

ORLICK, T.D. 1974. The athletic drop-out: a high price to pay for inefficiency. Journal of the Canadian association for health, physical education and recreation, 41: 21-27.

ORLICK, T.D. & BOTTERILL, C.B. 1977. Every kid can win. Chicago IL.: Nelson Hall.

PAYNE, R. & COOPER, C.L. 1981. Groups at work. Chichester: Whiley.

PENMAN, K.A., HALSTAD, D.N. & CORDS, W.L. 1974. Success of the authoritarian coach. Journal of the social psychology, 92: 155-156.

PERCIVAL, L. 1971. The coach from the athlete's viewpoint. [Paper delivered at the International Symposium on The Art and Science of Coaching. Toronto: The Fitness Institute.]

PERCIVAL, L. 1976. The coach from the athlete's viewpoint. [In Taylor, J.W., ed. Proceedings symposium on The Art and Science of Coaching. Toronto: Fitness Institute.]

Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys. 1994. Handleiding vir bibliografiese styl. Potchefstroom. 45p.

POOL, G. 1992. Wenrugby: kortpadwenke vir afrigter en speler. Kaapstad: Tafelberg Uitgewers.

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING. 1982. Verslag van die Werkkommitee: Opleiding, publikasie en navorsing in sport, liggaamlike opvoedkunde en rekreasie, Pretoria. 162p. (RGN - Sportondersoek, nr. 12.) (Voorsitters: H.I. Nel.).

RICHARDS, M.D. & GREENLAW, P.S. 1966. Management decision making. Homewood, Ill.; R.D. Irwin.

ROBBINS, R. 1980. Coaching football's pro-wishbone attack. West Nyack, N.Y.: Parker Pub. Co.

ROBERTS, G.C. 1980. Children in competition: a theoretical perspective and recomendations for practice. Motor skills: theory into practice, 4: 37-50.

ROBINSON, T.T. & CARRON A.V. 1982. Personal and situational factors associated with dropping out versus maintaining participation in competitive sport. Journal of sport psychology, 4: 364-378.

ROCKNE, K. 1925. Coaching. [In Messengale, J.D., ed. 1975. The principles and problems of coaching. Springfield: Charles C. Thomas.]

ROCKWELL, T.P. 1990. Sports coaching preparation for school teachers. [In Conference proceedings Volume 1. Health and physical education: paper delivered at the the 18th ACHPER National Biennial conference. Perth. p.162-166.]

RUGBY FOOTBALL UNION. 1982. RFU coaching scheme: 1982-1983. London: Colorsport.

RUGBY FOOTBALL UNION. 1983. The principles of rugby football: a manual for coaches and referees. [Papers delivered at the Welsh Rugby Union Centenary International Conference for Coaches and Referees.] London: Allen & Unwan.

RUSHALL, B.S. & WIZNUK, K. 1985. Athlete's assessment of the coach: The Coach Evaluation Questionnaire. Canadian journal of applied sport sciences, 10: 157-161.

RUTHERFORD, D. 1983. International rugby for player's, coaches and spectators. London: Heinemann.

SAGE, G.H. 1975. An occupational analysis of the college coach. [In Ball, D.W. & Loy, J.W., eds. Sport social order. Reading, Mass.: Addison-Wessely. pp.391-455.]

SAS / STAT USER GUIDE (Ver. 6). 1990. SAS inc. SAS circle. Box 8000. Cary NC. 275. 12-8000

SCHOLTEN, P. 1978. Leadership of coaches as assessed by athletes. Edmonton Alberta: University of Alberta. (Thesis - M.A.)

SCHUTZ, W.C. 1958. FIRO: A three dimensional theory of interpesonal behavior. New York: Holt, Rinehart & Winston.

SCHUTZ, W.C. 1966. The interpersonal underworld. Palo Alto, Calif.: Science and Behavior Books.

SCOTT, J. 1971. The athletic revolution. New York: The Free Press.

SHAVER, J.J. 1975. An introduction to attribution processes. Cambridge, MA: Winthrop.

SHAW, M.E. 1972. Group dynamics: the psychology of small groups behavior. New York: McGraw-Hill.

SHERIF, M. & SHERIF C.W. 1969. Social psychology. New York: Harper & Row.

SISLEY, B.L. & WIESE, D.M. 1987. Current status: requirements for interscholastic coaches. Journal of physical education, recreation and dance, 58: 73-85.

SMITH, R.E. & SMOLL, F.L. 1990. Selfesteem and children's reactions to youth sport coaching behaviours: a field study of self-enhancement processes. Developmental psychology, 26(6): 987-993.

SMITH, R.E., SMOLL, F.L. & CURTIS, B. 1978. Coaching behaviors in Little league Baseball. [In Smoll, F.L. & Smith, R.E., eds. Psychological perspectives in youth sports. Washington, DC.: Hemisphere.]

SMITH, R.E., SMOLL, F.L. & CURTIS, B. 1979. Coach effectiveness training: a cognitive-behavioral approach to enhancing relationship skills in youth sport coaches. Journal of sport psychology, 1: 59-75.

SMITH, R.E., SMOLL, F.L., HUNT, E., CURTIS, B. & COPPEL, C.B. 1978. Psychology and the Bad News Bears. [In Roberts, G.C. & Newall, K.M., eds. Psychology of motor behavior and sport. Champaign, IL.: Human Kinetics.pp.109-130.]

SMITH, R.E., ZANE, N.W.S., SMOLL, F.L. & COPPEL, D.B. 1983. Behavioral assessment in youth sports: coaching behaviors and children's attitudes. Medicine and science in sports, 15: p.208-214.

SMOLL, F.L. & SMITH, R.E. 1979. Psychologically orientated coach training programs: design, implimentation and assessment. [In Nadeau, C., ed. Psychology of motor behavior and sport. Champaign, Ill.: Human Kinetics. pp.112-129.]

SMOLL, F.L. & SMITH, R.E. 1989. Leadership behaviors in sport: a theoretical model and research paradigm. Journal of applied social psychology, 19(8): 1522-1551.

SPORT SCIENCE ASSOCIATES. 1990. The sport psychology consultations system. Spring Valley, Calif.: Sport Science Associates.

STALLARD, M.L. 1974. Female intercollegiate basketball players' perceptions of their coaches. Dissertation abstracts international, 35 (7A): 4236.

STOGDILL, R.M. 1959. Individual behavior and group achievement. London: Oxford University Press.

STOGDILL, R.M. 1974. Handbook of leadership: a survey of theory and research. New York: Free Press.

STONER, J.A.F. 1982. Management. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

STRAUB, W.F. 1978. How to be an effective leader. [In Straub, W.F., ed. Sport psychology: an analysis of athlete behavior, Itchaca New York: Mouvement Publications. p.257-266.]

STRAUB, W.F. 1980. Sport Leadership.[Paper presented at the 95th anniversary convention of the American Allience for Health, Physical Education, Recreation and Dance, 10 April.] Detroit, Mich.

SYER, J. 1986. Team spirit: the elusive experience. London: The Kingswood Press.

TUTKO, T. & RICHARDS, J.W. 1971. Psychology of coaching. Boston: Allyn & Bacon.

VAN DER VELDEN, L. 1972. Relationship among member, team, and situational variables and basketball team success: a social psychological inquiry. Wisconsin: University of Wisconsin. (Dissertation - Ph.D.)

WALLACE, J. 1976. The rugby game: a manual for coaches and players. London: Kaye & Ward.

WANKEL, L.M. 1993. The importance of enjoyment to adherence and psychological benefits from activity. International journal of sport psychology, 24: 151-169.

WEISS, M.R. & FRIEDRICHS, W.D. 1986. The influence of leader behaviors, coach attributes and institutional variables on performance and satisfaction of collegiate baskteball teams. Journal of sport psychology, 8: 332-346.

WEISS, M.R. & PETLICHKOFF, L.M. 1989. Children's motivation for participation in and withdrawal from sport: Identifying the missing link. Pediatric excercise science, 1: 195-211.

WESTRE, K.R. & WEISS, M.R. 1991. The relationship between perceived coaching behaviors and group cohesion in high school football teams. The sport psychologist, 5: 41-54.

WILLIAMS, R. 1976. Skilfull rugby. London: Souvenir Press.

WIZNUK, K. 1984. A coaching evalutation tool for use by athletes. Ontario: Lakehead Unviersity. (Thesis - M.A.)

COACH EVALUATION QUESTIONNAIRE (CEQ)

QUESTION BOOKLET

Brent S. Rushall, PhD

and

Karen Wiznuk, MSc

This test is part of the SPORT PSYCHOLOGY CONSULTATION SYSTEM.

Sports Science Associates

COACH EVALUATION QUESTIONNAIRE (CEQ)

This questionnaire asks you to rate your coach on a number of characteristics. Answer all of the questions. Mark only one answer for each question. Mark all your responses on the answer sheet that is provided. ***Do not sign your name.*** Be honest and fair in the way you answer each question.

If you are not prepared to answer this evaluation in an honest and fair manner you should hand it back in an unmarked condition to the person who has given it to you.

---

1. **The coach is dedicated to the sport.**
   always often sometimes seldom never not applicable

2. **The coach is patient.**
   never seldom sometimes often always not applicable

3. **The coach communicates with the athletes.**
   always often sometimes seldom never not applicable

4. **The coach uses abusive and foul language.**
   never seldom sometimes often always not applicable

5. **The coach dresses appropriately, setting a good example for athletes to follow.**
   always often sometimes seldom never not applicable

6. **The coach is a source of motivation.**
   never seldom sometimes often always not applicable

7. **The coach's judgement is based on reasoning and/or is well thought out.**
   always often sometimes seldom never not applicable

8. **The coach is strict.**
   never seldom sometimes often always not applicable

9. **The coach gives attention to each athlete.**
   always often sometimes seldom never not applicable

10. **The coach encourages athletes even after a loss or defeat in competition.**
    never seldom sometimes often always not applicable

11. **The coach's physical appearance sets a good example for the athletes.**
    always often sometimes seldom never not applicable

12. **The coach has a sense of humor.**
    never seldom sometimes often always not applicable

13. **I feel that I can trust the coach.**
    always often sometimes seldom never not applicable

14. **I like the coach.**
    never seldom sometimes often always not applicable

15. **I respect the coach.**
    always often sometimes seldom never not applicable

16. **The coach is interested in me as a person.**
never seldom sometimes often always not applicable

17. **The coach finds ways to make all the athletes feel good about themselves.**
always often sometimes seldom never not applicable

18. **At meetings of athletes the coach gives everyone a chance to make their opinions known.**
never seldom sometimes often always not applicable

19. **The coach sets a positive example during competitions.**
always often sometimes seldom never not applicable

20. **The coach's conduct toward athletes at competitions is sportsmanlike.**
never seldom sometimes often always not applicable

21. **The coach's conduct toward officials at competitions is sportsmanlike.**
always often sometimes seldom never not applicable

22. **The coach encourages social activities for the athletes.**
never seldom sometimes often always not applicable

23. **The coach is interested in the athlete's schoolwork or occupation.**
always often sometimes seldom never not applicable

24. **The coach provides training sessions that are organized.**
never seldom sometimes often always not applicable

25. **The coach is in command during practice.**
always often sometimes seldom never not applicable

26. **The coach is concerned about the health and safety of the athletes during practice.**
never seldom sometimes often always not applicable

27. **The coach makes the best use of the time available for practice.**
always often sometimes seldom never not applicable

28. **The coach interacts with each athlete at training.**
never seldom sometimes often always not applicable

29. **The coach encourages athletes to keep logbooks so they can measure their own improvement.**
always often sometimes seldom never not applicable

30. **The coach makes sure the athletes are physically prepared for each competition.**
never seldom sometimes often always not applicable

31. **The coach's instructions are easily understood.**
always often sometimes seldom never not applicable

32. **The goals that the coach sets for the athletes are possible to achieve.**
never seldom sometimes often always not applicable

33. **After a performance, the coach indicates the good part of the performance but also points out the areas that could be improved upon.**
always often sometimes seldom never not applicable

34. **The coach knows how to teach difficult skills.**
never seldom sometimes often always not applicable

35. **The coach attends clinics and workshops to stay abreast of new coaching methods.**
always often sometimes seldom never not applicable

36. **The coach knows when to use discipline and when not to.**
never seldom sometimes often always not applicable

This is the end of the questionnaire. Hand your completed answer sheet and this set of questions to the person who is conducting the evaluation.

COACH EVALUATION QUESTIONNAIRE (CEQ) ANSWER SHEET

Answer every question (underline or circle the number-word that is your answer)

Q1.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q2.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q3.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q4.	5	never	4	seldom	3	sometimes	2	often	1	always	0 not applicable
Q5.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q6.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q7.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q8.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q9.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q10.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q11.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q12.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q13.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q14.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q15.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q16.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q17.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q18.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q19.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q20.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q21.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q22.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q23.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q24.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q25.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q26.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q27.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q28.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q29.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q30.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q31.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q32.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q33.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q34.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable
Q35.	5	always	4	often	3	sometimes	2	seldom	1	never	0 not applicable
Q36.	1	never	2	seldom	3	sometimes	4	often	5	always	0 not applicable

TOTAL SCORE _____

BYLAE B: EERSTE BRIEF AAN DIE CRAVENWEEKSPELERS
(AFRIKAANSE WEERGAWE)

Geagte Cravenweekspeler

Eerstens wil ek jou baie gelukwens om deel te kon gewees het van 'n groep uitgesoekte rugbyspelers van ons land. Mag dit net die begin wees van nog baie pragtige rugby in jou toekoms.

Jy het sekerlik al mooi ervaringe van rugby opgebou. As ek terugdink aan my rugbyjare op skool besef ek hoe belangrike leerskool my hoërskooljare was. Daarom het ek besluit om te gaan kyk na die belangrikste persoon in die hoërskoolspeler se loopbaan nl. sy afrigter. Ek is tans besig met my Magistergraad-studie oor die effektiwiteit van die hoërskool rugbyafrigter in Suid-Afrika. Ek wil kyk wat die algemene sterkpunte en leemtes is van Suid-Afrikaanse hoërskool eerstespan rugby-afrigters. Antwoorde hierop sal ons instaat stel om afrigters in die toekoms meer effektief op te lei.

Ingeslote is 'n vraelys oor jou Cravenweekafrigter van 1992. Ek sal dit hoog op prys stel indien jy die vraelys vir my volledig en eerlik sal voltooi en terugstuur voor 21 Oktober 1992. Die vraelys is anoniem en jou antwoorde streng vertroulik. Evalueer jou afrigter soos wat jy hom die afgelope seisoen beleef het. Daar is geen regte of verkeerde antwoorde nie.

Die vraelys is in Engels omrede dit 'n gestandardiseerde vraelys is wat internasionaal gebruik word.

Sterkte met die eksamens wat voorlê!

Met dank vir jou tyd en belangstelling. Ek trek peil op jou positiewe reaksie.

Groete

Jannie Putter

BYLAE B (VERVOLG)

(ENGELSE WEERGAWE)

Dear Cravenweekplayer

Congratulations on your participation in one of the main events in South African rugby. You were one of a selected group of talented rugby players in South Africa. May this only have been the beginning of a promising rugby career.

You must surely have had several memorable experiences in rugby. If I look back upon my rugby career, I now recognize the importance of the things that I have learned during my years at school. Therefore I have decided to have a look at the most important person in a player's career at that time, namely his coach.

I am busy with my Masters degree on the coaching effectiveness of the high school rugby coach in South Africa. In my study I want to determine the strong points and the shortcomings in the way the Cravenweek rugby coach is doing his job. Answers to these questions will make it possible to educate the rugby coaches of the future in a much better way.

Enclosed is a questionnaire on your Cravenweek rugby coach in 1992. I would appreciate it very much if you would be so kind as to complete the questionnaire and send it back to me before the 21st of October 1992. The questionnaire is anonymous and your answers will be handled with great care. Evaluate your coach as you have experienced him during this season. There are no correct or wrong answers.

Best wishes for the forthcoming exams !

Thank you for your cooperation and participation.

Best wishes

Jannie Putter

BYLAE C: TWEEDE BRIEF AAN DIE CRAVENWEEKSPELERS
(AFRIKAANSE WEERGAWE)

Geagte Cravenweekspeler

Hierdie brief van my is 'n opvolg van die brief wat ek aan jou gerig het op die 8/10/1992. Weens die feit dat daar moontlik verwarring kon ontstaan het as gevolg van die sperdatum waarop die vorige vraelys teruggestuur moes word, rig ek weer my versoek aan jou om die vraelys te voltooi en so spoedig as moontlik terug te stuur.

Ek is werklik afhanklik van jou repsons vir die suksesvolle voltooiing van my studie. Ek maak staat op jou meewerking in die verband.

Ek is tans besig met my Magistergraad-studie oor die effektiwiteit van die Cravenweekrugbyafrigter in Suid-Afrika. Ek wil vasstel watter sterkpunte en leemtes daar bestaan in die mondering van Cravenweekrugbyafrigters. Antwoorde hierop sal ons instaat stel om afrigters in die toekoms meer effektief op te lei. Ingeslote is 'n vraelys waarmee die effektiwiteit van sportafrigters bepaal kan word. Van jou word verwag om die hoofafrigter van jou Cravenweekspan daarmee te evalueer.

Die vraelys bestaan uit 36 stellings aangaande die verskillende take wat 'n afrigter verrig, waarop jy op die aangehegte antwoordblad moet aantoon in hoe 'n mate dit kenmerkend is van jou Cravenweekafrigter se afrigting. Daar is geen regte of verkeerde antwoorde nie. Omkring slegs die getal wat na jou mening jou afrigter se gedrag die raakste beskryf. Dit duur ongeveer 10 minute om die vraelys te voltoooi. Die vraelys is in Engels omrede dit 'n gestandardiseerde vraelys is wat internasionaal gebruik word.

Ek hoop dit gaan goed met die eksamen tot dusvêr !!
Met dank vir jou tyd en belangstelling. Ek trek peil op jou positiewe reaksie.

Groete
Jannie Putter

BYLAE C (VERVOLG)
(Engelse weergawe)

Dear Cravenweekplayer

This is a follow-up on the letter I wrote to you on the 8/10/1992. Due to a delay in the post and a possible misunderstanding in connection with the date by which time the previous questionnaire should have been send back to me, I kindly ask you again to complete the questionnaire and send it back to me as soon as possible.

I am really dependant on your response for the successful completion of my study and are looking forward to hear from you soon.

I am busy with my Masters degree on the coaching effectiveness of the Craven week rugby coach in South Africa. I want to determine the strong points and the shortcomings in the way the Cravenweek rugby coach is doing his job. Answers to these questions will make it possible to train the Cravenweek coaches of the future in a much better way.

Enclosed is a questionnaire with which the effectiveness of the sports coach can be determined. What I want from you is to evaluate <u>your 1992 Cravenweek rugby coach.</u> The questionnaire is anonymous and will be handled with great care.

The questionnaire consists out of 36 items on certain tasks which a coach must perform. On the provided answer sheet, give an indication on which level you evaluate the performance of your Cravenweek coach. Just circle the value you think is the best indication of your coach's performance. It will take you approximately 10 minutes to finish this questionnaire. There are no correct or wrong answers.

I hope it is going well with the exams!!
Thank you for your cooperation and participation.
Best wishes
Jannie Putter